

módon, időben és helyen elvetve, lendület csirázék belőle. Ha azonban azok a magvak, örökké a számok labirintusában vesznek, kicsirázhatnak ugyan ott is, de csak *gaz, deficit, visszafejlődés, közszegénység és elégedetlenség nő belőlük.*

Ezeket a magvakt kiválogatni, a rideg számokból eszméket meríteni, az eszméket a közjavára illetékes helyen előterjeszteni, — a *főszámvevő feladata.* A Törvényhatósági bizottság dolga az eszmék megvalósítása.

A polgármester is, a tanács is, meg a főszámvevő is csak akkor állhatnak kötelességeik magaslatán, ha őket a közbizalom támogatja — ha idejüket, lelki és fizikai erőiket nem abszorbeálják aprólékos, meddő scripturális munkák, ha ezek végzésére kellő számu, teljes munkaerejü, kellően kvalifikált jegyzők, fogalmazók illetve számtisztek és egyéb kezelő személyzet (nem pedig egyéniségében minduntalan változó díjnosereg) áll rendelkezésükre. De egy jól vezetett teljes kezelőtisztakar is csak akkor végezheti kötelességét a közjavára, ha elégedett, ha anyagi gondok nem zavarják és ha nem az egész napon át kell az ügyes-bajos közönség rendelkezésére állnia, hanem marad 2—3 órája naponként arra is, hogy a felekkel folytatott tárgyalásokból felmerült, vagy írásban előterjesztett ügyeket *fel is dolgozhassa* és a törvény és szabályrendeletben előirt kötelességeit is elláthassa.

Az az egyhangú lelkesedés, melylyel Varjassy Lajos tanácsnok, polgármesterré leendő megválasztatása elé az egész város közönsége néz, a tanácsnak kipróbált munkabírása és tettvagyától duzzadó, friss elemekből való megalakulása. Az a társadalmunk legkülönbözőbb rétegeiben megnyilatkozott jóindulat, melylyel főszámvevővé lett kineveztetésem fogadtatott, — végre a városi életünkben örvendetesen tapasztalható összetartás, mely a politika hullámcsapásaitól szét tépve, mint szilárd acélgyűrűbe ismét összehozta közéletünk férfiai: remélni engedi, hogy akár a torony alul, akár azon kívülről jövő, a közjólét előmozdítására irányuló akciók, rokonszenvvel fognak találkozni és mielőbb megfognak valósíthatni.

Adja Isten, hogy úgy legyen.

Az aradmegyei kormánypárt együttmarad.

Kossuth és a megyei koalíció.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 31.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek, mint az országos függetlenségi párt vezérének ismeretes levele, amely törvényhatóságokénti szervezkedésre hívja föl az ország függetlenségi pártjait, a napokban eljutott Friebeisz Miklós-hoz, az aradmegyei szövetkezett kormánypárt elnökéhez is. Friebeisz a levél következtében gyűlésre hívta a szövetkezett pártokat, hogy döntsenek abban a fontos kérdésben, vajjon föl oszlássák-e a pártoknak, a kormányt támogató jelenlegi szövetségét és külön szervezkedjék-e a függetlenségi párt, vagy pedig főtartsák a függetlenségi és az alkotmánypárti elveket valló választópolgároknak koalícióját?

Tegnap délelőtt tartották meg Aradon ezt a nevezetes gyűlést. A párt választmányi tagjai a rossz időjárás folytán csekély számban jelentek ugyan meg a gyűlésen, de lefolyása így is rendkívül érdekes volt. Friebeisz Miklós elnök a közelmúlt nagy küzdelmeire való visszatekintés után során jelentést tett arról, hogy a függetlenségi szervezkedésre felszólító levélre Kossuth Ferenchez levelet intézett, amelyben kifejtette, hogy Aradmegye különleges politikai és nemzetiségi viszonyai mellett sokkal célszerűbb, ha a megyei koalíciót jelenlegi alakulásában és szervezetében *továbbra is főtartják*, mintha a függetlenségi párt külön, az alkotmánypárt programját követők kizárásával szervezkednék a megyében. Friebeisz ezután bemutatta a Kossuth Ferenc-től kapott választ, amely *helyeslőleg* tudomásul vette a bejelentést.

Az elnök beszéde után magas színvonalon álló vita fejlődött ki az eldöntendő jelentős kérdés fölött, a mely már egyszer — jóval Kossuth Ferenc körlevele előtt, még *Károlyi* Gyula gróf pártelnöksége idején — fölvetődött, de a melyet akkor levettek a napirendről. A vitában résztvevők közül *Momák* Döme dr. és *Ehling* Lénárt a koalíció föl oszlása és önálló megyei függetlenségi párt szervezkedése mel-

lett szólaltak föl, míg *Vásárhelyi* József, *Purgly* László és *Keresztes* Gyula dr. a koalíció együttmaradásának szükségességét hangoztatták. Különösen meggyőző volt *Keresztes* Gyula érvelése, amelyben rámutatott arra, hogy Aradmegyében, ahol a nemzetiségek jelentékeny tömegével állanak szemben a hazafias elemek, ezeknek összefogva, egy táborban kell küzdeniök a közös cél és közös ideál eléréseért.

A vita berekesztése után elrendelt szavazás eredménye az volt, hogy *15 szavazattal 8 ellenében kimondotta a koalíció változatlan főtartását*, amit azután hosszabb határozati javaslatba foglaltak.

A gyűlésről az alábbi tudósítást közöljük:

Friebeisz Miklós, a megyei koalíció elnöke vasárnap délelőtt 10 órára gyűlésre hívta össze az aradvármegyei szövetkezett kormánypártot, hogy foglalkozzék *Kossuth* Ferenc körlevelével és döntsön a koalíció további főtartása vagy föl oszlása dolgában. Az aradi Millenium-vendéglő külön termében megtartott gyűlésen *Friebeisz* elnöki megnyitó beszédében megemlékezett a pártja részvételéről az elmúlt alkotmányválság során, majd ismertette a gyűlés tárgyát és javasolta, hogy a megyei pártok szövetségét, amely a közelmúltban szép eredménnyel működött, továbbra is tartsák fenn. Az együttmaradás szükségességét kifejtette *Friebeisz* egy *Kossuth* Ferenchez intézett levélben is. Erre az országos függetlenségi párt vezére azt a választ küldte, hogy tudomásul veszi a pártok szövetségének fentartását és helyesli azt is, hogy a megye speciális viszonyaira való tekintettel a megyei függetlenségi pártok nem szervezkednek külön pártban is. Minthogy azonban a párt dolga a koalíció vagy a külön függetlenségi pártalakítás ügyében határozni, *Friebeisz* elnök kérte a párttagokat, hogy szóljanak a kérdéshez, amelyet azután szavazással fognak eldönteni.

Elsőnek *Vásárhelyi* József szólalt föl. Kivánatosnak tartotta a koalíció fönmaradását és ezért az elnöki indítvány változatlan elfogadását ajánlotta.

Momák Döme dr. kifejtette, hogy miután koalíció alatt csak pártok szövetsége értendő, Aradmegyében pedig pártok nincsenek: mondja ki a gyűlés, hogy a megyében megalakulhat a függetlenségi párt, amelynek önállóságát a koalíció elismeri és amelyet ezután nem tekin-

Káposztába rakták szalonnás ládánkat. Éljen!
Barátfüle is lesz jól besavanyitva,
Tök, sültve és főltve, két fele hasitva,
Fokhagyma olajjal, mártás vagy százfélé,
De ki tudna beszámolni sorra vele. Éljen!
Süteményünk is van, turóval, lekvárral,
Megcukroztuk már százötven hombárral,
Csak az kell, aki az asztalra hordja. Éljen!

Amikor az ételeket sorban egymás után betálatják, minden fogás előtt megszólal a zamatos, humoros rigmus. Például:

Itt van a marhahus mártással, tormával,
Látják, hogy kavillál most is a szavával,
Vadállat ez ugyan, de késsel-villával
Meggyőzi mindenki, ha hozott magával ..

(Erdőhegy.)

Elhoztam a kakast egész taréjával,
J puhára főzve, szép veres céklával.
Nem gondolt jó gazdánk a maga tyukjával,
Költsék el jóízűen Isten áldásával.
A szakácsasszo yunk erősen eeküszik,
Hogy mióta a szép nap alatt sütködik,
Jobb ízű eledelt még sohasem kóstolt,
Hetven esztendőknön bár keresztül gázolt...

(Erdőhegy.)

A bor felszolgálásánál következő rigmus járja.

Itt a bor, Uraim! Talán mind vízzel él,
Aki bort nem iszik. Ugy hallom, attól fél,
Hogy holta után is mindig köhögni fog.
Igyanak, Uraim, hordónk még nem mozog.

Éjfélkor bekötik a menyasszony fejét s kezdődik a *menyasszonytánc*. Nagyon érdekesen folyik ez le Erdőhegyen. Itt először is a menyasszonyt *felkontyolják*, vagyis a haját tekercsbe kötik. E közben a *kis* vőfély elmegy a vendégeket a táncterembe hívni. A kontyolás bevégeztével a *nagy* vőfély bevezeti az új párt a tánchelyiségbe s ott a násznagynak bemutatja őket. A menyasszony, kinek fején többnyire díszes, idres-bodros fejkötő van, tányéron hozott tészta-süteményt tesz az asztalra a násznagy elé és egy üres tányért. Aki a menyasszonyt megtáncoltatja, az ebbe 10—20 fillért tesz. Most a vőfély újra rigmusokat mond. Majd feláll a násznagy és kérdi a vőlegényt: Elismered-e, hogy ez az a nő, kivel házasságot kötöttél? A menyasszonytól ugyanezt kérdi. Mikor *igen*-nel felelnek, a násznagy így szól hivatalos képpel: „Az Isten is ismerjen el benneteket!” Ezután néha tréfásan azt puhatolja, nem sánta-e a menyasszony? Felszólítja a vőlegényt, hogy táncoltassa meg a menyasszonyt. A vőlegény derékon kapja a nőt, táncol néhány pillanatig vele s a násznagy újabb felszólítására megcsókolja ott a násznép előtt. Az ifjú asszony, persze, szörnyen pirul. Most a vőfély ráparancsol a cigányra, hogy huzza:

Nosza, Bandi koma, muzsikád pendüljön,
Ugy, hogy a menyasszony füle megcsendüljön.
Huzd el a Rákóczi híres áriáját,
Melyet dalolt, mikor vivta Belgrád várát.
Ámbár nem látunk itt egyet sem apácát,
Járjuk el hát frissen a *menyasszony táncát!*

Most ez meg is kezdődik. A nők leginkább a vőlegényt, a férfiak a menyasszonyt táncoltatják. Ha a menyasszonynak nem akad táncosa, a vőfély táncol vele. Mikor a vőlegénynek sikerül a menyecskét magához kaparintani, vége a menyasszonytáncnak. Az asztalfőn ülő násznagy magához szólítja a fardát, izzadt új párt és e szavakkal adja át az új asszonynak a tányérban összegyűlt pénzt: Ime, ez a legelső kereset, melyet közösen kerestetek. Szaporítsa az Isten ezer annyira!

Ezután következik néha — ritkán — a *verbunkos* és sűrű újabb rigmusok között a kölcsönös bucsuzkodás.

Változatok és kisebb mellékrészletek a lakodalom lefolyásánál nagy számmal fordulnak elő. A humor gyakran előtérbe lép, mint pl. a rigmusokban, vagy abban, amikor pl. — erdőhegyi szokás szerint — elmennek a menyasszonyért és ott zárt kaput döngötnék. Mig kinyitják, találós mesét adogatnak föl, pl.: Mondj nekem olyan nyolc szót, amelynek mindegyike a betűn kezdődik! Felelet: Voltál valaha Várának várába? Voltál valaha vénasszony v... ba? A Körösben milyen kövec van legtöbbször? ... Fehér.

tenek majd a koalícióval szemben álló rivális pártok.

Ehling Lénárt a gyűlés csekély látogatottságára való tekintettel, elhalasztását indítványozta.

Kehrer Károly és **Boksán** Széver fölszólalásai után, akik elleneztek az önálló függetlenségi párt alakulását. **Keresztes** Gyula dr. mondott hosszabb beszédet az elnöki javaslat támogatására. Beszédében kijelentette, hogy a megyében szükség van a koalíciónak jelenlegi formájában való föntartására és aki ezt megtagadja, föladja a függetlenségi elveket is. Ne tekintsük most a közjogi elveket, hanem a magyarság győzelme érdekében lépünk a reálitás terére és tartunk fenn a pártok szövetségét.

Purgly László is az elnöki indítvány és a koalíció együttmaradása érdekében szólalt föl. Szerinte különösen az intelligens polgárság körében sokan vannak, akik a koalíciót támogatják, de nem vallják a függetlenségi elveket és azért kirekednének a pártból.

Friebeisz Miklós elnök ezután elrendelte a szavazást. Ennek eredménye az lett, hogy a gyűlés 15 szavazattal 8 ellenében **elfogadta az elnöki indítványt**, mely szerint a megyei koalíciót jelenlegi formájában változatlanul föntartják és a függetlenségi pártot önállóan nem szervezik.

A gyűlés végül alelnökül a lemondott **Lázár** Zoárd dr. helyébe **Lengyel** József kisjenői plébánost és jegyzőül a lemondott **László** Gyula dr. helyébe **Kherer** Károlyt választotta meg.

Arad szeméjtje.

Mit jövedelmezne a szemét elégetése?

Páris, dec. 30.

A városok szeméjtjének elégetése egyike a legkiválóbb higiéniai követelményeknek. Az egész civilizált világban mindenütt, a hol a városi polgárság a korral haladva, belátta a házi és utcai szemét elégetésének fontosságát, nagyszerű telepek készültek e célból. Hiszen minden józanul gondolkodó ember belátja, mily óriási egészségügyi anachronizmusban él azon város lakossága, amely a különböző házakból kikerülő szemetet egy rakásra viteti, ott a különböző, sokszor sajnos, igen sokszor pathogén bakteriumok hatásának kiteszi, úgy, hogy idővel ily szemétdombok igazi miazma-tenyésztő

telepekké válnak. Hogy nem túlzás ezen felfogás, látjuk a következő példán. Minden házi köpöcsészét, amely száraz anyaggal van töltve, és ez sajnos, igen gyakori, a házi szemetet gyűjtő ládába tesszük. Ki tudja, hány tudóveszes használta azt a köpöcsészét, amely esetleg konyhahulladékokkal keverten kerül a szemetes kocsiába; már pedig a tuberkulózis bacillusának nincs jobb tápanyaga, mint az ilyenféle szerves anyagok. Egy ily szemétdomb felett elszívó szél ily miazmák miriádait zúdíthatja a városba, a mit sem sejtő lakosok által lélegzett levegőt ilyenképp megfertőzvé. A higiéniai tekintetben mindig az emberiség élén haladó Anglia már a múlt század hetvenes éveiben belátta a szemét elégető telepek létesítésének szükségességét, és mai napság kétszáz városában bir ily üzemekkel. Azóta elterjedt az ily üzemek használata Belgiumban és Német, valamint Franciaországban, úgy, hogy a 20-ik század elején nálunk is találunk egy-két ily telepet mint pl. Fiumében, s Budapesten.

Angliában az ily üzemek felállítása és üzemben tartása meglehetősen terhet ró a lakosságra: nálunk ez az eset nem áll be. Angliában kőszénrel fűtenek, nálunk nagyrészt fával; a kőszén salakja és hamuja, amely a szemétdombba kerül, az égést akadályozza, maga pedig értéktelen; a mi fahamunk, nemcsak hogy az égést nem akadályozza, hanem magas káli tartalmánál fogva kitűnő trágya lehet. A mellett tehát, hogy egészségügyileg szükséges intézmény lenne, a szeméjtjétésből egyúttal a város számára elég jól jövedelmező üzlet válhatnék. Teljesen eltekintvén a háztulajdonosok által fizetett szeméjtállítás költségtől, a következő számításokból, amelyekhez az eddig ismert szeméjtjétés telepek eredményeinek középértékei szolgáltatták az adatokat, beláthatjuk a szeméjtjétés rentábilis voltát.

60,000 ember napi átlagos szeméjtprodukcója 50 tonna. Az évi produkció tehát 18000 tonna. Évi 18000 tonna hulladékot feldolgozó gyár kerül 70—100,000 frtba.

1 tonna szeméjt ad az elégetésnél

70—80 lóerő órát = 66 40 KW órát á 30 f. = 13 k. 50 f.
1 m/m 8—10% káliit tartalmazó hamut á 50 f. = — k. 50 f.
2—3 m/m salakot (esetleg mü-kő gyártására) —

Esetleges bevételek: összesen 14 k. — f.

1 tonna hulladék szállítása, kezelése, elégetése 5 k. — f.
1 tonnára eső amortizáció (8% a tőkének 20 év alatti leírását véve tekintetbe) ... 1 k. — f.

Esetleges kiadások: összesen 6 k. — f.

Maradna tehát minden tonna szeméjtén 8 korona tiszta haszon.

Feltéve azonban, hogy kezdetben a munkások, a műszaki személyzet stb. nem igen értenek az üzemhez, úgy, hogy csak 30—40 lóerő-órát kapunk 1 tonna szeméjtéből, még mindig marad tonnánként 1 kor. 60 fill. nyereség, azaz évi 27—28000 korona jövedelem.

Egy ily üzem a következőképpen működik. Magas, finom rostélylyal ellátott kohószerű kemencében elégetik a szemetet; az égési termékek gáznemű része, mielőtt a kéményben távoznék, vízcsöves gőzkazánok alatt kénytelen melegének nagy részét kiadni; az itt fejlesztett gőzt gőzgép vagy gőzturbina hajtására használva, egy kb. 150 lóerős dynamógép munkájára szükséges erőt kaphatjuk: ez pedig már 1600 modern izzólámpa hajtóereje volna. A hamu, mely a kohó rostélyán átesett, rögtön használható trágyát képez. A salak pedig, amely a rostélyon visszamaradt, igen sokszerű és hasznathozó módon értékesíthető.

A fentebbi számok mind a lehető legkevésbé előnyös adatokat és értékeket képviselik, s nem volna valószínűtlen, hogy a praxisban ennél jóval nagyobb értékeket kaphatna a város. Ha pedig a salak ipari feldolgozására szükséges befektetés is létesíthető volna, úgy az egy tonna szeméjtéből esetleg nyerhető haszon megközelítené a fentebbi érték másfélszeresét.

Aussterweil Géza dr.

A polgármesteri állás kettéválasztása

A pécsi polgármester véleménye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 31.

Karácsonyi számunkban öt vidéki város polgármesterének véleményét közöltük Arad város azon tervéről, hogy a polgármesteri állást az azzal járó apró-cseprő teendőktől szabadítsák meg s tegyék lehetővé, hogy a polgármester a város magasabb érdekei után járjon.

A polgármestereknek, mint a legilletékesebb személyeknek véleménye nagy érdeklődést keltett s amint értesülünk, a város által kiküldött bizottság e véleményeket *tanácskozássáknak anyagául fogja használni*.

A kérdésre a karácsonyi szám elkészülte

A méltóságos urat megsértették.

Irta: Ujlaki Antal.

A méltóságos ur ötvenesztendőskorában kijelentette, hogy nem házasodik meg, nem ér rá, nem akarja magát lekötöni és érzi magában, hogy úgy sem válnék belőle jó férj. Aztán a kaszinói élet egészen lekötötte. Ő méltósága a mindenkorai becsületbíróságok elnöke. Becsület dolgában félelmes tekintély.

Éjjel érkezett haza a birtokára és reggel már nem tudott aludni. A parkban zajongtak. Mérgesen tekintett ki a zsalu nyílásain. A dűledző filegória helyett csinálnak valami modern alkotmányt a munkások az ő számára, aki sohasem tudta mi az a munka.

Itt lócsát faragnak, ott asztaltetőt simitanak, a gyalu nyomán hangot ad a fa, a fűrészsikong és a homlokokra vizesöppek ülnek, a becsületes munka verejtéke, ez az ismeretlen víz az ősi parkban, melynek öreg fái között a méltóságos urnak annyi derék őse henyléte végig az életet.

És ezek a munkások szemtelenül jókedvűek. Az egyik füttyöl, a másik danol, kettő kacagva beszélget egymással, az ötödik pedig jóízűen pipál. A méltóságos szörnyen boszankodik. Maga sem tudja, mi bántja. A parkból felhatoló zaj, amely nem engedi aludni, vagy a munkások jókedve. Mérgesen hagyja ott a zsalut, leül az

ágya szélére és maga elé bámul. A szeméjt majd leragadnak, a hátában szurást érez, aludni szeretne, de sajátságos szorongó érzések izgatják. Talán el kellene zavarni a munkásokat, de nem akar velök kikötöni. Azon gondolkodik, hogy becsönget valakit a cselédség közül. De kit? A gazdaszszonyt? Azt a fogatlan boszorkányt. Már régtől unja alázatos arcát, mázos beszédét. Az inast nem akarja zavarni, mert ő az utitárs. Volt és most alussza ki a fáradoalmakat. A vadászat nem hívhatja, mert kellemetlen konfidens fráter, aki politizálni is mer vele és szokás szerint rebeliskedik valamely osztály, vagy tekintély ellen. Igazán unalmas pofa. Kit hívjak be akkor. Tünődés után gépiesen megnyomja a villamos csengő gombját. Ismét csönd. Csak a fűrészsikong és kalapács monoton hangja hallatszik fel a parkban. Egyszerre meggyílik az ajtó, csöndesen, alig nesztelenül és kezében tálcával egy leányalak lép be. Felénk közeledik, lesütött szemmel. A méltóságos ur észreveszi, hogy a leány remeg a fejebujáig. Rákiált:

— Ki vagy?

— Erzsök.

— Mit akarsz?

— Egy pohár vizet ... hoztara.

— Ki küldte?

— Az édes anyám.

— A Fáni ... A gazdaszszonyt, a fogatlan boszorkányt hívják Fáninak, aki már évtizedek óta van a család szolgálatában. Ez a kis leány

itt nőtt fel a ház konyhájában a macskákkal. Homályosan emlékezik rája, mintha olykor látta volna, de az anyja dugdosta, a kukkóban tartotta, mintha szégyelte volna. Rejtőzködve nőtt fel ilyen szép liliomszállá.

— Hol van az anyád?

— Beteg, kezét csókolom.

— Most te helyettesíted?

— Én helyettesítem, kezét csókolom ...

amikor helyben nem vagyok.

— Hát szolgálsz valahol?

— Legutoljára a közjegyzőné nagyságánál voltam.

A méltóságos ur máskor ügyet sem vetne a szegény teremtesre, de most unottságból, izgatottságból, fecseg vele. Kissé érdes hangon kérdezi:

— Miért hagytad ott a helyed?

A leány úgy állott előtte, mintha el akarna esni. Elfojtott sóhaj pibegtette a mellét.

— Nem mered megmondani?

A leány hallgat.

— Rossz fát tettél a tűzre? — kérdezte a méltóságos ur, eles tekintetével szinte átfurva a leány lelkét. Mire tiltakozásul fájdalmas hang verekedett fel a leány melléből:

— Nem ... nem.

— Tedd a pohár vizet az éjjeli szekrényemre. A leány nem mozdul. A méltóságos ur meglepetve néz rá.

— Nem hallottad?

után érkezett a hatodik vélemény: *Nendtwich* Andor, Pécs szabad királyi város polgármesterének véleménye.

A pécsi polgármester levelét, amely szintén igen figyelemreméltóan szól a kérdéshez és a késelem miatt érdekességéből mit sem vesztett, itt adjuk közre:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Levele a volt polgármesterhez lévén intézve, csak ma került kezembe, miért is — bár elkésetten — sietek véleményemet a felvetett kérdésben röviden a következőkben körvonalazni:

Leghelyesebb volna — nézetem szerint — a polgármesteri állást *ketté választani* akként, hogy — a mint ez a nyugati államok nagyobb városaiban van — szervezettség egy ugynevezett *tanácsvezetői állás*, a mely állás betöltője vezetné az adminisztrációt minden részletében s végezné azon apró-cseprő teendőket, a melyek a polgármestert ma működésében valósággal megbénítják s a nagyobb koncepcióktól idejét elvonják.

Maga a polgármester pedig vezetné nagyban a város ügyeit, foglalkoznék a fontos ügyek előkészítésével és teljesítésével a reprezentációt.

Mint hogy azonban e szervezés keresztül vitele nehézségekbe ütköznék még ma s azt inkább országosan, egy *egységes törvény* megalkotása útján lehetne megvalósítani, — a míg ez bekövetkezhetnék, a bajon akként lehetne segíteni, hogy a kevésbé fontos teendők egy része a *helyettesre* hátríttatnék át s a polgármester mellé egy *tákkár* adatnék, aki a polgármester elé tóduló feleket utba igazítaná, irányítaná s a mennyiben a polgármester személyes intervenciója is szükségesnek mutatkoznék — a felet csak az ügy kellő előkészítése után bocsátaná be a polgármesterhez, esetleg az ügyet a fél jelenlétében az ismerteté.

Kiváló tisztelettel

Pécs, 1906. december 24-én

Nendtwich Andor,
polgármester.

Szinpadi „tréma“.

Irta: Szondrey Mihály.

Szívesen használtam volna a „tréma“ magyar kifejezést, ha erre megfelelő jó kifejezést találnék, szerintem a tréma sem más mint „idegesség“, vagy ebből kifolyó bizonytalan bátorság és ha az idegesség kifejezés találó, akkor ez a divatos betegség legelőször a színészeknél volt meg, tekintve, hogy a legnagyobb és legregibb színészek elismerték magukról a trémát. A tréma meg van a szinpadon kívüli egyéneknél is, szónokoknál, művészeknél, különösen a darab íróknál, kik heteken át nem alusznak a darab bemutatása előtt, de sehol sem olyan kártékony, mint a szinpadon. A szinpadon fellépő tréma gyakran a legjobb színész, vagy a legjobb darabot is képes megbuktatni. Ezekről mondok el néhány esetet, nagyjából aradi színész élményeimből és más-honnan. Előre bocsánatot kérve, ha e szándékom az „Ősz“ sorsára jut.

A tréma leginkább a fiatal tehetségeket pusztítja, de nem ment alóla a legnagyobb tehetség sem. Például mikor *Csillag* Terez először lépett fel a Nemzeti Színháznál, hónapokkal előbb könyv és sugó nélkül megtanulta szerepét, de annyira, hogy csak a végzavát kellett, hogy a próbán elmondják és folytatta a sugó nélkül. Éppen ez volt a szerencsétlensége, mert *Ujházy*, ki az edesatyját játszotta, a helyett a végző helyett, hogy: „*elmegyek, be ne bocsáss senkit*“, azt találta mondani, hogy: „*elmegyek, ki ne nyisd az ajtót*“. Szegény *Csillag* más végzót kapva a szinpadon állt, nem tudva szerepébe belekezdeni, hanem sirva utána szót *Ujháznak*, hogy jöjjön vissza, mondja el a végzót, mert nem tud beszélni, *Ujházy* vissza is ment és elmondta szó szerint a végzót, mire aztán megindult a szerep és vége volt a trémának.

1886-ban Aradon, mint kezdő ördög színésznek nekem volt talán az egész színészetnél legnagyobb trémám. Mikor a „*Bátoriakat*“ játsztuk, *Bács* Károly játszotta *Bátorit*, én egy fiatal lantost. Be kellett mennem a szinpadra, mikor a fejedelem leánya után busult és meg kellett kérdezni:

— Felső, parancsolsz éreket?

Nagyon trémáztam és félre érve a sugót így mondtam el:

— Felső, parancsolsz én neked?

Lett erre nagy derültég, de még nagyobb lett, a mikor dühbe jött a fejedelem s rám kiáltott:

— Parancsolsz az öregar adnak!

Végre legnagyobb derültég között szólaltam meg ijedve, hogy:

— Felső, nem parancsolsz nekem!

Ugyanez évben adtuk elő *Meszlényi* Antal dr. darabját, ki akkor velem együtt egész fiatal kezdő volt. Nem tudom mi volt a darab címe, de azt tudom, hogy rém kezdetleges munka volt; hozzájárult, hogy néhai *Törös Tivadar* és sok bohém ur, kiket megnevezni nem akarok, mert hál' isten élnek és rossz néven vennék, hát ezek az urak az első sorokat foglalták el és a függöny felmenetelét és ezután minden jövőst, menést megtapsoltak, hangos megjegyzés kíséretében. Tessék elképzelni egy trémás fiatal színészt ilyen fogadtatással, hát én be is tetőztem a sikert; be kellett jönnöm ezzel, hogy:

— Az atyám jön, csak az ügyvéddel künn végez.

Persze, mikor nevetés és taps fogadott, elvesztettem a fejem és ezt így mondtam el:

— Az atyám jön, csak kiment.

Tessék elképzelni *Törös Tivadart*, stb. urakat a jelenésnél, de a java akkor jött, mikor atyám, *Mezey* Péter, szerepe szerint azzal állított be, hogy:

— Elvégeztem.

Szóval ezt a darabot többször nem adtuk.

Mikor a Vasgyáros új volt, *Náday* Ferenc eljátszta a vidéken, mindenütt a címszerepet; ide is eljött. *Náday* Ferenc a legkedvesebb vendég vidéken, a ki soha sem idegeskedik, hanem alkalmazkodik vidéki kollegáihoz, csak egyre kell nála vigyázni, hogy a szinpadon jelenlétében valami belesülés ne legyen, mert akkor valóságos nevető görcsöt kap és egész este nevet. Hát mi éppen ezt tettük meg vele. A Vasgyáros harmadik felvonásának eleje vidéken ki van húzva, főleg *Moulinet* csokoládé gyáros szerepe az; de ez este véletlenül a sugó *Moulinetnek*, akit szegény *Nyilassy* Matyi játszott, folyton a kihuzott részt sugta; persze, hogy szegény *Matyi* nem ismerve rá, nem beszélt és kínos szünet volt a szinpadon. *Náday* oda sugta neki, hogy:

— Beszéljen *Matyi*, ez a magáé.

Matyi ránézett okos szemével a sugóra, de nem ismerve rá szerepére, hallgatott. A közönség már zugott. *Náday* ekkor erősebben oda szól *Matyinak*:

— De az Istenért, beszéljen vagy kimegyek.

Mire *Matyi* jámbor, ijedt arccal felel vissza, *Nádaynak*:

— De uram, dunsztom sincsen róla.

Náday Ferenc el kezdett hangosan nevetni, hátra szaladt és csak úgy tudott tovább játszani, hogy *Matyi* szerepét az ötödik felvonásból kihuztuk, mert, ahogy ránézett, folyton nevetett.

Ugyan akkor volt egy ügyelők, a ki a színészeknél is jobban trémázott. *Győre* Alajos volt, ha

Lehorgasztott fővel mozdulatlanul állott a leány az oroszlanfejes lábakon nyugvó gömbasztal szélénél.

— Megsüketültél? — kiáltja most már türelmetlenül a méltóságos ur. — Idehozod már azt a pohár vizet.

A méltóságos ur már évek óta nem diskurált ennyit nőszeméllyel és valóban kifáradt a toroka, inni szeretett volna.

Erzsók most fölemelte a karját, mely olyan nehéz volt e pillanatban mintha valami súly lett volna rajta és kicsiny, de kérge kezével az asztalon odább tolta a tálcát a vizes pohárral a méltóságos ur felé, akit ez a félénkség és naivság a legnagyobb mértékben felingerelt.

— Azt hiszed . . . ? te buta . . . ! te kis semmi . . . ! No ez igazán különös.

A méltóságos valódi uri ember léte le tudta küzdeni izgatottságát, melyet sajtóságos engesztelékenység váltott fel és egészen megszélidülve mondta:

— Te kis ártatlanság, hát sohasem vittél még egy pohár vizet senkinek az éjjeli szekrényéhez . . .

A leány egy kis habozás után, szégyenkezve mondta:

— Nem akarom . . .

— Becsületszavamra mondom, hogy idehozhatod. Értetted, lovagias becsületszavamra.

A leány ijedezve nézett, hol a méltóságos ura, majd az ajtóra.

— Hát nem bízol az én becsületszavamba. Minél többet emlegette a méltóságos ur a becsületét, a leány annál zavartabban, félénkebben nézett az ajtó felé. Mintha égett volna lábaeskája alatt a padló, szeretett volna menekülni.

— Mégegyszer kérdezem, nem bízol a becsületemben?

A leány önfeledten susogta:

— Nem.

A méltóságos ur, akit a kaszinó becsületlen elnökéül tegnap választotta meg ismételt ragyában, most már magánkívül volt hangos ur, akit a kaszinó becsületlen elnökéül tegnap választotta meg ismételt ragyában.

— Hát bízol ezen a világon, te boci, ha én bennem nem bízol?

— Senkiben, — felelte a leány elpityeredve és sirva folytatta:

— Az urak nem engedik élni az ilyen széleányt. Már egyszer gyufát ittam: kigyóztak. Az urak mindig bántanak. Nincsen ottük egyetlen jó sem.

Kötőjével eltemette arcát és mindakét vállát szketett a zokogástól, amint folytatta:

— Az urak nem engednek élni . . . bántanak . . .

A méltóságos ur, akiben az életkedve fellobogott talán utoljára, ráordított a remegő leányra:

— Hát gyilkos vagyok én . . . Bántalak én?! Hát mit csináltam én?

A leány valamivel csöndesebb sóhajttással:

— Igen . . . azt akarta, vigyem oda a pohár vizet. Hát nem azt akarta? Aztán a becsületszavát emlegette. Az édes anyám pedig azt mondta, hogy a gonosz urak, vagy aranygyűrűt adnak, vagy becsületszót . . . Hát ezért ijedtem meg.

Tavaszi hópelyhek.

Ha én elkezdek álmodozni,
Nem látom azt, hogy künn havaz.
Szivárvány jár narancserdőkön,
Szivemre száll a szép tavasz.

Narancserdőknek halk zugása,
Szivárványt kergető vihar
Zsongó zenéi dult szivemnek,
Melyből minden panasz kihál . . .

Gróf Weas György.

a színész egy fél órával a jelenését készen nem várta, valóságos lázba esett a trémától. Történt Coriolanus előadásán, hogy felhuzatta Győre a függőnyt, anélkül, hogy megnézte volna, hogy Menenius Agrippa (Mezey Péter) aki kezdi a felvonást, helyén van-e. Hát persze, hogy nem volt helyén, sőt nem is találták meg, mert a könyvtárban cigarettázott. A színen két utcáról behívott statisztá volt, mint két római lándzsás ór. Győre trémájában nem tudva, hogy ki van benn, csak azt tudta, hogy őt ezért egy havi fizetésre is megbüntethetik. Kétségbeesve szökött be:

— Az Istenért, beszéljete valamit mert Mezey késik.

A két statisztá ijedten nézett egymásra, hogy most már még beszélni is kell nekik, de mikor másodsor is bejött Győre kétségbeesve, hogy mondjanak már akármit, (azt hitte trémájában, hogy színészek vannak benn) az egyik, a régebbi statisztá megemelve magát, oda szól a másiknak:

— No pajti, mikor voltát a Julesádnál?

El lehet képzelni, hogy a római katona elsőlése minő derűtséget keltett, a függőnyt is le kellett eresztetni.

Ezeknek éppen ellenkezője a színpadi lélekjelenlét. Ha a tréma tönkre teheti, akkor a lélekjelenlét sokszor a legnagyobb zavartól menti meg az előadást és a darabot. Ha érdekesnek találja valaki, majd jövő újkör rátérek erre. Most még bocsánatot kérek az alkalmatlankodásért.

Institoris Kálmán bucsuja.

Ünnepség a városházán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 31.

Ma bucsuztatta el a város tisztviselői kara a hivatalából távozó *Institoris* Kálmán nyugalmazott polgármestert. *Varjassy* Lajos helyettes-polgármester vezetése alatt délben gyülekeztek és bevonultak a tanásterembe, ahol csakhamar megjelent közöttük a nyugalmazott polgármester. *Institoris* Kálmánt nagy ovációval fogadták, amelynek lecsillapultával előlépett *Varjassy* Lajos és rövid de hatásos bucsubeszédet intézett *Institoris* Kálmánhoz, hangsúlyozván, hogy a város tisztikara mindenkor a legnagyobb tisztelettel és becsüléssel övezte körül és most, hogy elhagyja a polgármesteri széket, fájó szívvel bucsuztatja el. *Institoris* Kálmán meghatottan válaszolt. Beszédében kiemelte, hogy Aradváros tisztviselői olyan buzgósággal segítettek nehéz feladatában, amelyet megfizetni nem lehet. Az ünnepélyes aktus lefolyásáról alábbi tudósításunk szól:

Aradváros tisztviselői ünneplő ruhában gyülekeztek ma délben a városháza első emeleti folyosóján, hogy elbucsuzzanak *Institoris* Kálmán nyugalmazott polgármestertől. Délben egy órakor, amikor a vízvezeték megváltása ügyében kiküldött szakértő-bizottság ülése, amelyen *Institoris* Kálmán is résztvett, véget ért, *Varjassy* Lajos vezetése alatt bevonult a tisztviselői kar a tanásterembe, ahol csakhamar megjelent *Institoris* Kálmán, akit harsány eljenzéssel fogadtak.

Ennek lecsillapultával előlépett *Varjassy* Lajos helyettes-polgármester és az alábbi rövid, de hatásos beszédet mondta:

Nagyságos királyi tanácsos, polgármester Ur! Öt évvel ezelőtt a városi tisztikar élén polgármester ur elé járultam, hogy mint főnökünket üdvözöljem, ragaszkodásunkat és tiszteletünket kifejezzem, munkaerőnket szeretett szülővárosunk érdekében felajánljam és ambícióink és törekvéseink irányában atyai jóindulatát kikérjem.

És valóban polgármester ur, attól a perctől kezdve, hogy nagyfontosságú hivatalát át-

vette, egész a mai napig, midőn a sok fáradság és munka után nyugalomra vágyik, mindnyájunknak legőszintébb barátja, legnemesebben gondolkodó vezére volt. Komoly hivatásuktól áthatott tisztviselőkre nem ismerek nagyobb fájdalmat, mint munkásságuknak szűkkeblű, önző és igen gyakran irigy elbírálását, de viszont nem tudok nagyobb örömet sem elképzelni, mintha igazságos elbánásban, szorgalmukért feltétlen elismerésben részesülnek.

Törekvő, munkás tisztviselői karnak legszébb jutalma a közbecsülésen és embertársainak tiszteletén kívül, főnökének szavakban és tettekben nyilvánuló őszinte elismerése. Ezt a jóakaratot, igazságszeretetet, munkánkban nemcsak méltánylását jöttünk Nagyságodnak megköszönni. És midőn azzal a szándékkal bucsuzik tőlünk, hogy negyven évi fáradságot nem ismerő munkálkodás után a magánéletbe visszavonuljon, tisztelettel kérjük, hogy tartson bennünket ezután is szerető emlékében és vigye magával a polgármesteri hivatalból azt a tudatot, hogy nagybecsült személyét mindig emlékében fogja tartani a város tisztviselői kara.

Az eljenzés és taps, amely többször megszakitotta a beszédet, még fokozottabb lelkesedéssel tört ki, amikor *Varjassy* befejezte szavait.

Institoris Kálmánt láthatólag mélyen meghatották a bucsuszavak, melyekre a következő szép beszéddel válaszolt:

Kedves barátaim és tisztviselőtársaim! Negyvenhét éves közpályamból negyvenet Arad sz. kir. város szolgálatában töltöttem, mert beláttam azt, hogy nemzetem közgazdasági, kulturális, ipari és kereskedelmi fejlődésének tényezői a városokban összpontosulnak.

Elmondhatom, hogy e hosszú tisztviselői pályámon tisztviselő társaimat megtanultam tisztelni és becsülni, mert részükről csak előzenyiséget és rokonszenvet tapasztaltam, és meggyőződtem arról, hogy mily buzgalommal és szorgalommal igyekeznek kötelességüket teljesíteni. Midőn a polgárság bizalma a díszes polgármesteri székbe ültetett, már egy a hivatása magaslatán álló tisztviselői kar vett körül, kikben igaz és buzgó támogatásra találtam mindazon törekvéseim iránt, melyekkel a város anyagi és szellemi érdekeit előmozdítani iparkodtam. Fogadjatok ezen őszinte és buzgó támogatásért hálás köszönetemet és köszönetemet azon rám nézve becses és megtisztelő érzelmek és rokonszeny nyilvánításáért, melyeket nevetekben *Varjassy* Lajos barátom tolmácsolni szives volt.

Ha az öt év alatt a tervbe vett és a város felvirágzását előmozdítani hivatott alkotások létesíthetők nem voltak, ezt leginkább azon rendszerváltozásoknak tulajdonítom, melyek a *közgazdasági és kulturális érdeklődés helyett a politikát vetették felszínre* és tartották ott a legujabb időig. Reményem, hogy a politikát hosszú időre leveszik a napirendről s a város felvirágoztatását célzó *oly kérdések előnyös megoldása körül tömörülend a közérdeklődés*, melyek különben is a legapróbb részletekre kiterjedő körültekintést igénylik.

Miután éreztem azt, hogy előre haladt korommal a fáradság és kimerülés tünetei jelentkeznek, elhatároztam magamat, hogy a jelenlegi városi szervezet mellett annyi éber figyelmet és ellenőrzést követelő díszes, de terhes polgármesteri állástól megvállok.

És most, midőn nyugalomba vonulok, biztosíthatlak titeket arról, hogy szeretettel és kedvesen fogok visszaemlékezni arra az időre, melyeket veletek majd együtt, majd vezetésem alatt dolgozva eltöltöttem. Elbucsuzom tőletek mint mestere a polgároknak, de köztetek marad a polgár, kinek e város bölcsője volt s majdan sirja lesz.

Aldjon meg az isten benneteket az új évben boldogsággal, szerencsével és megelégedéssel, magamat pedig tartatok meg továbbra is szives emléketekben és barátságban.

A beszéd mély hatást tett a tisztviselőkre, akik lelkesen ünnepezték *Institoris* Kálmánt. A volt polgármester végül valamennyi tisztviselővel melegen kezét szorított és nagy ovációk közepette hagyta el a városháza termét.

Tarka színpad.

(A szegénytanulók január 12-iki piknikje.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 31

A szegénytanulók javára az idén sokkal nagyobb arányú mulatságot rendeznek, mint az előbbi években. Ezzel a rendezőség kettős célt akar szolgálni. Nem akarja megterhelni a résztvevő közönséget, nem akar kisebb jövedelmeket, mint az előző években. Tehát számít a közönség olyan arányú érdeklődésére, hogy ez pótolja a más téren befolyt egyéb jövedelmeit. Nem lesz a multban szokásos szivar, virág árusítás, így ettől senkinek sem kell tartania. A befizetett korona belépődíj fejében kap mindenki vacsorát, táncolhat s ezenkívül szórakoztatja majd a *Tarka-színpad*. Itt közöljük a műsort, amelynek nivója mutatja az estély értékét.

Sokat fáradozott a *Tarka-színpad* érdekében dr. *Tisch* Mórné és dr. *Onku* Miklósné urnök. A megállpított műsor a következő:

1. Menuetta, táncolják: *Hermann* Hella és *Sámson* Rezső.
2. Vig monolog, előadja: *Heppes* Aladárné *Harmath* Józsa.
3. Staccató polka, Il bacio-keringő, éneklő: báró *Bedeus* Bella.
4. Cigánytánc, bemutatja: *Jánossy* Böske.
5. Bárányfelhők, vigjáték *Szécsi* Ferencről, előadja: *Keszler* Ede és *K. Kápolnay* Juliska.
6. Tarantelle, előadják: *Lövy* Rezső és *Freud* Ilma.
7. Magyardalok, éneklő: *Györgyössy* Böske.
8. Magyartánc, bemutatja: *Böloni* Ilus.
9. Tréfás kuplák, előadja: *Jahl* Nándor.
10. Panama-kuplák előadja: *Szendreyne* *Rontay* Boriska.

A zenekíséret teljesítését *Stokke* Lajos színházi karnagy vállalta el.

Az estély nyolc órakor kezdődik.

Ujév a képzőművészetben.

Írta: Balla Frigyes.

„Nincsen az egész országban olyan vidéki város, melynek az aradihoz fogható lelkes közönsége volna.”

Igy nyilatkozott multkoriban *Tolnay* Ákos, az Uránia állami műkereskedés művész-direktora. S hogy mennyire igaza van, azt mi, aradi festők nagyon jól tudjuk, ketten-hárman pedig elég régen is. Nesztorunk: *Gyöngyössy* Rezső már talán harminc éve, *Urhegyi* Alajos és szerény személyem pedig egy tucat esztendőn át figyelhattuk azt az eleinte kicsi, de évről-évre folyton növekvő érdeklődést, azt a szinte rohamosan erősödő szeretetet, amellyel az aradi publikum a Szép iránt viseltetik.

Tizenkét év előtt bizony a legtöbb gazdag ember lakásának falain ott éktelenkedtek a rossz, izlésrontó olaj- és egyéb nyomatok, s ma már — hála Szt. Lukácsnak, a festők védőszentjének, — Hock Jánosnak, az ő lelkes, tüzes-szavu apostolának, de legtöbb hála az aradi közönség nagy intelligenciájának: nemcsak hogy minden művelt család lakásában található egy pár festményt, de van immár Aradon vagy tiz tekintélyes, értékes képgyűjtemény is.

Igy érthető aztán, hogy városunkban egy csomó festő, de még két szobrász is szépen meg tud élni és hogy ezenkívül az összes, a központból lehozott tárlatok nemcsak nagy erkölcsi, — de valahányszor gyönyörű anyagi haszonnal is zárulnak.

Most pedig, az újév hajnalán, új stádiumba lép nálunk a képző- és iparművészet kultiválása és ezzel pártolása.

Megalakult az „Aradi képző- és iparművészeti társulat,” melynek élén olyan agilis emberek állanak, programja pedig annyira biztató, hogy előreláthatóan igen nagy lendületet fognak itt venni: a művészet, és annak pártolása.

Gyönyörű is ez a program, Hogy ne küldhessenek le nekünk közénk nem való emberekkel (tisztelt a kivételeknek) egypár jó és igen sok selejtes, de meg számtalanszor látott képet, magunk fogjuk a tárlatainkat rendezni. Meghívjuk azokra a fővárosi művészeket is; de lehetőleg egy szűkebb bizottságunk fogja, a műtermeket végigjárva, kiválasztani a kiállítandó képeket. És kapunk majd: eddig még ki nem állított, jó képeket, s hozzá még olcsó árakon.

De — a sok között — van az új kulturális egyesület programjában még egy jeles pont: az, amelyben kimondja, hogy tehetséges fiatal művészeket ösztöndíjjal fog támogatni.

Van ugyan a városnak egy ezen célt szolgáló alapja, melyet most is négy ifjú művész élvez, de mert az előirányzott összegből édeskevés jut egyre-egyre, s mert bebizonyult, hogy több az eszkimó, mint a fóka, (értsd: több a pályázó, mint az ösztöndíjas hely) — úgy az új társulatnak ezen programja valósággal hézag-pótló lesz. Mert így aztán, ott a hol szükséges, és Istenem! hol nem volna az, a város kis ösztöndíjait pótolja majd, s ha akad a helyszűke miatt lemaradtak között érdemes, úgy annak is megadatik majd a tanulás, fejlődés lehetősége.

Persze, ehhez pénz, még pedig meglehetősen sok pénz kell, de, tekintetbe véve azt, hogy az újszülött egyesületnek már születése napján százhatvan, és ma, alig három-hetes korában közel háromszáz rendes, és egy csomó alapító tagja van (utóbbiak között hazánk néhány neves festőművésze), nyugodtan tekinthetünk az új évbe.

Ebben az évben már sorra fognak épülni a műtermek a mi városunkban, és lelki szemem előtt ott lebeg a jövő Aradja, egy szép, művészien rendezett nagy város, tágas, fás terein, utain hatalmas, modern paloták, és a régi vár helyén egy liget, közepén népes művésztelep, melynek lakói éppen képeket, szobrokat, műipari tárgyakat szállítanak a kulturpalota kiállítási termeibe.

A művésztelep egyik sarkában pedig lombos-árnyékos fák alatt egy tágas, szellős épület, „az elaggott művészek menedékháza.” Oreg, tőpörödött, részben kopasz, részben ősz bácsik laknak ott, s hogy össze jönnek délben-estve az étkezésnél, vagy sétaközben a nagy közös kertben, akkor a visszaemlékezésnek élnek, pipaszó mellett, csendben elbeszélgetve.

— Hejh! — sóhajt az egyik — s pocakja szomorúan simul térdeire, mikor az én golyás mocsaraim még divatban voltak!

— Bizony, akkor még én is meg tudtam számlálni a fák leveleit és minden tehenemet eladtam! — mondja a másik, a sarkig kopasz öreg.

Ifjui tűz csillanik fel erre a harmadiknak szemeiben, s szól:

— Milyen erős voltam én, emlékeztek-e? Hogy vágtam, ha bántottak, a szobrokat az agyagos ládába!

— Hehe! — nevet hang- és fogtalanul a negyedik, — én pedig akkoriban a portréimon kívül a jövőt is rosszul festettem, holmi újévi cikkekben...

A többi pedig motyog magában, és szélesen mosolyog hozzá.

Vajjon így lesz-e?

Kis fiuk réme.

A fogorvos lakásai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 31.

Néhány héttel ezelőtt több helyről feljelentés érkezett a fővárosi rendőrségre. Ezek a feljelentések egyöntetűen H. F. dr. fogorvos ellen szóltak. H. F. dr.-t azzal vádolják a feljelentések, hogy kis fiukat használt fel perverz szenvedélye kielégítésére.

A rendőrség a legnagyobb titokban folytatja a nyomozást. Hetek óta megfigyeli H. F. dr. minden léptét és sikerült kideríteni, hogy H. F.-nek rendes műteremmel összekötött lakásán kívül még egy pár lakása van a fővárosban.

A nagy körültekintéssel és az ügy kényes természeténél fogva rendkívüli titoktartással vezetett nyomozás megállapította a vádak igazságát, de Tóth János dr. rendőrkapitány, ki a vizsgálatot vezeti, minden felvilágosítást megtagad H. F. dr. ügyére vonatkozólag.

Egyik feljelentést egy villamoskalauz adta be a fogorvos ellen, kinek tizenegy éves fián merényletet követett el. A kis fiu lelki egyensúlya teljesen megrendült. Folyton fekete szobáról, csontvázakról beszél.

A rendőrség azóta megállapította azt is, hogy a fogorvos titkos lakásaiban egyáltalában nincsen butor. A szobák falai fekete posztóval vannak bevonva és a falakról emberi és állati csontvázak lógnak le. Ide hurcolta az eltévelyedett ember kicsiny áldozatait, kik a borzasztó környezettől megrémülve, tehetetlen és hangtalan áldozatai voltak H. F. dr. perverz szenvedélyének.

Ennyi az, a mi a vizsgálat titokzatossága dacára nyilvánosságra került. A közel jövőben, a mint a vizsgálat befejeződik, napvilágra jő az egész. És egy oly büntény fog kiderülni, melynél sötétebbet képzelni sem lehet.

Hauszmann Alajos az aradi műegyetemről.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet elnökének véleménye.

Arad, december 31.

Amikor a vidéki városok között a harmadik egyetemért való versengés szinte a tetőpontjára hágott, Aradon új irányu mozgalom kezd kibontakozni. Arad nem akarja a harmadik egyetemet, hanem e helyett mind jobban testet ölt az a kívánsága, hogy a második műegyetemet, esetleg technikai főiskolát Aradon, mint a vidék egyik közlekedési és ipari gócpontján létesítsék. A dolog talán nem a legközelebbi évek kérdése, de állítólag Wekerle is ezzel ígérte meg Pozsonynak a harmadik egyetemet. Aki korán kel, aranyat lel.

Most, hogy a második műegyetem kérdése mindjobban foglalkoztatja az aradiakat, az Aradi Közlöny szerkesztősége kérdést intézett Hauszmann Alajos műegyetemi tanárhoz és volt rektorához, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet elnökéhez. Véleményét kérdeztük aziránt, hogy megérettnek tartja-e a második műegyetem létesítését s Aradot ennek alkalmas helyeül tekinti-e?

Hauszmann Alajos véle nényét itt közöljük:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Azt hiszem nincs az országban senki, aki nem tudna lelkesülni egy második műegyetem felállításának eszméjéért. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter volt az első, aki ezt az eszmét megpendítette és igaz örömmel kell fogadni minden törekvést, amely oda irányul, hazánkban a kulturális gócpontokat szaporítani, a tudományt terjeszteni és műszaki téren is a haladást minden irányban előmozdítani. A kérdés csak az: vajjon indokolt-e, hogy már most, hazánk jelenlegi közgazdasági viszonyai között, a magasabb műszaki oktatás céljából még egy második műszaki egyetem felállítását? Elég gazdag-e az ország e tehernek elbirására, és van-e rá kényszerítő szükség, hogy technikusaink számát növeljük?

Szerény nézetem szerint még nem következett be az az idő, hogy második magyar műegyetemről gondoskodni kellene.

A királyi József-műegyetemnek még csak most épül meg az új otthona 1800 hallgató számára, tíz millió költséggel. Ezt a nagyméretű keretet be kell tölteni! A tudományos felszerelés és új tanszékeknek felállítása még további rendkívüli terheket ró az országra és csak fokozatosan lehet majd mindazokat a szükségleteket kielégíteni, melyek egy modern polytechnikum attribútumait képezik.

Elsősorban tehát a kir. József-műegyetem tudományos kiépítésén kell dolgozni, és mielőtt ez nincsen befejezve, egy második műszaki egyetem nem létesíthető.

De ha hazánk műszaki ügyeinek állapotát és a magyar technikus megélhetési viszonyait tekintjük, szintén arra az eredményre jutunk, hogy második műegyetemre jelenleg még nincsen szükség.

Azt tapasztaljuk, hogy a műszaki foglalkozás minden téren ma már a szellemi munkaerő tekintetében tulprodukálva van. A kir. József-műegyetemből évente kikerülő számos okleveles mérnök és építész alig tud képességének megfelelő álláshoz jutni.

Az állami műszaki hivatalok túl vannak tömve, a magán mérnöki foglalkozás még nincsen kellőleg kifejezve, hazánk technikai ipara pedig még nem elég erős, hogy mind azt a szellemi munkaerőt, mely évenként a gyakorlati életbe kilép, absorbeálhassa.

Ily körülmények között nem javasolható, hogy már most szaporítsuk a technikusok számát egy második műegyetem felállításával, amikor a kir. József-műegyetem neveltjeinek csak egyik része érvénytudni, másik része pedig kényszerítve van képességén aluli foglalkozást keresni vagy a külföldre kivándorolni. Szerény nézetem szerint elsőbbséget kell teremtenünk, illetőleg iparunkat kifejlesztetni, hogy tért nyissunk a magyar technikus működésének.

Ha lesz önálló iparunk, az ország gazdag kincseit észszerűen fogja kihasználni, — ha közlekedési hálózatunkat mind a száraz földrészen, mind a vízzen fejlesztjük és bővítiük, ha fogunk törekedni, hogy valóban gazdaságossá lehessünk, akkor lesz itt az idő a magyar ifjuságot nagyobban szaporítani a technikus pályára terelni, és akkor ugyan sem fog kitérni a külföldre, hanem a második műszaki egyetem megalapítására. AZ a kérdés, hogy a magyar ifjuság nagyobban szaporítsa-e

ország melyik városában kellene majdan az új müegyetemet felállítani, ma alig dönthető el.

Nézetem szerint egy technikus főiskolának indusztriális gócponton kell lennie, mert ott érintkezhetik a gyakorlati étellel leginkább, — és ha Arad városa továbbá is oly kedvező irányban fejlődik mint eddig: *ezt a várost igen alkalmasnak találom.*

Hauszmann Alajos,
müegyetemi tanár.
a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet
elnöke.

Hosztalek a bíróság előtt.

Négy hónapra ítelték.

A félelemnélküli lovag.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 31

Hosztalek Nándor, a Népszínház hirhedt mecénása, ma a vádlottak padján ült. Párbajozott; ezért kellett felelnie.

A párbaj hónapokkal ezelőtt történt. Abban az időben, amikor Hosztalek javában ígérgette a milliokat boldogult Vidor Pálnak. A botrány kipattantása után Hosztalek (elveretésének nyomaival az arcán) megjelent a Pannónia-kávéházban. Egy asztaltársaság felé tartott, ahol ösmerősöket pillantott meg.

— Szervusz Kálmán! — szólott oda Woller Kálmán földbirtokoshoz.

Woller végignézett Hosztaleken és félvállról szólott oda:

— Ilyen népszínházi komédiással nem álllok szóba!

Mint igazi lovaghoz illik, Hosztalek meghajította magát és csak ennyit mondott:

— Ezt az ügyet majd elintézzük más helyen!

És még aznap provokáltatta a földbirtokost. Már meg is volt a párbaj a hüvösvölgyi erdőben. De az erdőben nem pisztolyal párbajoztak, hanem — karddal. A mérkőzésben Woller az arcán és a kezén megsebesült.

A feleket ma délelőtt vonta felelősségre a Langer bíró elnökle alatt lévő budapesti törvényszéki tanács. A tárgyaló termet zsufolásig megtöltötte az érdeklődő közönség. Mikor Hosztalek megjelent a bíróság előtt, a közönség sorából valaki odakiáltotta neki:

— Szervusz, Hosztalek!

Persze, óriási kacagás támadt. Az elnök hevesen rázta a sengőt.

— Figyelmeztetem a közönséget, — mondotta szigorú hangon, — hogy csendesesen viselkedjék, mert különben kiürittem a termet.

Erre helyreállott a nyugalom és megkezdődött a vádlott kihallgatása.

Először Wollert hallgatták ki.

— Mi a neve? — kérdezte az elnök.

— Woller Kálmán, harmincöt éves földbirtokos vagyok! — hangzott a válasz.

— Hát mi adott okot a párbajra?

— Én a Pannónia-szállodában célzást tettem Hosztalek viselt delgaira és ezért ő provokált engem.

Nagy mozgás támadt, amikor Hosztaleket szólította az elnök:

— Mi a neve?

— Hátsányi Nándor! — mondotta a vádlott.

— Nem Hosztaleknek hívják?

— Már nem. Megmagyarosítottam a nevem.

Ezután elmondták a párbaj okát. Majd így szól:

— Kérem szépen nagy tévedés azt hinni, hogy nekem elintézetlen ügyeim vannak. Nekem nincsenek elintézetlen ügyeim. *Én korrekt szentelmén vagyok.* Azok ellen a lovagok ellen, amelyek engem a népszínházi afférem alkalmaival megtámadtak, *sajtópórt indítottam.*

Az ügyész vádbeszéde után Waisz Sándor

és Kunossy Béla dr.-ok mondották el védőbeszédeiket.

A bíróság tanácskozása után kihirdette az ítéletet, amely szerint Woller Kálmánra *nyolc napi, míg Hosztalek Nándorra négy hónapi állami fogházra mért a bíróság.* Amikor a közönség meghallotta a szigorú ítéletet, zajongni kezdett.

— Abcug!

— Le vele!

— Pártos bíróság!

Ilyen és ehhez hasonló kiáltások hangzottak el. Az elnök hangosan csöngetett és ismét figyelmeztette a közönséget, hogy ha nem hallgat, kiüriteti a termet. Erre azonban már nem került a sor, mert a közönség önmagától távozott.

Woller megnyugodott az ítéletben, míg Hosztalek főlebbezett.

Föltámadt élcek.

— A Jekelfalussy-interjúhoz. —

Azt az urlopat hírből mindenki ismeri, a ki, mikor azt kérdezték, hogy hová lovagol, így felelt:

— Mit tudom én? Kérdezd meg — a loamat!

Jekelfalussyt is faggatják az újságírók, hogy lesz-e létszámemelés? Jekelfalussy ezt feleli:

— Mit tudom én? Kérdezzék meg Polónyit, aki a paktumot csinálta!

A létszámemelés kísértete.

A ravasz fondorlat.

Bécs tervei.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 31

Egyik fővárosi estilap bécsi tudósítója, aki már eddig is sok érdekes és pontos bevált politikai szenzációt röpitett világgá, ma este a létszámfelemelés ügyéről ír lapjának érdekes részleteket, melyek a legnagyobb óvatosságra intik az egész magyar nemzetet a közös hadvezetőség ravaszkodásaival szemben. A tudósítást itt közöljük egész terjedelmében:

Tény az, hogy a legközelebb benyújtandó ujoncjavaslatban létszámemelésről nem lesz szó. Eziránt már megállapodtak Bécsben a magyar kormánnyal és nem bolondok, hogy a megállapodás utólagos megváltoztatásával időelőtt válságba sodorják a magyar kormányt, melyre még nagy szükség lesz és amelynél kezesebbet, legjobb tudomásuk szerint, Magyarországon többé nem kapnak.

A létszámemelésről az 1907. év folyamán a magyar kormánynak tetsző alkalmas időben *külön törvényt fognak benyújtani.* Ugyancsak az 1907. év folyamán jön a 10 évre szóló új véderőtörvény. Lehet, hogy a kettőt egybefoglalják, de valószínű, hogy két külön törvény lesz és elsőnek jön a létszámemelés. Ha valaki akad a Házban, aki a rendes ujoncjavaslat benyújtásakor kérdést intéz a kormányhoz, hogy ezzel vége van-e az 1907-es katonai javaslatnak, rögtön beigazolást nyer ez a hír, mert a kormány vagy nem fog felelni, vagy olyan körmonfont kitérő választ ad, hogy mindenki azonnal himet varrhat magának az igaz helyzetről.

A létszámemelést nem fogják szárazon kérni. Engedményeket fognak felajánlani nemzeti irányban. Persze nem a koalíció programjából kerülnek ki a nemzeti engedmények, hanem a volt szabadelvű-párt lomtárából. A néhai kilences bizottság programjának mintegy kilenced részét fogják felajánlani nemzeti ellenértékül.

Schönaich javaslata határozott értesülés szerint a következő:

1. Ajánltassék fel a magyar ezrednyelv behozatala négynek kivételével az összes magyar ezredekben. Ez tudniillik a mai tényleges állapot és így könnyen ajánlható fel engedménynek.

2. Rendeztessék a zászló- és cimerekérdés.

3. Esetleg tétessenek koncessziók a magyar nyelv használata iránt az alsófoku katonai bírásoknál.

4. Mondassék ki, hogy magyar katonákat legfeljebb Bécsbe és Boszniaába szabad vinni béke idején; máshová nem.

5. Állítsanak fel Magyarországon egy közös katonai akadémiát; természetesen német tannyelvvel.

6. Hajtsák végre a rendeletet a magyar tiszteknek Magyarországon való elhelyezéséről.

Több nincs. Hogy ez kevesebb a néhai kilences bizottságnak a király által már elfogadott programjánál, azt a vak is látja. Bécsben mégis azt hiszik, hogy az erős nemzeti kormány és a függetlenségi többség akarják és tudják keresztülvinni azt, amiért az előző kormányokat kiséprűzték volna.

Van még egy érdekes részlet. A véderőtörvényben *fixirozni akarják tíz évre a létszámot.* A fogalmazás úgy hangzanék, hogy tíz éven belül ennyi és annyi ujoncnál többet szedni nem lehet. Ez a látszólagos garancia az emelés ellen azonban arra való volna, hogy szükség esetén tíz éven át erre a törvényre való hivatkozással *ujoncozhassanak külön megajánlás nélkül.* Erre jó lesz ügyelni a magyar kormánynak, vagy ha ez belemenne, a magyar parlamentnek. Ha mindakettő belemegy, akkor persze nem lehet a dolgon segíteni.

Mindezek után úgy áll a dolog, hogy a mostani katonai tanácskozások és Wekerle bécsi útja nem fenyegetnek közvetlen válsággal, de méhükben hordják vagy a későbbi válságot, vagy katonai téren a magyar nemzeti irány teljes letörését legalább egy évtizedre.

Leányszöktető detektív.

Atléta a rendőrségen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 31

Nemrégiben történt, hogy Gerő Ármia nagyvárad rendőrfőkapitányánál jelentkezett egy *Schmack* Ede nevű fiatalember, aki budapesti atlétának vallotta magát és ajánkozott, hogy a rendőrlégénységet megtanítja a divatos japán birkozásra, „a dzsiu-dzsicu“-ra, melyet már minden számbavehető nagy város rendőrsége megtanult s kitűnő eredménnyel használ is. A főkapitány bármennyire szerette volna, hogy rendőrei a dzsiu-dzsicu kipróbált és csalhatatlan fogásaival ejtsék hatalmukba a csirkefogókat, mégsem tudta elfogadni az atléta ajánlatát pénz hiányában. Az atléta erre kérte a főkapitányt, hogy fogadja őt fel detektívnek. A főkapitány a csinos külsejű, eleven fiatal embert hajlandónak mutatkozott detektívül alkalmazni, de a végleges alkalmaztatást három havi próbaszolgálatához kötötte.

Ez időtől kezdve Schmack már úgy viselkedett, mint aki az első polgári rendőre Nagyvárad városának. Ennek természetesen híre kelt azokban a körökben, amelyek a rendőrség szorosabb felügyelete alatt állanak és ezt a hírt maga Schmack is erősítette, megjelenvén estenkint a külvárosi mulatóhelyeken és szívesen kamatoztatta rendőri tekintélyét holmi enniinni valók és egyéb földi javak elfogadásával. Az egyik ilyen mulatóhelyen alkalmazott nőben Schmack régi kedvesét ismerte fel, aki tőle

Budapestről megszökött. A viszontlátás és kibékülés nyomon követték egymást és csakhamar megszületett a szökés terve. A nő nagyobb összeggel volt adósa főnöknőjének, Lunzernének s ezért kellett a szökéshez folyamodni.

Másnap délután Schmack Ede beállított a mulatóhelyre s parancsolólag felhívta kedvesét és ennek egy szintén ott alkalmazott barátját, hogy rögtön jöjjenek vele a rendőrségre hivatalos ügyben. A hölgyek, főnöknőjük otthon nem lévén, mindent összepakoltak és követték az atlétát, aki egy szállodába vitte őket. Elhatározták, hogy Nagyszalontára szöknek. De pénzük nem volt. Schmack egy furfangos cselhez folyamodott. Felkereste a piacon Lunzernét s elmondta neki, hogy a nála alkalmazva levő két nő megszökött tőle és Nagyszalonta felé vette útját; ő mint a rendőség detektívje hajlandó a szökevényeket visszahozni, csak adjon neki Lunzerné utiköltséget. Ez megörülve a detektív szíves ajánkozásán, nyomban megadta neki a kívánt összeget. A pénzzel aztán Schmack tényleg elutazott Nagyszalonta felé, de persze a két hölgy társaságában. Szóval a Lunzerné által adott pénzzel szöktette meg két alkalmazottját.

A hármásban szökök megállapodtak Nagyszalontán és kiváló perceket szereztek maguknak a Lunzerné pénzén. Már éppen a további szökés tervét kovácsolták, mire *Neszmirák* Gyula nagyszalontai rendőrfelügyelő lefűlelte őket. Lunzerné ugyanis csakhamar rájött, hogy a detektív ur egy Boccaccióra emlékeztető ötlettel becsapta s hirt adott a rendőrségen, innen pedig telefonon felhívták a nagyszalontai rendőrséget, hogy a jó madarakat fogja el.

Lunzerné nem tett panaszt Schmack ellen s így szabadon bocsátották. A két hölgyet illetőségi helyeikre toloncolták.

Titokzatos menyasszonyrablás.

Hipnotizáló orvos.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 31

Misztikus esetet rebesgetnek Budapest keletjén, a Szerecsen-utca tájékán. Ebben a városrészben, amely mintegy árnyéka a főváros legfényesebb utvonálának, az Andrássy-utnak, nagyritkán esik szenzáció. Az emberek ott egy magukcsinálta ghetóban élnek, amelynek jellegzetes különbsége nemcsak az idegen, de a pesti benszülött számára is feltűnik.

Itt csöndben élt egy jómódu özvegy több rendbeli leányával. Szépek voltak, mint Sárón rózsái, a hajadonok. Két csinos talmadista legény egyszerre szerelmes lett beléjük. Már tudniillik kettőbe. És a jámbor ifjak, akik fivérek valának, elvették a leányokat. Az idősebb, a korosabb leányt, az ifjabb a fiatalabbikát, amint az szokás Izraelben.

Az asszony tovább éledélt viruló leányai között áhítatos megelégedésben. Ezt a csöndes életet most — úgy mondja a fáma — nagyon megkeserítette egy orvos, aki nem is zsidó sarjadék.

Ugy történt a dolog, hogy a leánynak valami fülbaja támadt. Az anyja valamikor egy budai orvossal kezeltette magát sikeresen. Egyenesen odaküldte tehát leányát a rendelő órára, délután.

Az orvos pedig hirtelen szerelemre lobbant a szép zsidóleány iránt és meggondolván, hogy szép szerével a páciens soha sem lehet felesége, ott fogta őt a lakásán.

Az asszony azalatt várt otthon türelmetlenül. És nem győzte a várását. Kendőt vett és átrohant Budára. Leányát ott találta az orvos-

nál, de milyen kinosan lepődött meg, amikor látta, hogy gyermeke semmi hajlandóságot nem mutatott arra, hogy hazamenjen.

— Itt maradok, édes anyám, a doktornál. A szívemet is csak ő gyógyíthatja meg.

Az asszony kétségbeesett. A szerecsen-utcai részeken pedig az a hír járja, hogy a leányt a doktor hipnotizálta és a hipnózis hatása alatt fogva tartja őt addig, míg oltárhoz nem vezet.

Mi történt Steiner Jakabbal?

Steiner Jakab lemondott a Széchenyi-malomban viselt igazgatói állásáról.

Hogy, miért?

Mert rossz néven vették tőle, hogy amikor a városi közgyűléseken hozzászólt a napirenden levő kérdésekhez, akkor mindig — más malomban őrlött.

A Hófehérke esete.

— Egészen modern történet. —

Hol, merre történt, — tudja ördög;
De hogy megtörtént, annyi tény:
Élt egy papa, meg három ifju
E roppant piszkos sárteken.
János a zord költői pályán
Vágott eret gazdag papáján.
Pál aratott, szántott vetett,
Mór meg merkantilista lett.

Egy szép napon Mór úgy találta,
Hogy bizsereg a szive tája.
János, a költő, s öccse, Pál
Ugyanezt rég észlelte már,
És mind a hármuk véleménye,
Hogy gyorsan házasodni kéne.
Hogy tudjanak találni nőt,
Tűznek egy év határidőt,
S a választott — így egyezének, —
Legyen ártatlan, szüzi lélek,
Legyen tüzes, pezsgő a vére
És legyen mégis Hófehérke.

I.

És ujévkor a kávéházban
Összekerültek mindahárman.
Sugárzott mindnek szemé, arca,
És kitűnően látszott rajta,
Hogy boldogságuk nem hiányos.
És ilyen kezdett szólni János:
Aminő asszonyt én találtam,
Nem lelmi olyat hét határban.
Fehér a lelke, mint a hó,
Érzékeny, jó, ábrándozó;
Hozzá se fér az élet piszka,
Olyan fehér, oly szüzi tiszta,
A csókja édes, mint a méz,
Szédülök, ha szemembe néz;
Ó az, kiről az álomom szőttem.
S férfit nem ismert még előttem.
Hogy mást nem csókolat még az aja,
Az rögtön észlelhető rajta,
És ez az angyal, ez a lány
Enyém volt már egy éjszakán!
Nem érte férfiak bajusza,
A haja szöke, mint a buza,
Márvány fehér a keble halma
Es a neve, ah, Esmeralda!
Birni boldogság lesz e nőt,
Holnap tehát eljegyzem őt.

És Pál egy füstfelhőt kifujva
A csendet így töré meg újra:
Nohát, azt én is mondhatom, —
Hogy olyan nőt, aminőre leltem

Nem teremt az Ur, — isten engem!
Csak vasár- és ünnepnapon.
Ez azt se tudja, mi a férfi;
A sikamlós szót meg nem érti,
A csókokról ándungja sincs, —
Ez oszt a lány! Valódi kincs.
Lélekre angyal, Vénusz testre
És az enyém lett tegnap este.
Bár kevés hozománya van,
A haja, mint a vert arany,
Az ajka, mint a piros alma,
S a neve szintén Esmeralda,
Birni boldogság lesz e nőt,
Holnap tehát eljegyzem őt.
Végsőnek szólott Mór:

Gyerek!

Én téged is lefőztelek.
Nincs nő e rongyos földtekén
Olyan, minőre leltem én.
Occásió. Nie dagewesen,
És az enyém volt már egészen.
Előttem még tán azt se tudta,
Hogy több a férfi, mint a dudva,
Hogy van csók és van szerelem,
És hogy a férj mi fán terem.
Oly tiszta ő, mint juhok árnyán
Egy ma született, szende bárány.
És az alakja, termete,
Nohát ez kész regény. Mese.
A haja észbontóan szöke,
Hogy rosszul lesz az ember tőle, —
S ime, a véletlen hatalma:
A neve szintén Esmeralda!

II.

Másnap, korán reggelre kelve
Mór, kinek gyorsaság az elve,
Utját egy ház felé veszi.
Ott lakik „ő”, s így érthető,
Ha Mór nagy izgalomba jó,
Hogy mit is mondjon majd neki.

Becsenget. Amde alig lép be,
Megakad szívének verése.
Oh, égi irgalomnak atyja:
Ott látja Jánost, klakkba, frakkba.
És alighogy reátekint,
Az ajtón csengetnek megint
És — ezer ördög és halál! —
Aki belép, ki volna: Pál!

Egymásra néznek mind a hárman,
Az ördög üz játékot itt!
János a fültövét vakarja
És Pál felszisszen egy kicsit.
És végül Mór ilyen kiált fel:
„A Hófehérke! Csak nem ő?!”
A másik kettő rája bólint
De ő! A szüzi szende nő!

S amint busulva összenéznek,
A budoárnak ajtaján
Kilép egy összegyűrt gavallér,
S a három így kiált:

Apám!

III.

S kilép a nő is mosolyogva
És kacagó szóval beszél:
A fiainál, — konstátálom —
Az apjuk sokkal többet ér!

És János így sóhajt: Biz isten,
E nőre nem dobok sarat, —
Vigasztal, hogy a Hófehérke
Ártatlansága, szendesége
Egész a családban marad!

Kaszab Géza.

Csudnay-eset Aradon.

Brunhuber apja nyilatkozik.

Mit mond a leány?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, december 31

A szerencsétlen *Brunhuber* Gyula két nap óta tébolydában van, az élőhalottak borzalmas társaságában, idehaza pedig, az ismerősök széles körében még mindig megfoghatatlan igen sok részlete annak a szenzációs esetnek. Hogy csakugyan bolond-e *Brunhuber* Gyula, az ki fog tűnni most már hamarosan. Itthon nem tartotta senki bolondnak. Egészséges, eleven eszű, vidám fiúnak ismerték, aki egy idő óta kereste ugyan a mámort, de erre bizonyosan meg volt az oka. Szülei az ellenkezőt állítják. Ki fog tűnni hamarosan, mert nem hisszük — fel se tételezzük — hogy egy állami felügyelet alatt álló tébolydában fogva tartanak egészséges embereket.

Ma levelet kaptunk *Brunhuber* Kálmántól, a fiu édesapjától. Cáfolatfélé akar lenni, amire el voltunk készülve. Azt mondja a levél, hogy a mi tegnapi cikkünk „elejétől végig tévedésen alapul,” holott világos épen ebből a levélből is, hogy ami *lényeg* a dologban: abban igazat irtunk. Megengedjük, tévedett a cikk például abban, hogy *Brunhuber* Gyulát nem a Lipótmezőre, hanem *Gyulára* vitték és nem az apja vitte, hanem az orvos kísérte, de egy „kényessége” folytán ennyire titokban tartott esetről ez nem csodálható; különben pedig éppen ezeket a téves adatokat kaptuk a rendőrségi közlegektől.

Más itt a lényeg. Tévedésen alapulónak tartja *Brunhuber* Kálmán főleg cikkünknek azt a tendenciáját, mintha a fiut az apának nem tetsző szerelme juttatta volna a bolondokházába. Nem vitatkozunk az apával. De mivel az igazságot kerestük és keressük ezután is ebben az ügyben: ide iktatjuk egyszerűen azt, amit a másik közvetlenül érdekelt fél, *Brunhuber Gyula menyasszonya* mond el az esetről. Nyíltan, határozottan hirdeti, hogy a szerelme miatt csukták be a vőlegényét, megismétli a szerencsétlen ifju saját szavait, hogy az apja inkább látná holtan, mint az ő férjének.

(Az apa levele.)

Brunhuber Kálmántól, a tébolydába vitt fiatalember édesapjától ma a következő levelet vettük:

Az *Aradi Közlöny* december hó 30-án megjelent számában egy igen terjedelmes közlemény szerencsétlen fiammal foglalkozik. A közleményt olvastam s ki kel jelentenem, hogy elejétől végig tévedésen alapul. Ez bizonyára a hamis hírforrás következménye. Mint szerencsétlen fiam a'jja, az ő ügyében, gondolom, a legautentikusabb vagyok s miután a közlemény engem érzékenyen érint, ahoz szólaní kívánok.

Első sorban nem vagyok lókereskedő. Zürichben szerzett diplomám a műépítészetre képesített. Sok évvel ezelőtt vashidak építése alkalmával, tehát hivatásom teljesítése közben, szerencsétlenül jártam: elvesztettem járóképeségemet. Ennek folytán abahagyni kellett hivatásomat: kényszerítve valék. Hogy most lovaimmal foglalkozom, ez a magam ügye. Teszem ezt a magam szórakoztatására s teszem, hogy roncsolt fizikumom dacára a tétlenség bűnébe ne essem.

Már elmúlt 20 éve, hogy egyáltalán nem utazom, sőt az utcára sem járok, csupán nagy szükség esetén kocsin. Ennél fogva szegény beteg fiamat sem az állomásra, sem Budapestre, sem pedig a lipótmezei elme-gyógyintézetbe nem kiserhettem. Nem is kísérttem.

Gyula fiam, sajnos, beteg. Ne kívánják,

hogy betegségének részleteit s tüneteit a nagy nyilvánosságnak feltárjam. Emberileg érthető ez: egy apától. Erről az orvosi bizonyítványok beszélnek.

A közlemény tendenciája az, mintha fiamat a nekem nem tetsző szerelme juttatta volna a szanatóriumba. Nem uram, hanem a betegsége! Rövid időn belül 3-4 szerelme tárgyát hozta fel előttem, mint választottjait s én akár mind a négyre, egyszerre adtam volna atyai áldással kapcsolatos beleegyezésemet, ha — kérte volna.

Végül felemlitem, hogy szegény fiam betegségének tudatában önszántából, nélkülem s csupán orvosi kísérettel utazott a gyulai (s nem a lipótmezei) szanatóriumba.

Hivatkozom a tisztességes zsunalisztika igaz alapjára az igazság és méltányosságra, kérem az igen tisztelt szerkesztő urat, hogy soraimat becses lapja legközelebbi számában közzététetni szíves legyen. Igaz tisztelettel, Arad, 906. XII. 31-én.

Brunhuber Kálmán.

Leadtuk a levelet, az igazság és a méltányosság alapján. Ugyanezen az alapon adjuk pedig az alábbiakat is.

(Beszélgetés a menyasszonyaival.)

Ennek az esetnek, amely annyi szóbeszédre adott alkalmat, szerencsétlen hősén kívül a legérdekesebb szereplője az a szép leány, akibe *Brunhuber* Gyula már évek óta szerelmes s akit mindenáron feleségül akart venni. Egyik munkatársunk ma beszélgetést folytatott vele. Az érdekes látogatásról az alábbiakban számol be:

Az Ujtelepen, a Leiningen-utca 12-ik számú házában lakik *Brunhuber* Gyula imádottja. Földszintes külvárosi ház, négy zöld zsalugáteres ablakkal. A homlokzatán nagy kövér betűkkel ez a felírás:

Özv. Zupeczky Viktorné Vendéglője a Piros Tulipánhoz. Bor és Sör.

A leány anyjái a vendéglő és ez volt legkedvencebb tartózkodási helye *Brunhuber* Gyulának — péntek délig, amikor a rendőrségre szállították. Délután három óra volt, három iparos külsejű fiatalember idogált a söntésben, amikor benyitottam. A belső szobából egy középkorú, még mindig csinos arcú asszony jött felém.

— A *Brunhuber* ügyben jöttem.

— Tessék besétálni, — mondta és bevezetett a fehér abroszszal terített szobába. Az egyik szögletből két finánc kíváncsi tekintete meredt felém. Az udvarra nyíló ajtó mögül bájos leányarc kandikált ki. Hirtelen visszartotta a fejét, de anyja beszólította. A sugár nővésű, sápadt arcú, bogárszemű leány bejött a szobába. Nagy szenvedések nyoma látszik a bájos arcon. Gyerekleány volt még, amikor megismerte *Brunhuber* Gyulát; most husz éves lehet. Rendkívül szerény, eleven eszű, intelligens leány. Az anyja Idának szólítja, de a vőlegénye Médiának hívta.

— A *Brunhuber*-ügyben jöttem. — ismételttem.

— Tessék helyet foglalni, — szólt a leány és rám szegezte szomorú tekintetét. — Hígyje el kérem, nagyon beteg vagyok azóta. Véletlenül tudtam meg Gyula szomorú sorsát. Pénteken délelőtt még itt volt nálunk. Reggel nyolc órakor jött. Szilvóriumot ivott és panaszkodott mint rendesen.

— Leiszom magam — mondta — és részegen megyek haza. Hadd lássa az apám, hogy mennyire lezüllöttem . . .

Azután egyre ivott és tizenkét óra tájban részegen bucsuzott el tőlünk. Előbb azonban megállapodtunk, hogy délután fél három órakor találkozzunk a Japán-kávéház előtt. Délután el is mentem a kávéház elé. Benéztem, de nem volt a szokott helyén. Mintha valami különös

sejtelem élt volna bennem, hirtelen elhatározással bementem a kávéházba.

— Nem volt itt *Brunhuber* ur? kérdeztem a főpincértől.

A válasz megdöbbenett:

— *Brunhuber* urat éppen az előbb szállította be két rendőr a kapitányságra.

Hang nélkül futottam ki a kávéházból, egyenesen a rendőrségre. Ott Moldován Ödön rendőrhadnagyhoz utasítottak. Megkértem, hogy engedjen beszélni velem. Hiába kértem, könyörgtem, a válasz visszautasító volt. Kétségbeesetten rohantam haza. Ledőltem az ágyra és sirtam . . .

Tudtam, hogy miattam jutott ilyen szomorú sorsra szegény Gyula. Lázás állapotban feküdtem le . . . Reggel négy óra tájban két ismerős rendőr ébresztett fel. Kopogtattak a vendéglő ajtaján. Az édes anyám ajtót nyitott nekik és ők hirül adták, hogy nemsokára viszik Gyulát ki, a pályaudvarra, fel Pestre a Lipótmezőre. Mint az örült ugrottam fel. Már nem volt időm felöltözködni. Szoknyát, kendőt kaptam magamra és rohantam a pályaudvarra. Későn érkeztem. A pesti vonat már elment. A perronon lévő rendőrtől kérdeztem meg, hogy nem látta-e *Brunhuber* Gyulát, nem szállítottak-e valakit Budapestre? Mogorván nézett rám és tagadólag intett. Hazajöttem, ismét lefeküdtem és sirtam . . .

De visszafojthatatlan vágyat éreztem, hogy beszéljek vele. Az volt az utolsó reménységem, hogy a délelőtt tizenegy órai vonattal viszik el. Ujból kimentem a pályaudvarra és ismét egy rendőrhöz fordultam:

— Már reggel öt órakor elvitték, — hangzott a válasz és én sirva futottam haza. Szombaton sok volt nálunk a vendég. Sűrű dohányfüst volt a vendéglőben és hangos énekszó. Én merengve ültem egy széken. Este tíz óra tájban hirtelen rosszul lettem fogott el. Azután elájultam. Csak utólag tudtam meg, hogy orvost hívatott édesanyám, aki eszméletre térített. Tegnap jöttek az ismerősök. Azzal vigasztaltak, hogy évekig is ellehet még zárva. Szép vigasztalás! . . .

A szomorú arcú leány itt elhallgatott.

— Ha nincsen baja, szabadon bocsájtják a Lipótmezőre, — mondtam én is vigasztalásképp.

— Azt hiszi, hogy a Lipótmezőn van? Ezt csak az én állításomra mondták. Titokban Gyulára vitték, hogy ne érintkezhessem vele. Megmondták az igazgatónak, hogy senkit se bocsássanak hozzá.

— Házasságot ígért önnek? — kérdeztem aztán a leányt.

— Ezelőtt öt évvel ismerkedtem meg vele Nagyikindán, ahol huszár volt. Már akkor belém szeretett és én viszonztam érzelmeit. Attól fogva állandóan együtt voltunk Nagyikindán, ahol szintén vendéglője volt édes anyámnak és később itt Aradon. Nagyon kedves és szelid fiu, soha civódás nem volt köztünk . . .

A lány anyja közbeszólt:

— Házasságot ígért a leányomnak és én biztam a szavában. De a szülei nem engedték. Nyíltan feltárta nekik a dolgot, de hiába volt minden kérése, az öreg *Brunhuber* kijelentette, hogy a házasságból nem lesz semmi. Hosszu ideig vártunk, de *Brunhuber* elhatározása nem változott. Ekkor mondtam a fiatalembernek, hogy mondjon le tervéről. A leányom szép, kérője akad, még szerencsét is csinálhat, ne erőszakolja a dolgot, ne álltassa magát ezzel a lehetetlen szerelemmel. De hiába bsszélünk. Van a leányomnak Makón egy ügyvéd nagybátyja, aki szintén beleavatkozott a dologba. Irt a fiatalembernek, hogy ne rontsa

el a leány jövőjét. Mindhiába, Brunhuber Gyula szilárdan megmaradt terve mellett és összezörrent családjával.

— Így van szóról-szóra, erősítette a leány. Állandóan panaszkodott a családjára, amely folyton üldözte. Feri nevű öccsével több ízben összeverekedett. Tavaly, amikor nagykoru lett, meg akarták hosszabbítani kiskorúságát és csak nagynehézen álltak el ettől. Sokat és sokszor panaszkodott Gyula. Azt mondta, hogy az apja inkább látná holtan, mint az én férjemnek. Hogy eltértsék tőlem, elvitték mindenfelé lánynezőbe, Perjámosra, Nagyfalura, gazdag lányokhoz. De egy se tetszett neki. Vagy ha tetszett is, nem kellett. Azután utazgatni küldték, hogy felejtsem. Sok pénzébe került az apjának, mert ilyenkor hét-nyolcszáz forintot vitt magával és elverte. Sokszor sirt és panaszkodott. Odahaza a keresetéből husz forint koszt-pénzt fizetett, de alig járt haza, rendszerint a Millenium-vendéglőben vagy nálunk evett. Pár hónappal ezelőtt, a családjával való összezördülés után, kétségbeesetten jött hozzánk.

— Hagyjon el, hátha el tud felejtteni, — mondtam neki.

Nem szólt semmit, hanem átölelt. Én is elérékenyedtem. Sirni kezdtem.

— Haljunk meg együtt, — szóltam elkeseredve. Beleegyezett. Később azonban meggon-dolta.

— Ráérünk még Médi — mondta — hátha szerencsénk lesz.

Mindig bizott a szerencséjében. November elején komoran állított be. Kijelentette, hogy elutazik és többé nem jön vissza. Elengedtem. Azután egy hónapig nem is mutatkozott. Nagyon fájt, de bele kellett nyugodni. December elején ismét visszajött és azóta nap-nap után vendégünk volt, péntekig... Istenem, mikor kerül ki abból a tébolydából!...

Elhallgatott. Nagy fájdalom tükröződött a szegény leány arcáról. Látszott, hogy visszafojtja a sirást. Néhány vigasztaló szó után elköszöntem. Az édesanyja kikisért és azt mondta az ajtóban:

— Az istenre kérem, ne bántsák a leányomat... Ő nem oka semminek, a fiatal ember nagyon szereti...

Rákosi Jenő a sajtóról.

A közönség és a hírlapok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 31.

Az Otthon írók és hírlapírók köre, amint fővárosi tudósítónk jelenti, küldöttségileg tiszteltet ma délután Rákosi Jenőhöz, a kör elnökéhez. Gelléri Mór üdvözlő beszéde után Rákosi Jenő válaszolt, többek között a következőket mondva:

Az ország állapota, ha nem is mondható jónak, az előbbiekhöz képest határozottan javultnak mondható. Meg kell vallanom azonban, hogy az ország sorsa mégis komolyan aggasztó. A mostani időben, mikor mindenki a saját fentartásáért folytat adáz tusát, mikor rémes dulakodás folyik egy-egy jobb helyért, nehéz dolog odáig felemelkedni, hogy a nemzet, a haza dolgával is törődjék valaki. Aggódó szemmel nézem a nemzet vergődését, hogy vajjon meg lesz-e az ereje arra a nagy küzdelemre, melyet talán már rövid időn belül meg kell vívnia. De aggódva látom azt is, hogy a politikai fordulat alkalmából azok a férfiak kerültek a kormányzat élére, akik ezelőtt a nemzet vezetői voltak s első sorban állottak mindig, ha szükség volt rájuk. Most itt vannak, felöntve arra a pusztító garatra, mely megőröl mindent,

amihez hozzá fér. Honnan veszünk másokat, ha egyszer ezek megörlődnek.

Fel kell még említenem a sajtó dolgát is. A legcsodálatosabb dolog a világon, hogy mikor a sajtó, az ujkor legnagyobb intézménye, mindenkor hiven teljesíti kötelességét, a sajtóviszonyok mégis folyton rosszabbodnak. A közönség kezdi ócsárolni, lebecsülni a sajtót, sőt olyan hangok is hallatszanak, hogy az írás szabadságát meg kell szabályozni. Olyan jelenség ez, mely nem volna érthető, ha nem volna egyetlen magyarázata: az, hogy a sajtó a fejlődésnek sokkal magasabb fokán áll, mint a nagy tömeg, mely nem tudja a sajtót értékelni, nem tud annak magaslatára emelkedni. Törekednünk kell, hogy a tömeget magunkhoz emeljük, hogy összhangzatos együttműködéssel lendítsünk azokon az ügyeken, melyek a haza és emberiség céljait szolgálják.

A nagyhatású beszédet percekig tartó eljenzés fogadta. Ezzel a tisztelgés véget ért.

Udvari élet Kisjenőn.

Intimitások a főhercegi kastélyból.

Az új földesur otthonában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 31.

Valahányszor hazatér pompás uradalmába József főherceg és neje, Augustia főhercegnő, hogy diszes vendégsereggel a vadban gazdag réteken és erdőkben a nemes vadászsportnak bódoljon, csupán rövidke hírek jelennek meg a lapokban, megemlékezvén arról, hogy az előkelő nimródok itt meg itt vadásztak és x nyulat, y fácánt és z fogolyt ejtettek zsákmányul. Pedig a kisjenői ősdi kastélyban, amely méreteivel és szinte fittogató egyszerűségével inkább egy kurtanemesi portának, mintsem főhercegi laknak benyomását kelti, a fenségek ottidőzésekor oly rendkívül érdekes, pezsgő élet folyik, amely a vadászeredmény bürzseszerű jegyzésénél külön méltatást érdemel.

De hát magas a kastélyt övező kőfal és még áthatlanabb a korlát, amelyet az etikett a hivatalnoknak von. Így aztán a nagyközönség körébe vajmi kevés hír szivárog ki arról a szeretetteljes, magyaros vendéglátásról, amelyben a főhercegi pár előkelő vendégseregét részesíti, valamint arról a nagy apparátusról, amelyet a fenségek kamarai előljárósága és az uradalmi felügyelőség működésbe hoz, hogy házigazda és vendég minél pompásabban és otthonosabban érezzék magukat.

Ismerve a nagyközönség mohó érdeklődését, amelyet a felső tizekreknél is magasabb köröknek a közönségestől elütő életmódja és kedvteléseiről tanusít, elhatároztam, hogy a Jekelfalussy-intervjúra kapott megtisztelő megbízás kivételével együtt néhány barátát szántok a kisjenői udvari életnek a sajtó részéről meglehetősen parlagon hagyott mezején...

(Megelovenedik a kastély.)

Reggel 6 óra van. Sűrű pelyhekben hull a hó a Fehér-Körös mentén elterülő kettős községre, amely még oly élettelen, mintha téli álmat aludná. Itt-ott a szatócsok kinyitják boltjaikat, de alig van kinek. Az emberek örülnek, ha egy-két órával megtoldhatják az északi nyugodalmat, ugysis marad elég idő a végtelen hótakaró csillogásában gyönyörködni.

A nyugalom, a tétlenségre kárhozottság riktó ellentéte a főhercegi kastély. Tágas folyosóin és udvarán sűrűnek már a komornyikok, inasok és vadászok, hogy rendbe hozzák uraik vadászkosztümjeit, fegyvereit és előkészítsék az indulást a vadászatra. Kocsisok és lovászok kitalják a járműveket, amelyek a vadászterületre viszik a társaságot, a lovakat pedig még egyszer végigkefélik, hogy szépen

mutassanak, ha a magas vendégek kocsijai elé fogják. Talpon van már a konyhaszemélyzet is, hogy a vendégek kívánsága szerint teával, kávéval vagy csokoládéval szolgálhassanak.

Hét óra felé már egyre sürűbben szólal meg a villanyos csengő a kastély hátsó részében levő vendégszobákból. A fölébredt kegyelmes és méltóságos urak szoligatják — többnyire magukkal hozott — inasikat, hogy kézhez adjanak egyet és mást, ami a kifogástalan nimród-öltözékhez szükséges. A frugális reggelit szobáikban költik el a vadászok, míg az indulásig hátralevő időt a kastély utcai frontjában levő pipatoriumban töltik, csevegve és tréfálkozva.

(A társalgóban.)

Minden előzetes bejelentés nélkül egyszerre csak vendégei körében terem József főherceg és szeretetreméltó neje. A kastély utcai részén levő lakosztályukból, amely mellett csupán Szegedy Gima udvarhölgyet szállásolták el, jobbra-balra szívélyesen köszöntgetve, vendégeikhez sietnek. A főherceg kezét szorít vadásztársával, a fenséges asszony pedig kézcsókra nyújtja kezét. A pillanatokra megakadt társalgás folytatódik és a kedélyesen társalgó csoportok, hol a főherceget, hol nejét találják a körükben, a kik azután maguk is részt vesznek a diskuszióban.

A társalgás rendszerint magyar nyelven folyik, de a magyarul nem értő vendégekre való tekintettel sokat beszélnek németül is. Így a karácsony előtti vadászatok vendégei közül Lipót bajor herceg, a főhercegnő édes atyja és Salms-Salms herceg, a német császár főhadsegéde és kedvelt bizalmi embere, a mostani vendégek közül pedig Ücküll-Gyllenband gróf csapat-főfelügyelő, budapesti hadtestparancsnok és Koller Viktor vezérőrnagy, budapesti lovasdandárparancsnok nem tudnak magyarul és ezért velük németül beszélt az előkelő társaság.

Indulás a vadászatra.

Közel fél óráig, sőt — mint szombaton is — ha rossz az időjárás, még tovább tart az általános conférence. Amikor azután elérkezett az indulás ideje, a fenséges házigazda vendégeihez fordul e szavakkal:

— Ha úgy tetszik, indulhatunk!

A társaság erre fölkerekedik, rögtön előállanak a fogatok és a vadászok elindulnak.

Az uradalom agilis felügyelője, Kokas József, ki mindenre kiterjedő figyelemmel gondoskodik róla, hogy a vendégek jól találják magukat az uradalomban és semmi fönnakadás ne zavarja a vadászatok menetét, hintót fogat be a fenségeknek, míg a vendégeknek csak phaeton-kocsik jutnak. A fenségek azonban nem bocsátatják le a hintók fedelét, nehogy ők zárt, vendégeik pedig nyitott kocsikon tegyék meg az utat a vadászat színhelyéig. A mostani séjour-nál csupán a vadászokat kilenc fogaton vitték, míg az inasok, fegyverhordozók és fegyverek szállítása hat kocsit igényelt. Külön kocsikon vitték a szakácsokat és a konyhát.

(Augustia főhercegnő mint vadász.)

A vadászatra kijelölt területen az uradalmi erdősz vagy kerületi tiszt — aszerint, hogy erdőben, vagy mezőn üzik a vadat — elhelyezte már a hajtókat és lépésnyi pontosságra megállapította a vadászok helyeit is. A körvadászatanál a résztvevők kört alakítanak, sugárszerűen mind közelebb jönnek a kör középpontja felé és lövöldözik a vadat mindaddig, amíg kürtszó nem jelzi, hogy a lövést be kell szüntetni, nehogy a golyók esetleg a körben szembenállókat találják. Ekkor a vadászok megfordulnak és a körből kifelé futó vadak után küldik a gyilkos golyókat.

Hiába, még a vadászsport közszájon forgó kifejezéseinél sem tudjuk magunkat emancipálni a német szótól. A körvadászat mellett legszokásosabb vadászati módot stráf-vadászatnak hívják, a német *Streifen* — szalag — kifejezésből, mert annál a puskások min. a szalagon, egymás mellett vannak fölállítva, míg a hajtók két oldalt a vadászok elé kergetik a vadat.

Az edzett nimródoknak nem marad mögötte Augustia főhercegnő. Órákon át ép oly fáradhatlanul sütogeti el a vadászfegyverét, hóban fagyban és szakadó esőben. akár a legpasszionátusabb és erőteljesebb férfiú. Száraz időben magasszáru cipőben, nedves időben pe-

dig csizmában áll rendületlenül a stand-ján, nem törődve a hófuvataggal, az arcát csapdosó hideg szelekkel és azzal sem, hogy még a leg-tökéletesebb vadászruhában is valósággal bőrig ázik, ami a mostani hajtásokon meg is történt.

A vadászatra szánt féldió leteltével déli egy óra körül *dejeuner*-hez ül a diszes társaság. Azt azonban nem készítik el valami gazdasági épületben. Künn a szabad ég alatt tüzet raknak a szakácsok és üstökben megfőzik a levesből, pecsényéből és főzelékből álló vilásreggeli, amelyet a fekete kávé egészít ki és amelyet ugyancsak a szabadban költenek el. Italok: likőr, sör és bor. *Dejeuner* után folytatják a hajtást öreg estig, amíg csak elő nem tűnnek az első csillagok, amelyek aztán hazatérésre intenek.

(Ez a kastélyban.)

A tájra esthomály borul, amelyet egy pár félénken pislogó petróleumlámpán kívül csak a vakító hólepel csökkent, amikor a vadászok fáradtan, átázva és fázva visszatérnek a kastélyba. Első dolguk természetesen ledobni az átázott gunyát. Ezt követi a meleg fürdő majd az estélyruhába való öltözködés az ebédhez.

Délután a konyha elkészíti az ebédet, a komornyikok pedig teritnek. Régebben az uradalmi felügyelőség saját rezsiében készítette az ebédeket. Most azonban a jószágigazgatóság *Hámor* Jánost, a Nemzeti Kaszinó vendéglősét szerződtette a konyha ellátására. *Hámor* maga is öt napig Kisjenőn időzött és maga vezette az udvari konyhát, amelyben a Budapestről hozott két szakács és egy szakácsnőn kívül egész csomó házileány és egyéb szolgazemélyzet látta el a teendőket.

Mondani sem kell, hogy a konyha még a legkényesebb gurmandokat is kielégíti. A női olvasóközönséget bizonyára érdekli az udvari ebédek menüi, amelyeket ezért érdemesnek tartunk ideiktatni. Az első, december 26-iki udvari ebéd menüje például a következő volt:

Consomme Brunoise Richelieu. Bière. Tartelettes à la Hongroise, Sherry. Langoustes à la Parisienne. Liebfraumich. Cote de boeuf Pommes Darwin. Petits pois aux faitnes. Château Léoville 1898. Cailles de vigne aux nids. Canetons de Nantes rotis. Salade de Concombres. Compote. Asperges d'Argenteuil. See Maltaise. Moët et Chandon Impérial. Crème renversée au Caramel. Fromages. Fruits.

Hat órakor kezdődik az ebéd. Az asztalfőn a főhercegi pár ül, amelytől jobbra-balra elhelyezkednek a vendégek, rang- és kor szerint. Ebéd közben élénk társalgás folyik, amelyet sokszor szakít meg egy-egy sikertelen bóját vagy vadászkaland nyomán támadt hangos kacaj. Az ebédlőből a társalgóba és játékszobába vonul a társaság. Egyik részéből kikerülnek a tarokk-partnerek, míg a másik része a kibicelés örömeinek adja át magát.

Tíz óra felé kiürülnek a termek. A fenségek visszavonulnak lakosztályukba, a vendégek szobáikba szállingóznak és a kártyaszobában is bementőzik a mestereket. Rövidesen csönd borul az előbb még hangos termekre, a szolgazemélyzet eloltja a kandelábereket és az előkelő vadászok álomra hajtják fejüket, hogy másnap frissült erővel hódoljanak a szép sportnak.

Ilyen az élet ma Kisjenőn, ha hazajön a fenség. Régente, meséli az uradalmi személyzet, — bizony inkább csak pihenni tért ide a boldogult *József* főherceg, pihenni az ő kedves *Péter* bácsija és *Nachtnébel* Mundi barátja társaságában. Az új földesur, a fiatal fenség, akit máris szívébe zárt a nép, mulatni jó.

b-k.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd: Délután: Az ördög cimborája, színmű.
Kele: Gül-Baba, operett. (C. bérlésűzet.)
Szerda: Lovag ur, vígjáték. (Bérlésűzet.)
Csütörtök: A szaba, bohózat. (Bérlésűzet.)
Péntek: Ilka, opera. (Bérlésűzet.)
Szombat: Ilka, opera. (Bérlésűzet.)

* **A Kölcsey-zsur.** A Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztálya január 4-én, pénteken délután öt órakor rendezi zsúrtját a városháza nagytermében. A műsor érdekes száma lesz

Vásárhelyi Terka énekesnő szereplése. — **Stroke** Henrik zongoraművész is emelni fogja a sikert, valamint **Pogonyi Nándor**, irodalmi szakosztályi tag felolvasása és a többi szám.

* **Bilincsek.** M. *Hrabovszky* Julia egy igen érdekes történet keretében mutatja be nekünk embereit. A társadalmi apróbb visszasságokat és félreértéseket igen jól rajzolja. Mulattat bennünket a társadalmi élet ezer apró és nagy ellentmondásaival, de hangja soha sem válik keserűvé, vagy bántóvá. Az érdekes könyv *Benkő* Gyula kiadásában jelent meg, ára 3 korona 20 fillér.

* **Ország-Világ Almanach 1907.** Az *Ország-Világ* pompás karácsonyi ajándékkal kedveskedett előfizetőinek. *Várad* Antal és *Falk* Zsigmond dr. szerkesztésében almanachot adott ki, melyben a legfinyásabb igényű olvasónak is kedve telhetik. A diszkötésű munka tartalmát legjelesebb írónk gyarapították. A kötet becsét emeli négy színes képmelléklet és ötven szöveg illusztráció. Bolti ára 12 korona.

* **Két könyvről.** *Bolyongásaim Amerikában.* Utleírások, írta *Bánó* Jenő. A szerző rendkívül érdekes rajzát adja azoknak az amerikai vidékeknek, amelyekről a konvencionális utleírások még nem emlékeztek meg. A könyvet igen szép rajzok tarkítják. — *Budapesti séták.* Három ifju naplója, írta *Tóth* Rezső. Elbeszélés alakjában igen sikerült leírása a főváros történelmi, művészeti, irodalmi és építészeti nevezetességeinek. A mű hangja az ifjuság gondolkodásához idomul és a leírás módja is dicséretet érdemel. A *Mühlbeck* Károly rajzaival diszitett könyv ára 5 korona. Mind a két mű az Athenaeum kiadásában jelent meg.

Nagy vasuti balesetek.

Katasztrófák mindenféle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 31.

A téli időszak beálltával egymást érik a világ minden részében a kisebb nagyobb vonatok összeütközések. Ma négy ilyen katasztrófáról hoznak hírt az alábbi táviratok.

Hamburgból sürgönyzik: Az éjjel 11 óra 19 perckor Hamburgból Kölnbe indult 9. számú gyorsvonat Ottersberg közelében egy másik vonattal összeütközött.

Hamburgból sürgönyzik: Ottersberg mellett a vasuti szerencsétlenség, ideérkezett jelentések szerint, éjjeli 1 órakor történt. A gyorsvonat épp akkor ütközött össze a tehervonattal, a midőn ez a gyorsvonatot kikerülendő, a mellékvágánynak tartott. A gyorsvonat közepén kettévágta a tehervonatot. A gyorsvonat hálókocsija a töltésről lezuhant a rétre, de megállott, úgy hogy az utasoknak, eltekintve néhány könnyebb természetű sérüléstől, az ijedtségen kívül komolyabb bajuk nem történt. A tehervonaton több kocsiiban vágómarhát szállítottak, melynek legnagyobb része elpusztult. A vasutasok közül négy ember életét veszítette, egy súlyosan, hat könnyebben megsebesült. Hivatalos jelentés szerint a baleset oka az, hogy a gyorsvonat a sűrű köd következtében a jelzést nem látta.

Hamburg, december 31. Ottersbergben, a mikor a vonat az állomásra berobogott, óriási chaosz uralkodott. Égő farakások lobogó lángja világította meg az erősen megrongált gyorsvonatot. A kettévágott tehervonattal tíz marhával megrakott vonata teljesen szétforgácsolódott. A romok közül éppen akkor hordják ki a megölt állatokat, melyeknek a tetemei rémes látványt nyújtottak. Akiknek erősebb idegei voltak és közelebb mertek menni, a vasalkatrészek között megtalálták a fékező irtózatosan megcsontított holttestét, melyet még nem húzhattak ki, mert a romok gulába tornyosultak, mely minden pillanatban összeomlással fenyeget.

Washington, december 31. A Baltimore and Ohio vasutnak innen három kilométernyire

fekvő Tellacotta állomásán tegnap este egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. A halottak számát 15-re, a sebesültek számát 100-ra teszik.

Bonnból sürgönyzik: A bécs-ostendei gyorsvonat Brühl közelében összeütközött egy tehervonattal. Egy fékező életét veszítette, az utasok közül senki sem sebesült meg.

Londonból sürgönyzik: A legújabb megállapítások szerint az Eliot mellett történt vasuti szerencsétlenség alkalmával 22 személy veszítette életét.

B. u. é. k. e. v. sz.

Felhívás a nagyközönséghez.

Arad, december 31.

Ma éjjel tizenkét óra előtt öt perccel a következő körlevelet hozta egy hordár:

Arad népe! Proletárok! Középosztály! Magasabb tizezrek!

Ma éjjel 12 óra 1 másodperckor reánk köszönt az új év. Ha csak ő köszöntene reánk, az nem volna baj, De reánk köszönt a házmester, a vice, a szemétkihordó, a lapbehordó, a lovasutas, az utca-seprő, a bakter, a sakter, a postás, a kéményseprő, a tűzoltó, a rendőr, a hivatalszolga, a szobaleány, a borbély, a végrehajtó, a kocsis és még néhány száz részint ismert, részint ismeretlen lény, akiknek egyetlen alapjuk van a boldog új év kívánáshoz, t. i. az az alapjuk, amelyet ülésre szoktak használni. A város mérnöki hivatala logaritmusok segítségével kiszámította, hogy a boldog új esztendő alkalmával kiosztott borralalókból Magyarország minden honpolgárára olyan összeg jut, amelyből egy közepes igényű primadonna két és fél alszoknyát vásárolhatna.

Polgártársak! Lássátok be, hogy primadonna-alsó szoknyák bevásárlására igazán csak nagyon kevesen vagyunk berendezkedve. Vagy, ha be is vagyunk rendezkedve, az alszoknyákra szánt összeget inkább adjuk az isteni nőnek, mint a viceházmesternek. Védekezünk kell tehát az újévi zsarolás ellen s e célból ezennel megalakítjuk a **Boldog Új Év Kíváns Ellen Védekező Szövetkezetet**. Eszközaink a következők:

1. **Csőd.** A szövetkezet tagjai ugyanis december 31-én csődöt kérnek maguk ellen. Amikor tehát a boldog újévet kívánók becsődülnek, ugyanakkor mi is csődülünk és hivatkozással a tömeggondokra hozzáutasítjuk a gratulálókat. A tömeggondnok, tudniillik azért tömeggondnok, hogy egy tömeg gondja legyen.

2. **Automobil.** A szövetkezet tagjai célra vásárolt automobillra ülnek és minden közelgőt elgázolnak. Amennyiben a gázársulat a gázolás miatt számlát nyújtana be, a számla átadójának boldog újévet kell kívánni, mire az rémülten elmenekül.

3. **Fertőző betegség.** A szövetkezet tagjai fertőző betegségbe esnek. Ecélra különösen ajánlatos a tifusz, esetleg a difteritisz. Előkelőbb családok a téli időben igen ritka kolerába eshetnek.

4. **Haláleset.** E tárgyban bővebb felvilágosítást adnak a temetkezési vállalkozók.

5. **Az ajándékok megtagadása.** Ennél a mód szernél azonban sokkal kényelmesebb a haláleseti módszer, amennyiben az ajándékokat megtagadók lassu erkölcsihalált szenvednek.

6. **Kirugás.** Ezt a módszert szövetkezetünk sportúzó tagjai figyelmebe ajánljuk. A mélyen tisztelt tag ur ugyanis elhelyezkedik lakása ajtajában és minden tíz másodpercenben kirug az ajtón, akár jön valaki, akár nem. Ha talál ordítás lesz hallható. Ez a módszer egyrészt a lábizmokat erősíti, másrészt a legvakmerőbb buék kívánókat is elrettenti. A világ előtt azzal mentegeti magát az ember, hogy orvosi tanácsra kellett mozognia.

7. **Berugás.** A szövetkezet tagjai egyszerűen berugnak. Akkor, mint részeg disznóknak, jogukban áll ajándék helyett a buék kívánónak a fején kán-

kánt táncolni, ami annál is előnyösebb, mert egy kánkániilag-megfenyített egyén csak a legrikább esetben ismétli meg jókívánságait.

Felhívunk tehát minden polgárt, aki nemes célt szolgáló szövetkezetünkbe be akar lépni, hogy azt annál is inkább megtegyje, mivel az új esztendő bekövetkezése szinte bizonyosra vehető. Addig is boldog új évet kíván a

*Boldog Új Év Kívánás Ellen
Védkező Szövetkezet.*

A másolat hitelért

—zab.

A milliomos fiu.

Udvary áldozata — tébolydában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 31.

Udvary Ferenc képviselő bankjának bukásával kapcsolatban sokat szerepelt Szevera Károly neve. Az egészen fiatal, alig huszonkét éves fiu néhány esztendő óta a legtekozlóbb életmódot folytatta, ezeket dobált ki az ablakon, egyre másra írta alá a nagyösszegű váltókat, míg végre Udvary bankjába került, váltót hamisított, s mikor kiderült a dolog, néhány nap előtt letartóztatta a rendőrség.

Szevera édesanyja, özvegy Szeveráné, aki dúsgazdag háztulajdonosnő, mindent megtett, hogy kiszabadítsa fiát a rendőrség börtönéből. Nagy Emil dr. képviselő volt az ügyvédjük, akinek tízezer korona biztosíték lefizetése mellett sikerült is kiszabadítani a milliomos-fiut.

Ezzel azonban nem szüntek meg a bajok. A fiatal Szevera adósságai meghaladják a száz ezer koronát s a család úgy találta megoldhatónak a dolgot, hogy két nap előtt bezáratta a lipótzsemet tébolydába. Legnagyobb titokban történt a dolog, az ügyvéd és Szeveráné kísérték ki a könnyelmű fiut, akinek egyénisége nem nélkülözi azokat a tulajdonságokat, melyek alkalmassá teszik, hogy lakója legyen a tébolydának.

Az ügyben kérdéssel fordultak Nagy Emil képviselőhöz, aki következőképp válaszolt:

— A fiatal Szevera, aki nagyon kedves és elég okos fiu, abszolút nem tudja a pénz értékét. Akárki jönne be hozzá, meg vagyok győződve, hogy ok nélkül ezekkel szolgálna neki. Ha volna nála pénz — készpénzben, ellenkező esetben váltókban. El miatt zártuk tébolydába. Ami az Udvary-bank ügyét illeti, megpróbáltuk az egyezkedést, de eddig eredmény nélkül. Szeveráné hajlandó fizetni, de nem az egész ötvenezer koronát, hanem annyit, amennyit tényleg kapott a banktól!

Szevera Károly különben önmaga is beleegyezett, hogy tébolydába vigyék. Meg van győződve, hogy a kura csak hasznára lehet.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 5. Az aradi mérnök és építész egyesület táncvigalma (Fehér Kereszt) — Tamás János táncistola nővendégeinek táncvizsgálója (Központi Szálló.) — A m. radnai ev. ref. szegényeket és árvákat segítő egyesület táncestélye (József főherceg szálló.) — A vasutas-szövetség aradi kerületének szórakoztató estélye (Láng vendéglő.)

Január 6. A megyes-bodzási hölgyek táncvigalma (Nagyvendéglő.)

Január 12. A szegény tanulókat segítő egyesület estélye (Fehér Kereszt téli kert) — Az aradi turista-egyesület hangversenyvel egybekötött táncestélye (Iparosház.) — A. aradi hivatalos betegsegélyező- és temetkezőegyletnek táncvigalma (Láng-vendéglő.)

Január 13. Az aradi orobely-fodrász iparosok és segédek táncvigalma (Központi Szálló.)

(=) Mérnök bál. Az aradi mérnök és építész-egyletnek a kultur-palota javára január hó 5-én, a Fehér Kereszt szálló összes termeiben rendezendő bálja iránt régóta nem tapasztalt érdeklődés mutatkozik; és méltán, mert hiszen a mi közönségünknek ismételt volt alkalma

meggyőződnie arról, hogy ez az agilis egylet bármely irányu céljának megvalósításáért küzdjön is, annak sikere érdekében anyagi áldozatoktól vissza nem riadva, teljes ambícióval lép sorompóba. Hogy a rendező-bizottság a bálát látogató közönség kényelmét minden irányban biztosítsa, január 2-ától kezdve 5-ig a Fehér Kereszt szálló I. emeletén rendező-irodát nyit, a hol minden nap délelőtt 11-től 1 óráig és délután 8-tól 5 óráig nemcsak a bál iránt érdeklődő közönség rendelkezésére áll, hanem lehetővé teszi a báli belépő-jegyek és karzati jegyek előre való megváltását, amivel a bál estjén a jegy megváltás szokott kellemetlenségeitől óhajtja a közönséget megóvni.

(=) Szi veszter-estély a Fehér Keresztben. Sikerült zártkörű Szi veszter-estélyt rendeztek a Fehér Kereszt egyik különtermében Éles Béla dr. Fischer Jenő dr. és Vajda Zsigmond. A vidám kedélyes estélyen jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Dr. Vajda Istvánné, Neuman Alfrédné, Montag Sándorné, Basch Simonné, Basch Gyuláné, Jakabffy Gyuláné, Fischer Irén, Mayer Miksáné, Fodor Gyuláné, Schreyer Viktorné, Palmay Emilné, Mairovitz Emilné, Deutsch Arturné, Bing Béláné, Vajda Ilei.

Leányok: Vajda Olga, Vajda Margit, Wallfisch Irén, Montag Erzsé, Hirschmann Böske és Basch Böske.

(=) A megyesbodzási hölgyek január 6-án a Nagyvendéglő termeiben jótékony célú zártkörű táncmulatságot rendeznek. Belépődíj: családjegy 2 kor. 20 fill., személyjegy 80 fill. Rendezőség: Balázs Piroška, Mandel Gizuska, Véro Juliska: Bugyi Pannika, Olasz Katika, Varga Ilonka, Tóth Etelka, Balogh Juliska, Szekeres Erzsike, Oláh Rozika.

Freistädler Flóra regénye.

Vezeklés a cigányprimásért.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 31.

Budapest publikumának hálás szenzáció csinálója volt hosszú időn által Freistädler Flóra asszony. Viharos multját éppen egy esztendeje, hogy felfrisítették az újságok abból az alkalomból, hogy az egykor ünnepezt szépségű nő lezüllött egy éjjeli kávéház ama hölgyei közé, akik megfissített pásztorórászkodásból élnek. A Moulin-Rougenak volt egy ideig vendége, de úgy látszik, hogy az előkelő nevelést élvezett asszony még sem tudott beletörődni abba az életmódba, ahová legnagyobbbész alacsony származású nők sülyednek.

A kávéházból kikerült és járta a mulatóhelyeket. Ezek egyikében ismerte meg Vörös Elekét, a Pesten játszó cigányprimások egyik legdaliásabbját. A szép fekete emberbe halálisan szerelmes lett az exotikus nő és ami a kalandosok életében is ritkaság, vagy egy fél évig boldog szerelemben éltek egymással. A veleváló barátság idejében történt, hogy egy kuruc cigánnyal, Lukács Károlyival ismerkedett meg Freistädler Flóra. A Helvétiaiabeli primás módfelett megtetszett neki, sőt a cigány is szerelmes lett a szőke, de cigányos természetű asszonyba. Olyannyira, hogy Lukács teljesen elhanyagolta övét, pedig már van egy felserdült fia is, és együtt szürcsölte „Flóra”-val az élet édességeit.

Az idill csak addig tartott, amíg egy másik, a szó legmeztelenebb értelmében vett idill a szerelmesek közé gáncsot nem vetett. Ismeretes a lapok törvényszéki rovatából, hogy a „Gentry”-szálloda ablakánál egyszer megjelent egy férfiu kifogástalan adámkosztümben. A férfiu Lukács volt. Adám-Lukács éppen ittas állapotban leledzett és megfélekedzvé a köteles szeméremről, szinte tüntetett azzal, hogy

elődeinek viseletét bemutathatja az Új-utca publikumának.

Ennek a látványosságnak egy napi dris-tom volt az ára és azt nehezen viselte el a kitűnő cigányprimás. Meghasonlott Flórijával, sőt egy alkalommal tetteg is bántották egymást.

Azóta Flóra észhez tért Egyedül, de bécsi rokonai által támogatva él az Ó-utca egyik házában. Nem fogad senkit. Vezekel. Ugy beszél, hogy Jenő öcsöce évi tízenkétezer forintot helyezett neki küldésbe és bécsi dúsgazdag nővére szintén olyan summát ígért számára, amelyből gondtalanul meg tud élni.

A gyönyörök városából már újév után távozik Freistädler Flóra, hogy a komolyabb és szolid Bécsben telepedjen meg.

A vízművek megváltása.

Nincsen elnök.

A belügyminiszter nevezi ki.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 31

Az Aradi Vízmű részvénytársaság mégis csak kiküldte szakértőit a mára kitűzött elnökválasztásra. Annyi kifogás és oly sok óvás után végre is belátta a részvénytársaság, hogy legokosabban akkor cselekszik, ha betartja a formaságokat. Mert, hogy pusztán a forma miatt jelentek meg a részvénytársaság szakértői, az a mai meddőnek maradt elnökválasztás után nyilvánvaló.

Nekünk nem hozott meglepetést ez az eredmény, illetve eredménytelenség. Már napokkal ezelőtt megmondtuk, hogy a szakértő-bizottság tagjai nem fognak megegyezni a megváltási tárgyalásokat vezető elnök személyében. Noha a mai tárgyalás részletei nem kerültek nyilvánosságra és így nem tudjuk, hogy a két fél szakértői kiket ajánlottak elnökül, de az előzmények után ítélve valószínűnek tartjuk, hogy nem a város, hanem a részvénytársaság szakértőin mulott, hogy az ülés eredménytelen maradt.

Az elnökválasztó ülésen, amely délben fél-egykor kezdődött, Institoris Kálmán nyugalmazott polgármester elnökölt. A város megbízottai a törvényhatósági bizottság által kiküldött Révész Adolf, Ring Géza és Rosenberg Miksa dr. voltak, míg a társaságot R. St. George Moore londoni mérnök, H. R. Meyer liverpooli gyáros és Gélyi Ármán budapesti igazgató képviselték. Az ülésen az 1874. évi XXXV. t. c. 53-ik §-a C., illetve az 1886. évi VII. t. c. 20-ik §-a C. pontjában foglalt jogositvány alapján az ülésen a város részéről Múlek Lajos kir. közjegyző volt jelen, hogy kiállítsa az elnökválasztásról a közokiratot. A társaság, amely utolsó óvásában élénken tiltakozott az ellen, hogy az ülésen a szakértő-bizottság tagjain kívül más is jelen lehessen, élt a város ajánlatával és a maga részéről az ülésre Beles János kir. közjegyzőt küldte ki, aki szintén okiratot készített a tárgyalás eredményéről.

A szakértő-bizottság mintegy félórai tanácskozás után eredménytelenül oszlott szét és így az elnököt a szerződés értelmében Andrássy Gyula gróf belügyminiszter fogja kinevezni.

Szóval a társaság elérte azt a célját, hogy a megváltási tárgyalások egyelőre elodázkodnak. Már most a városon van a sor, hogy a belügyminiszternél az elnök kinevezését kisürgesse. Mert bármennyire akadémikuskodik is a részvénytársaság, a vízvezetéknek 1907. november 31-én a város tulajdonába kell átmenni.

A kereskedők estélye.

Szilveszteri multság.

Arad, december 31

A szilveszteri multságok és estélyek egyik legsikerültebbjei közé tartoznak azok, melyeket az *Aradi Kereskedők Köre* évről-évre rendez. Mai estélye azonban az összes előbbieknél is fényesebben sikerült. A kör vigalmi bizottsága, melynek élén *Sági Henrik* elnök, *Linneberger Károly* titkár és *Kocsi Ferenc* jegyző állottak, mindent megtett, hogy az idei estély az előbbieknél is fényesebb legyen és megfeleljen annak a várakozásnak, amelylyel a közönség ez estélynek elébe tekintet.

A bizottság fáradságot nem kimélt a műsor megválogatásában, amelyet nemcsak a közreműködők művészi előadása, de az előadott számok érdekes összeállítása is emelt. Egy fiatal, alig ökölnyi nagyságu emberke, *Berger Károly* lépett elsőnek a dobogóra és *Nacheznek* „Cigánytáncok” című darabját adta elő ézessel, sok finomsággal és nagy tehnikával. A közönség lelkesen tapsolt a fiatal művésznök, aki ráadásul *Hubay Jenőnek* két csárdajelenetét játszotta el. *Berger Károly* mestere *Unger Mór* a kiváló művész és zenetanár kísérte zongorán s a tapsok, amelyekkel a fiatal művészt illették, mesterének is szóltak. *Schubert Jenny*, az aradi Nemzeti Színház tagja énekszámát következett ezután. A művésznő *Thomas „Mignon” operájából* *Mignon* belépő dalát énekelte el azzal a tudással és precizitással, amely különben is jellemzi énekét. A közönség lelkesen tapsolt a művésznöknek, aki ekkor szenzációs dologgal hálálta meg a lelkesedést. *Stroke Henrik* „Deres már” című népdalát énekelte el magyarul oly ügyességgel és ézessel, amit csak ritkán tapasztalhatni idegen ajku énekesnőknél. A művésznőt *Stroke Henrik* színházi karmester kísérte, aki ez tán *Liszt Ferenc E dur polonaise*-ét adta elő zongorán. Bámulatos tehnikával, finom pointirozással és ézessel interpretálta *Liszt eme*, egyik legnehezebb kompozícióját. Előadását nagy tapsal jutalmazta a közönség úgy, hogy a fiatal művész ráadását is adott.

Nydray Antal száma állandó derűtséget keltett. *A vén kocsi dalát*, majd a *A kakuk óráit* énekelte, végül pedig aktuális kuplékkal vitte tetőpontjára a kacagást. Szünni nem akart az óváció e szám után, végül *H. Novák Irén*, a színház tagja adott elő igen kedvesen, az ő bájos temperamentumával vidám monológot, a melynek frenetikus hatása volt.

A műsort tánc követte — az új év első virradtaig. Zsufolva volt a terem, a kereskedők minden rétege részt vett az estén. A hölgyek névsora, hevenyészve összeállítva ez:

Asszonyok: Meer Arminné, Keppich Zsigmondné, Brunhuber Béláné, Berger Albertné, Steiner Adolfné, Wolf Sándorné, Grosz Hermanné, Grünberger Adolfné, Fein Alajosné, Gottlieb Adolfné, Eiser Sándorné, Hacker Adolfné, Hacker Mórné, Pözl Miksáné, Guld Emilné, Radó Sándorné, Winternitz Jenóné, H. Novák Irén, Schäffer Henrikné, Fleissig Samuelné, Blum Ignácné, özv. Kolmné, Szegő Sándorné (Budapest), Hoffmann Sándorné Halpern Ilésné, Joanovits Antalné, Schwarcz Hermanné, Stern Vilmosné, Stern Jozsefné, Braun Edéné, Grünberger Jenóné, Braun Miksáné, Braun Bernátné (Makó), Hartmann Samuné, Reiner Arnoldné, Kerpel Izsóné, Dürr Kocsárdné, Kovács Edéné, Eisler Edéné, Hoffmann Lászlóné, özv. Diamant Miksáné, Berkes Mátyásné, Jánosi Jánosné, Schweliengrüber Gyuláné, Nemes Lipótné, Herczeg Lászlóné, Angyal Adolfné, Baog Lajosné (Budapest), Stern Mártonné, Erdős Pálné, Guttmann Samuné, Rimmer Vilmosné Hammer Vilmosné, Weisz Mártonné.

Leányok: Wolf nőv., Joanovits nőv., Grosz Ilona, Grimberger Katica, Schauer Szida, Kovács Irén, Gottlieb nőv., Flamm Bella, Fein Margit, Fleissig Ilona, Hoffmann Rezsín, Blum nőv., Becker Tusi, Jánosi nőv., Téger Margit, Stern Nelli, Fröhlich nőv., Frischmann Malvin (Hátszeg), Hendrey nőv., Braun Mariska, Deutsch Anna, Guttmann nőv., Schwarcz Blanka, Lichtenstein nőv., Grüner Jolán,

Herczeg Irén, Kovács Riza, Angyal Emma, Weisz nőv., Berger Irén Weisz Berta, Weisz Józsa (Világos), Menczer Sarolta, Langer Mariska (Budapest), Eibenschütz Aranka (Pankota), Szalai Alice, Bródi Ilonka, Joanovits nőv., Steinberger Erzsike, Stern Jolán (Temesvár).

Harmincszoros házasságszedelgő.

Félmilliót zsebrákolt.

A képviselő családja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 31

A főváros egyik elsőrangú nevelőintézetének tulajdonosától, *László Mihály* dr.-tól, aki évtizedes országgyűlési képviselősege révén is általánosan ismert alakja a fővárosnak, mintegy 300.000 koronát csalt ki egy furfangos ál-orvos, aki befurakodott *László* családjába és annyira megkedveltette magát, hogy *László* egyik leányát is eljegyezhetette. A család több ízben kitűzte már az esküvő napját is, amelyet azonban a vőlegény kérésére mindannyiszor elhalasztottak. A halogatás föltűnt a képviselőnek, aki megbizta képviselőtársát, *Visontai* Somát, nyomozzon a vőlegény előélete után. Ekkor kiderült, hogy *Szabó Károly* nem ugyan doktor, de nős ember, aki már vagy harminc nőt csalt meg és kopasztott meg házasság ürügye alatt.

Lászlónak, aki a margitszigeti szanatórium bérletéhez juttatta *Szabót*, 300000 koronáját siratja jóhiszeműsége és bizalma, amelylyel a fiatal ember iránt viseltetett.

A szenzációs csalásról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

(Az eljegyzés.)

Visontai Soma országgyűlési képviselő szombaton feljelentést tett *László Mihály* dr. országgyűlési képviselő megbízásából *Szabó Károly* ellen házasságszedelgés és csalás miatt.

Szabó Károly, akinek „dr.” *Szabó Károly* néven szanatóriuma volt az István-úton, a múlt év augusztus havában a szanatóriumban megismerkedett *László Mihály* nével, akit a szanatóriumban époltak és leányával, *Máriával*, aki anyja mellett volt ottan.

A leány megismerkedett a doktorral és megkedvelte a jómodoru embert, aki mire *Lászlóné* felgyógyult, megkérte a leány kezét. *Lászlóné* megírta a dolgot férjének, aki akkor a Balaton mellett tartózkodott és miután így értesült, hogy a fiatalok szeretik egymást, beleegyezett a házasságba. Feljött Budapestre és megismerkedett a jövődöbéli vővel, aki mindjárt bevallotta, hogy neki adósságai vannak.

A képviselő, aki a leánya boldogságáért áldozatokra is kész volt, rövid időközben adott *Szabónak* 50.000, majd 60.000 koronát.

(A margitszigeti bérlet.)

Ekkor *Szabó* azzal állt elő, hogy ő megkaphatná a Margitsziget vizgyógy-intézetének és felső vendéglőjének bérletét, már tárgyalt is *Józset* főherceg ügyvédjével, dr. *Pekáry* Imrével, a bérlethez megkötés után 190.000 koronára lesz szüksége.

László Mihály ebbe is beleegyezett azzal, hogy a szerződésnek felerészben az ő nevére kell szólni. A bérleti szerződést megkötötték és dr. *László* kaució és felszerelés címén újabb összegeket adott *Szabónak*, aki így összesen 307.000 koronát vett át *Lászlótól*.

1905. december 30-án megtartották az eljegyzést, az esküvő határnapjául 1906. április havát tűzve ki. De *Szabó* állandóan halasztotta az esküvőt, kezdetben júliusra, majd szeptember 29-ikére.

Ekkor tudta meg *László* azt, hogy jövő-

döbéli veje nem doktor, ezt bevallotta, dr. *Pekáry* a szerződés megkötésekor, sőt azt is híresztelték, hogy *Szabó* nős ember.

Ekkor bizta meg a képviselő dr. *Visontait* az ügyben való eljárással és *Visontai* hamarosan meggyőződött arról, hogy *Szabó nős ember*, 1893. február 1-én *Kőbányán* házasságot kötött *Reitinger Máriával*, akitől elváltan él, de törvényesen elválasztva nincsen.

Tegnap délben a följelentés alapján a detektívek behozták a főkapitányságra *Szabó Károlyt*, akit *Marinovich kapitány* hallgatott ki.

(A vőlegény nem akar megesküdni.)

Későbbi távirat még a következőket jelent:

Épen ma egy esztendeje tartották meg a hivatalos eljegyzést *Szabó Károly* és *László Márta*, nagy ünnepek között. Az eljegyzéskor megállapították az esküvő idejét is 1906. áprilisra.

Az idén január elsején *Szabó* átvette a margitszigeti bérletet és azóta vezette. Mindjárt az első hónapokban több apró szükséglet címén körülbelül 10.000 koronát kapott leendő apósától, aki még saját borait is átadta neki bizományba, körülbelül 16.000 korona értékben. *László Mihály* körülbelül 310.000 koronát bizott jövődöbéli vejére.

Április 1-jén *Szabó Károly* azzal állt elő, hogy az esküvőt nem lehet megtartani, mert a vállalat igen sok gondot ad neki és nem enged meg, hogy most heteket nászuton töltsön. A család elfogadhatónak tartotta az okot és az esküvőt júniusra halasztotta.

Amikor a második terminus is elkövetkezett, *Szabó* megint nem házasodhatott. Ekkor a sok beteg miatt nem hagyhatta el a margitszigeti telepet. Az esküvőt újra elhalasztotta a család, ezuttal szeptemberre.

László Mihály szeptemberben visszajött Balaton-menti birtokáról a fővárosba, hogy megtartsák az esküvőt. *Szabó* megint csak vonakodott. Himezett-hámozott és hogy az esküvőt elhalaszthassa, mindenféle ürügyet hozott föl.

Lászlónak most már gyanusnak tűnt a dolog. Ezért október elején fölkereste *Visontai* Soma ügyvéd, országgyűlési képviselőt és elmondta neki az esetet és hozzátette, hogy az ismerősök körében azt suttoják, hogy *Szabónak* már van felesége. *László* ekkor megbizta *Visontait*, hogy ebben az irányban nyomozzon.

(Visontai nyomozása.)

Visontai irodája mindenfelé kutatott az anyakönyvekben és a kőbányai plébánián meglepő adatokra bukkant. Az anyakönyv tanúsága szerint *Szabó Károly* 1901. február elsején a kőbányai plébánia-templomban házasságot kötött *Reitinger Máriával*. Azóta ugyan különválva él tőle, de biróilag elválasztva nincsen. Az ügyvédi iroda kinyomozta azt is, hogy *Szabót* nem illeti meg a doktori cím, bár mindenfelé úgy szerepelt és recepteket is írt alá mint *Szabó* dr.

E szenzációs leleplezés után *László* azonnal visszaküldte a jegygyűrűt *Szabónak* és utánanézett a Margitsziget bérletügyének is. Így megvizsgálta a pénztárt és ekkor rájött, hogy *Szabó* ismeretlen célokra 40000 koronát vett ki a kasszából, azonkívül a bérösszeget sem fizette ki rendes időben.

László ekkor azzal bizta meg *Visontait*, hogy botrány nélkül simítsa el az ügyet. Ez azonban *Szabó* viselkedése miatt lehetetlen volt. *Szabónak* még ekkor is az volt a célja, hogy a szigeten minél több pénzt összeszedjen és *Lászlót* 300.000 koronás követeléséből teljesen kiforgassa. Abban bizott, hogy *László* a bot-

ránytól való félelmében nem fog följelentést tenni.

(Szabót letartóztatták.)

Már néhány nap múlva lejárt volna a háziridő, amelyen belül László följelentést tehetett volna. Ezért Visontai Soma szombaton megjelent a főkapitányságon és megtette a följelentést. A rendőrségen *Marinovich* Jenőnek osztották ki az ügyet, aki már tegnap estére egy csomó tanut idézett be. Ugy szólván az eljegyzésen jelen volt összes vendégeket beidézték a főkapitányságra.

Tegnap este detektívek a rendőrségre kísérték Szabó Károlyt is, akinek kihallgatása egész éjjel és ma egész nap tartott. Délután 2 órakor kijelentette a vizsgálatot vezető rendőrfogalmazó, hogy *Szabót letartóztatja*. A fogoly beismerte, hogy bitorolja a doktori címet, de tiltakozik a csalás vádjá ellen, mert szerinte csak pénzügyi elszámolásai vannak Lászlóval. Védőjéül *Perl Soma dr.-t* nevezte meg.

(A hozományvadász.)

Szabó csalásai félmillió koronánál is többet tesznek ki. László Mihályt egymagában 307287 koronával károsította meg. Azonkívül vagy *harminc asszony és leány* siratja nála hozományát. Szabó ugyanis ennyinek ígért már házasságot. A felültetett menyasszonyok neve nagyrészt még ismeretlen. Az eddig ismertek a következők:

László Márta, özvegy. Tóthné, Bedő Sarolta, egy berlini asszony, R. Mariska, Fábrián Kornélia és *Hettyey Aranka*.

A rendőrség folytatja a nyomozást és csak ennek befejezése után kíséri át Szabót az ügyészséghez.

HIREK.

1907.

Arad, december 31

Háromszázhatvanöt nappal ezelőtt — röpké pillanat ebben a végtelen mindenségben — még fiatal volt, szép és kacér. A legújabb divat szerinti toalettjében amint elénk toppant, vágyó fohással nézett rá mindenki. Szép volt, kacér volt és ez a jámbor emberiség, amely ezerkilencszáz és ötször becsapatta magát, sutba dobta a végnélküli csalódásokat, elfelejtett mindent — és oda borult a lábai elé:

— Szép vagy, imádlak, tied az életem a jövőm, a boldogságom, te vagy mindenem, te szép, fiatal, legújabb divat szerint öltözött kacér teremtes. Ugy-e nem csalsz meg, ugy-e meghozod az ezerkilencszázötvenzötöt, óhajtott boldogságot? A szememben van valami, ami arra int, hogy higgyek neked és gyanakvás nélkül helyezzem beléd bizalmamat.

Szegény ezerkilencszáz és ötször becsapott, sebzett emberiség! Csalódtunk ismét. Fáj, véghetetlenül fáj: felejtünk. Itt a mámor órája, az örökké dicső szép éjszaka, Szilveszter éjjele. Feledjünk. Tizenkettőt ütött az óra. Itt vagy, megjöttél szép, kacér, imádott, legújabb divatszerint öltözött 1907! Jóltevője, mentője vagy az emberiségnek, mert elűzted trónusáról azt az utálatos vén hárpíát, aki még háromszázhatvanöt nappal ezelőtt — röpké pillanat a végtelen mindenségben — ép olyan szép volt mint te. De megcsunyult, megvénült, azaz hogy csunya és vén volt akkor is amikor betoppant, csak mi láttuk szépnek a mi vakon bizó lelkünkkel, gyenge szemekkel.

Te nem leszel olyan, ugy-e nem? Te kedves leszel és bájos. Meghozod meg-

adod mindazt, amit várunk, ami után epe-dünk. Szép vagy, kacér vagy és a legújabb divat szerint öltöződő légy üdvözölhő bájos: 1907.

Az Aradi Közlöny Naptára.

Arad, december 31

Az *Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárának* szétküldése Aradon már befejezést nyert. Minden előfizetőnk, aki az előfizetési díjakkal nagyobb hátralékban nincs, megkapta a naptárt. Ha valaki tévedésből nem kapta volna, forduljon a kiadóhivatalhoz; akik hátralékukat rendezik; természetesen szintén megkapják az ajándékot.

A naptár postai szétküldését tegnap és ma folytatta a kiadóhivatal. E két napon a következő helyeken lakó előfizetőinknek vitte el a naptárt a posta:

Abbázia, Acsuva, Almás-Kamarás, Alváca, Apátfalva, Arad Gáj, Aradszentmárton, Ágris, Battonya, Bécs, Beél, Bánhegyes, Batuca, Békéscsaba, Borosjenő, Borossebes, Brád, Brengenz, Breslau, Budapest, Csermő, Csucs, Debrecen, Déva, Dézna, Diéts, Dombegyháza, Drauc, Duud, Eger, Erdőhegy, Fakert, Fönlak, Furksora, Galsa, Glogovac, Guta, Gurahonc, Győr, Gyulica, Hódmezővásárhely, Holdmészes, Hunyad-Kristyór, Iratos, Karcag, Kavna, Kecskemét, Kevermes, Kétegyháza, Kolozsvár, Kovácsháza, Krokna, Kujed, Kurtics, Kurtakér, Lippa, Lőkősháza, Lubotin, Lugos, Maroszlata, Marosvásárhely, Makó, Malacka, Mácsa, Megyesegyháza, Menyháza, Merán, Mezőhegyes, Miskolc, Mondorlak, Monyoró, Nagybecskerek, Nagyhalma, Nagymaros, Nagylak, Nagypél, Nagyvárad, Nádas, Németség, Odvos, Oroszvár, Ottlaka, Pankota, Petris, Radna, Rákospalota, Riskulica, Ruzsanda, Säkingen, Seprős, Sikula, Simánd, Silingyia, Soborsin, Solymos, Solymos-Bucsáva, Sopron, Szakács, Szaturó, Szentleányfalva, Szemlak, Szeged, Székudvar, Szombathely, Szolnok, Scurovice, Szantus, Tauc, Temesvár, Tornya, Törökszentmiklós, Ujarad, Ujpanát, Ujszentanna, Világos, Zaránd, Zaránd, Zám, Zdrápc, Zöldes.

Lapunkban ezután is jelezni fogjuk a naptár-küldést, hogy azok, akik esetleg meg nem kapnak, a postán reklamálhassák. A hátralékos vidéki előfizetőket kéri a kiadóhivatal, hogy *díjaikat minél előbb küldjék be*, nehogy ez a körülmény a naptár szétküldését akadályozza.

— **A király Budapesten.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Az eddigi megállapítás szerint a király csak e hó 3-án jött volna a fővárosba. Ma félhivatalosan jelentik, hogy a király már 2-án délelőtt elindul Bécsből s délután 5 órakor Budapestre érkezik.

— **József főherceg utazása.** A kisjenői udvari vadászokat szombaton a livádai és ágyai erdőkben folytatták *József* főherceg és a meghívott előkelőségek. A livádai erdőben 378 nyul és 63 fogoly esett zsákmányul. Hasonló szép eredménnyel járt a vadászat az ágyai, valamint tegnap a somosi erdőben is. Az előkelő társaság vasárnap este az Acsev. különvonatán Kétegyháza, onnan pedig a rendes éjjeli személyvonattal Budapestre utazott.

— **Apponyi Aradon.** *Apponyi* Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter január hó 16-án a Délmagyarországi Tanítói konviktus felavatási ünnepélyére Aradra érkezik.

— **Hermann Ottó — képviselőjelölt.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Az *Udvary* Ferenc megszökése miatt megüresedett választókerületben a függetlenségi párt hivatalos jelöltként *Hermann Ottót* lépteti fel.

— **A politikai újév.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a vezető politikusok újévi beszédeit. *Wekerle* miniszterelnök az általános politikai helyzetről is nyilatkozik majd és föl fogja so-

rolni a kormányra, illetve a koalícióra váró föladatakat és azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket a kormány legközelebb a képviselőház elé terjeszt. A függetlenségi párt holnap délelőtt 10 órakor gyülekezik a pártkörben, ahonnan *Kossuth* Ferenc lakására vonul. Itt *Lovaszy* Márton üdvözli *Kossuthot*. A néppárt is üdvözli elnökét, *Zichy* Aladár grófit. 12 órakor az összes pártok nevében *Hoitsy* Pál üdvözli *Wekerlét* a miniszterelnöki palotában, ahol *Kossuth* Ferenc kivételével az összes miniszterek is jelen lesznek. — *Wekerle* még holnap Bécsbe utazik és audienciára megy a királyhoz, akivel megbeszéli a király budapesti utazásának részleteit.

— **Az aradi szentszék ülése.** Az aradi görög-keleti román szentszék ma délelőtt *Papp* I. János püspök elnöklésével ülést tartott. Az ülés legfontosabb tárgya az volt, hogy a *Gurbán* Konstantin elhunytával megüresedett borosjenői esperességre *Giorgia* János buttyini esperest nevezte ki, aki a választáson is a többséget kapta. A szentszék intézkedett, hogy az ekként megüresedett buttyini esperességre a pályázatot meghirdessék.

— **Feljelentés Kóburg Lujza ellen.** Páris-ból táviratozzák: *Kóburg* Lujza hercegnő adósságait tudvalevőleg egy év előtt atyja, *Lipót* belga király akként rendezte, hogy 400.000 korona adósságot kifizetett, azonkívül 50.000 korona évi járadékot juttatott a hercegnőnek. *Kóburg* Lujzának azonban kevés volt ez a járadék. Adósságot adósságra halmozott, úgy hogy hitelezőinek unszolására most kénytelen volt ismét atyjához segélyért folyamodni. A király engedett is leánya kérésének és leküldte titkárát és bankárát Párisba, hogy egyezkedjenek Lujza hitelezőivel. A több napi tanácskozás már azt a reményt keltette, hogy sikerül teljes meg egyezést létrehozni. A király föltételei között azonban az is volt, hogy Lujza elhagyja eddigi köreit és egy, atyja által meghatározott német városba költözzék. Lujza kijelentette, hogy ezt a föltételt nem fogadja el, mire a titkár és bankár visszautaztak Brüsszelbe és az jegyzés meghiusult. A hoppon maradt hitelezők most *csalás miatt följelentést tettek Lujza hercegnő ellen*.

— **A szerb nabob adománya.** *Dungyverszky* Lázár az ismert bácskai milliomas néhány héttel ezelőtt a fővárosi görög keleti *Angelina* nőegyletnek százezer koronát adományozott. A nőegylet ma küldöttségileg köszönte meg az adományt, mire *Dungyverszky* kijelentette, hogy az egyletnek egy női otthon építésére újabb 150 ezer koronát adományoz.

— **A Varjassy-bankett.** A *Varjassy* Lajos tiszteletére tartandó bankett rendezésére kiküldött bizottság tegnap délelőtt tizenegy órakor ülést tartott, amelyen szótöbbséggel abban állapodott meg, hogy a bankettet az Ipartestület nagytermében rendezzi. A bankett részleteinek megállapítására, a bizottság *Lőcs* Rezsőt és *Kovács* Vincét kérte fel, akik plein puvoirral járnak el megbízatásukban.

— **A járdafoglalási szabályrendelet.** Aradváros tanácsa ma közhírré teszi, hogy a törvényhatósági bizottság által alkotott és a belügyminiszter által jóváhagyott járda és utca foglalási szabályrendelet 1907. január 1-től életbe lép. Felhívja a tanács a kávéház, vendéglő és cukrászda tulajdonosokat, hogy amennyiben az általuk eddig használt járda területeknél, jövőre nagyobb területet óhajtanak elfoglalni, ezen szándékukat január hó 15-éig a mérnöki hivatalnál jelentsék be.

— **Tabajdi Károly özvegye meghalt.** *Ozv. Tabajdi* Károlyné, néhai *Tabajdi* Károlynak Aradváros és megye volt főispánjának özvegye

ma délelőtt tíz órakor életének 66-ik évében meghalt. Temetése január hó 2-án délelőtt tíz órakor lesz a Perényi-utcai gyászházban. Az elhunytat kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja.

— **A francia egyházarc.** Páris-ból táviratozzák: Majdnem az összes hatalmak értesítették Mery del Val pápai államtitkárt arról, hogy a szentszék tiltakozó jegyzékét megkapta. A hatalmak semmiféle megjegyzéseket nem fűznek az értesítőkhöz.

— **Eljegyzések.** Blum Brunó, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatója, akit kiváló közgazdasági tevékenysége révén nem egy kötelék fűz Aradhoz, eljegyezte Wolf Ilonka kisasszonyt, Wolf Henrik tolnamegyei nagybirtokos leányát.

Nikodém Lajos, özv. Nikodém Jánosné háztulajdonos fia ma eljegyezte Kászonyi Mariska kisasszonyt, kászonyfalvi Kászonyi János kuvini szőlő- és földbirtokos és neje, szül. Benczur Piroksa szeretetreméltó, bájos leányát. Az eljegyzési ünnepélyen, amely Aradon özv. Földes Jánosné urnó házában tartatott meg, Institoris Kálmán nyug. polgármester és Frint Lajos ev. lelkész üdvözölték a jegyespárt.

Vizvári Ernő állami vízmester tegnap eljegyezte Szász Rózi kisasszonyt, Szász Dénes aradi polgár leányát.

Vinczi Károly kolozsvári tanárjelölt eljegyezte özv. Ficzy Ferencné Melánia leányát.

— **A plakatirozott Andrassy-beszéd.** A kormány tudvalevőleg elhatározta, hogy Andrassy Gyula gróf belügyminiszternek a képviselőházban elmondott beszédét, amelyben a nemzeti izgatók ellen fordult, az ország nemzeti vidékein falragaszokon tudatják a néppel. Nagyvárad lapok jelentése szerint Biharmegye megkapta már az Andrassy-beszéd románnyelvű fordítását 1000 példányban, amelyeket Glac Antal főispán azzal küldött le Miskolc Ferenc alispánnak, hogy azokat a román lakta községekben plakatirozza. Aradvármegye még nem kapta meg a nevezetes beszédet, de valószínű, hogy egy-két napon belül Károlyi Gyula gróf főispánnak is megküldik, mert hiszen Aradmegyében is van jó néhány ezer román, akiknek lelkére lehet kötni a magyar állameszme tiszteletét és a magyarság szupremációjának elismerését.

— **Az aradi hazafias szerbek ünnepe.** Az aradi gör. kel. szerb egyház hívei az idén a szokottnál nagyobb fényvel és pompával fogják a karácsonyi ünnepeket megünnepelni. Ugyanis ez alkalommal fog a templomban bemutatkozni Vljakovits Dusan városi tisztviselő karmester vezetésével mellett az aradi gör. kel. szerbek nagyarányú új egyházi énekkara, mely a Slaviánszky-féle nagy orosz daltársulat mintájára egy híres zeneszerzőnek Hejm-nek nagy é-moll liturgiáját fogja új betanítással előadni. Az ünnepi szentmisét Zsupánszky Sztankó dr. aradi esperes fogja fényes papi segédlettel szolgáltatni. Az aradi szerbek nagy várakozással és érdeklődéssel vannak az új férfi és női énekkar fellépte iránt, annál is inkább, mert tudvalevő tény az, hogy az aradi összes egyházfelekezetek közt a szerb templomban volt eddig az egyházi ének a legjobban elhanyagolva, s hogy most újból fellendült, ez tisztán az új karmesternek, Vljakovits Dusanak köszönhető, aki a kart nagy ambícióval vezeti. Az ünnepi mise karácsony mindkét napján, január 7-én és 8-án délelőtt 10 órakor kezdődik.

— **Elfogott vadászok.** Jó fogást csinált tegnap a berzovai csendőrség. Elcsipett két orvvadászt, akik már évek óta veszélyeztették a környéket. A csendőrök a kincstári erdőben bukkantak rá az orvvadászokra, névszerint Deheleán Jánosra és Deheleán Zámfirra, éppen akkor, amikor nyom után indultak. Az orvvadászokat bekisérték a község házára, ahol egyelőre fogva tartják őket.

— **Nagy lopás Berzován.** A berzovai csendőrség ma letartóztatta Battyán Alexa földművesnőt, aki Stein Ferenc kereskedő kárára több ízben lopást követett el. Az asszony la-

kásán, a padlásán és a kamarában, továbbá egy szánon nagy mennyiségű lepott holmit találtak meg, amelyek időközben megrongálódtak. Battyán Alexa tagadja, hogy a lopást ő követte el, de a körülmények ellene vallanak.

— **Katonazene a jégpályán.** Január 1-én, újév napján délután fél 3-tól 5 óráig a 23. gyalogezred zenekara játszik a jégpályán. Belépődíj nem tagoknak és nézőknek a csarnokban 60 fillér.

— **Változás a Széchenyi-gőzmalomnál.** Mint értesülünk, Steiner Jakab földbirtokos a Széchenyi-gőzmalom részvénytársaságnál viselt igazgatósági tagságáról lemondott. Helyébe Gutzjühr Mihály földbirtokost fogják az igazgatóságba választani.

— **A gazdasági egyesület fogyasztási szövetkezetéből.** Az „Aradvármegyei Gazdasági Egyesület fogyasztási szövetkezeté” ma Váradhelyi József elnöklete alatt közgyűlést tartott, amelyen Vajda Zsigmond földbirtokost a szövetkezet igazgatósági tagjává választották.

— **A földet parlagon hagyják.** Makó-ról jelentik: A nagyszentmiklósi kisebb földműves gazdák értekezletet tartottak és a munkások tulköveteléseivel szemben kimondták, hogy földjeiket parlagon hevertetik és csak annyit munkálnak meg, amennyi a maguk létfenntartására szükséges. A nagyszentmiklósi gazdák ez az elhatározása végeredményében a nemzeti vagyont károsítja meg, mert gazdasági javakat von el a termeléstől. Nagyon szomorú, hogy a kisebb gazdák a latifundiumok urai által vezetetik magukat és csak hogy boszút álljanak a munkásokon, inkább önönmagukat károsítják meg.

— **Új körorvos.** A Patkós Gbor dr. kisjenői járási orvossá való kinevezésével megüresedett simándi körorvosi állást szombaton töltötte be a községi előjáróság. Az Édes Elemér tb. főszolgabíró elnöklete alatt megejtett választás eredménye az lett, hogy két pályázó közül Lust Ferenc dr.-t választották meg. A megválasztott most katonai segédorvosi szolgálatot teljesít.

— **Lippai szépség Amerikában.** A New-Yorkban megjelenő *Uj Világ* amerikai magyar szépek arcképsorozatát közli. Legutóbbi számában egy lippai származású leánynak: Aknay Erzsikének arcképét közli ezzel a szöveggel:

Aknay Erzsike, Aknay Szilárd newyorki honfitársunk leánya, Magyarországon, a temesmegyei Lippán született 1890. évi november 2-án. Iskoláit is ott végezte a róm. kat. zárdában s e zárdai nevelés hatása ma is megtalálható Aknay Erzsike kedves szerénységében. New-York egyik legkedvesebb magyar hölgye Aknay Erzsike, aki szépsége révén méltán kerül az amerikai magyarság szépeinek sorába.

— **A Victoria adományai.** Az aradi Victoria takarékos és hitelintézet igazgatósága közmívelődési és jótékony célokra a következő összegeket szavazta meg:

Az aradi gör. keleti szerbgyépközösségnek, Fehérkereszt-egyesület, Vöröskereszt-egyesület, Aradi tanítótestületek segélyalapja, Arad-vidéki tanító-egyesület, Izr. jótékony nőegyesület, Aradi népkönyvtár Aradváros árvaháza 50—50 korona, Aradmegyei körjegyzők nyugdíjalapja 100 korona, Aradi siketnéma iskola 50 korona, Polgári menház 50 korona, Szegénytanulókat segítő egyesület 25 korona. Összesen 625 korona.

— **Az újévi üdvözlés megváltása.** Kosinszky Viktor, az állami szőlőtelepek igazgatója, az újévi üdvözlés megváltása címén 10 koronát küldött hozánk az ingyenkenyér vagy ingyentej-alap céljaira. Mivel az idén az ingyenkenyér-bizottság nem működik, az adakozó utólagos beleegyezésével a beküldött összeget a szemérmes szegények alapja javára fordítjuk.

Újévi üdvözlések megváltása címén a városi iskolában létesített napközi otthon céljaira adakoztak: Institoris Kálmán 5 koronát, Varjassy Lajos 5 koronát, Posgay Lajos dr. 3 koronát, Reichler Károly 3 koronát, Virágh Lajos 2 koronát, ifj. Nachtnébel Odön 2 koronát, Lócs Rezső 3 koronát, Kilényi János 2 koronát, Visi Ferenc 1 koronát, Sarlot Do-

mokos 2 koronát, Zubor Andor 1 koronát, Nagy Ottokár 1 koronát, Kádas Kálmán 2 koronát.

— **Köszönetnyilvánítás.** Végvári Neuman Dániel volt szives az aradi 1848/49-es honvédeknek az ünnepekre 20 koronát adományozni. Az aradi honvédegyelet ezután is a leghálásabb köszönetét nyilvánítja.

— **Nagy alkalmi tárat Weinberger Ferenc ékszerésznél Arad, Andrassy-tér 20. sz. Fischer Eliz-palota.** Aki szereteteit egy gyönyörű szép ékszer-tárggyal óhajtja a karácsonyi ünnepekre meglepni, az forduljon bizalommal hozzá. Csakis kiváló finom ékszerek, hajszálra szabályozott valódi genfi arany, ezüst és acél, női és férfi zsebórák kerülnek szolid és olcsó árakon eladásra, tört arany és ezüst kicseréltetik, avagy a legmagasabb áron vásároltatik, gyors, szolid és pontos kiszolgálát. Telefon 439. Arad legelső és legrégebbi ékszerkészítési és javítási műhelye. 2479

— **Hammer Vilmos mechanikus kirakatában** (Szabadság-tér 7. sz.) egy érdekes kép van kiállítva. A színnyomatban kiállított kép ábrázolja a Pfaff varrógép használatát, egy benszülött ruhavarró által az ottani passarban (vásárcsarnok) a jávai szigeten. A nyitott csarnokban közel az utcára ülnek a barna szabók, egy pár jávai és malay, míg a Pfaff gépek egyszerűen ládákra állnak és így állítják elő a benszülöttek ruháit. A megrendelő szeme előtt készül a ruha. A benszülöttek néhány igazi típusa festői turbánnal a fejükön és szinpompás Laronggal csipőjük körül, ott állanak a közelben és a nép sajátosságos, színes öltözködésének jellegző képét mutatják. Sajátságos, hogy a benszülöttek kizárólag kézi gépeket vásárolnak (kéz'áttal hajtandó) és az oda szállított leggyakorlatibb (legpraktikusabb) lábbal hajtott gépekről époly kevéssé vesznek tudomást, mint általában bármily újdonságról. Már évtizedek óta nemcsak a Jáva-Szumatra-Celebesz és Borneo-szigeteken, valamint a Sunda-szigetecsoport szigetein, sőt a legtávolabb eső Molka-szigeteken is, a Pfaff féle varrógépek vannak általános használatban, hanem nálunk is, éppen kiváló használatosságuk miatt, évek óta jól be vannak vezetve. Az egyed-ársítás joga egyedül a fentnevezett céget illeti.

— **Praeservativ ideális legjobb minőségben.** Vojtek és Weisznál. 113

Divat-szenzációk.

(Párisi premieréken.)

Páris, december végén.

Paul Ádámnak új darabja a Comédie Française-ben, a *Les Mouettes*, alkalmat nyújtott nekünk arra, hogy Cerny Berta nagy eleganciáját újra megbámulhassuk. Ebben a társadalmi darabban a nagy színésznő fölülmúlta önmagát s oly bájos volt az első felvonásban viselt rózsaszíromszinű ruhájában, mint talán még soha. A ruha maga teljesen rózsaszínből volt, lehetetlenül könnyű anyagból s bizonyos világitásban a testszín benyomását keltette, ami csak fokozta az illuziót. Csak a derék művésziesen drapírozott halványlila öve látszott különállónak. Másik ruhája már kissé merészebb volt: kénsárga selyemből készült, narancssárga himzésekkal és zsenillával diszítve, s derekán mohazöld muszlin betéttel. Társa, Dumesnil kisasszony ugyanakkor egérszürke muszlin-ruhában volt, széles Chantilly entre-deux-kelet, s ugyanily tónusu panne bársony rátétekkel.

Egy másik szenzációs premiére az *Education de Prince* volt, a Vaudeville-ben. Itt a Jeanne Granier toálettjei keltettek méltó feltűnést. Fekete posztó amazonruhája, mely szinte kínos precizitással követi minden mozdulatát, fehér muszlin tea-ruhája, velencei csipkével inkruszálva, ezüst koronákkal himézve, s szászkék faille-ból készült, rózsaszín rózsákkal himézett casaque-ja mindenki bámulatát magára vonta. Majd egy banánszín posztó autokosztümöt öltött magára, ugyanily színű különös prémdiszszel, muffját két vörös szárny és banánszínű gáz ékítette. E darab harmadik felvonásában egy gyönyörű bál toálettet visel, arany gázból, arany himzésekkal, s fölé egy mesébe illő, rózsaszín selyem, cobolylyal szegélyezett estélyi köpenyt borít s az utolsó jelenetben egy violaszínű bársonytoálettet ölt magára, mely két

rókaival van szegélyezve s magában egy vagyont ér meg. Fel kell jegyezni egy nagyon bájos ujitást, amit úgy látszik ez a színész hozott divatba itt, azt t. i., hogy a friss, harmatos, keblére tűzött virágok fölé harmatos túllt borít.

Partnere, *Heller* kisasszony, hálószerű entredoux-kel ékesített sáfrányszín ruhát visel s ennek egyhanguságát a keblénél és a karokon lazacszín himzések enyhítik. Másik toálettje ezüsttüllből volt, azaz a túllt ezüst paillette-ek fedték, oly sűrűn, hogy az ebédasztal fölött égő villamos lámpa intenzív fényében ezer sugárt szórtak maguk körül szép tulajdonosnőjüknek minden mozdulatánál. Ez a szinpadí ebéd nagy tetszést aratott egész Párisban, már azért is, mert egész csomó gyönyörű és új toálettet mutattak be a művésznők. Már pedig mindenki tudja, hogy Párisnak más a felfogása, mint Budapestnek s ha a *Gymnase*, vagy bármely más nagyobb színház művésznője „startol” valamit, akkor egész Páris utána megy. Azért mindjárt röviden feljegyzem az itt látott toáletteket:

A barnahaju *Harlay* kisasszony görög-szabású ko álszín selyem dinertoálletet viselt.

Andral kisasszony narancsszín bársonyruhát, cobolyprém-diszszel, *Empire* szabással.

Wilford kisasszony toálettje nagyon excentrikus, de azért végtelenül chic-es. Aranyszínű velour suople-ból volt, égszínkék egysoros muszlin behuzattal; kék liberty selyem choux-ban. La France rózsadiszszel.

Mornand kisasszony fehér muszlin-toálettben volt, keskeny tűznyelvekkel. Ez a ruha is nagyon originális.

Irisz.

Serdülő leányok

sokszor vannak ráutalva egy erősítő szerre, hogy a természetet támogassák és hogy fejlődésüknek sokféle nehézségeit legyőzhessék. A Scott-féle Emulsio, mely alfoszorsavas mész és nátron hozzáadásával a gyógycsukamájolajból készül, mindenkor a legkitűnőbb és legmegbízhatóbb erősítő szernek bizonyult. Kizárólag a legjobb anyagokból gyártják és a sajátos Scott-féle eljárás következtében oly jóízű és könnyen emészthetővé válik, hogy a legcsekélyebb emésztési zavarokat sem okozza, sőt ellenkezőleg, rendezi az emésztést és gerjeszti az étvágyat. A Scott-féle Emulsio ennél fogva sokkal hatásosabb, mint a közönséges csukamájolaj.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza”
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 84—50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f.
3911 Kapható minden gyógyszerházaiban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Gabonaüzleti szemle 1906-ról.

Arad, december 31

Igazság szerint a gabonaüzlet egy éve nem újévtől újévig, hanem a főszezon kezdetétől a másik beálltáig, vagyis az új termés beköszönésétől a következő esztendő aratásáig tart. Minthogy azonban a főidény tartama a cséplés befejezését követő három-négy hónap, így alapjában véve főképp csak ezen időszakokra esik az, amit a gabonaüzletről általában írhatunk.

Tudvalevő dolog, hogy az idén a termésviszonyok kedvezők, az eredménnyel a gazdák megelégedettek. De míg ez egyrészt örömkre szolgált, egyben afeletti aggodalmuknak adtak kifejezést, hogy az árak a bő termés folytán alacsonyok lesznek. Ha a kezdetben nem is, azonban nemsokára tizenegy koronát, sőt még ezen felüli árakat is kaptak *buzájukért*, mely ár a nagy termést tekintve, megfelelt.

Később a hozatalok nagyobbodtak, a kereslet azonban aránylag nem fokozódott s így az árak gyengültek, úgy, hogy aztán hosszú időn keresztül 12.80—13.60 korona között variált a buza ára minőség szerint s egy kis eltéréssel ma is ezen árak állanak fenn, illetve 13—13.20 korona között jegyez Aradon.

Nagy kelendősége volt az idén a *szabnak*. Különösen azon tételek keltek el magasabb árban, melyekkel korán készültek el. A kezdetleges 11.—koronás árakat rövidesen 12.50 koronás árak követték, ma 12.—12.40 korona között áll Aradon.

Arpa iránt is tartós érdeklődés mutatkozott s ez volt az oka, hogy a 10.20 koronás árakat 10.50 koronás, majd 11 koronás árak váltották fel s ma is e körül van az ára Aradon.

Rozsról kevés a mondani való. Mérsékeltlen van kinalva. Arfolyama, mely kezdetben 10.20—10.30 korona volt, ma 10.60—10.80 Aradon.

Uj tengeriben eddig kevés üzlet volt. A téli hónapokra nem szívesen veszik az amogy is nedves árucikket. Névleges jegyzése 8.20—8.40 Aradon.

Az árak mindenkor per 100 kgr. értendők.

Salgó Henrik.

Aradi értékpapir-piac.

(Strasser Győző értékpapir ügynök jelentése.)

Arad, december 31

Az utolsó 2—3 évben hazánk közgazdasági fellendülése minden téren tapasztalható volt. Egyrészt iparvállalatok keletkeztek nagy számban, másrészt pénzügyintézetek emeltek fel alapítóikat, hogy hatalmassá vált üzletkörük igényeinek jobban megfelelhessenek.

A haladás ezen korszakában mi sem maradtunk vissza. Takarékpénztáraink kiterjedt üzleteik folytán kénytelenek voltak alapítóikat felemelni, miáltal nagy intézetekké lettek. Ipari téren pedig vállalatokat létesítettünk, ugymint: a Magyar benoid gáz r. társaságot, mely idén első évi működésében is már kielégítő eredményt ért el; az Aradi első gőztégla-, cserép- és agyagáru gyár r. társaságot, mely üzemét jövő évben fogja megkezdeni; az Aradi vasipar r. társaságot, mely a vasiparosok szövetkezetéből alakul át nagyobb szabású vállalattá. Kiépítettük ezenkívül az Aradhegyaljai h. é. motoros vasutat, mely ez év vége felé már megindult.

Reméljük és hisszük, hogy jövőben újabb hasznos iparvállalatok megalakulásáról számolhatunk be.

Az elmúlt évben a meglehetősen magas kamatviszonyok dacára, takarékpénztári részvényeink forgalmi értéke nemcsak hogy vissza nem fejlődött, hanem majdnem kivétel nélkül emelkedett, mivel most már nagyobb alapítókéval és tartalékalappal rendelkező intézeteink, egyrészt üzletkörüket jobban kiterjeszthették, másrészt előnyösebb hitelhez juthattak, ennek következtében biztunk abban, hogy az évi mérlegek az eddiginél jobb eredményt fognak felmutatni.

Régebbi iparvállalati részvényeink közül kivált a Weitzer waggongyári részvények emelkedtek, mivel ezen vállalat egyrészt jó időre el van látva megrendelésekkel, másrészt az idén mutatkozott nagyobb mérvű teherkocsi hiány bizonynyal újabb megrendelések kuforrását fogja képezni, melyből waggongyárunk is előreláthatólag részesedni fog.

Oda kell törekednünk, hogy az utolsó években történt közgazdasági fellendülésünk csak kezdet legyen fejlődésünkhöz és akkor el fog jönni az az idő, hogy közgazdaságilag nagyok és gazdagok leszünk.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósításától —

Uj-Arad, december 31

Az új év küszöbén az időjárás alaposan megváltozott, olyan hideg van, hogy annak tartósságában bizni lehet, ami egyúttal a vetéseken fekvő hó hosszan tartóságát jelenti.

A gabonaüzlet már azért is, hogy az új esztendő első napja kellemes legyen, kedvően zárult.

A piacot — minthogy holnap ünnep van — ma tartották, mely alig volt látogatva.

Elkelt: 400 mm. buza 6.50, 200 mm. új tengeri 4.20.

Az árak koronákban per 50 kg. értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 31.

Kínálat és vételkedv győnge. Elkelt 10,000 méterméza tartott árakon.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.46—7.47	7.47—7.48
Buza októberre	7.74—7.75	7.74—7.75
Rozs áprilisra	6.68—6.69	6.74—6.75
Zab áprilisra	7.47—7.48	7.46—7.47
Uj tengeri	5.14—5.15	5.15—5.16

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	694—
Magyar hitelrészvény	846.50
Leszámlolóbank részvény	528—
Oszták-magyar államvasúti részvény	97.50
Magyar jelzálog hitelbank	529.—
Hazai bank részvény	306.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— December 31. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 124—125 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 1.5—1.26 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 126—127 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 26 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertésleltétel: December hó 25. napján volt készlet 20.71 darab, december hó 26. napján főlhajtatott — darab, december hó 26. napján elszállított 520 darab, december 27. napjára maradt készletben 2.251 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

KLISEKÉRT

MINDEN-NEMŰ KÉPES
NYOMTATVÁNYOKHOZ,
ELSŐRANGÚ MŰVÉSZIES
KIVITELBEN, TELJES FELELŐSSÉG
MELLETT, VERSENYEN KIVÜLI ÁRAKON
ELVALLAL A „FÜLES BAGOLY”
CHEM. MŰSZAKI INTÉZETE-
ARAD, HUNYADY-U. 4.
SZÁLLÍTÁSI HATÁRIDŐ 48 ÓRA.

IDEGENEK ARADON.

December 31

Központi szálloda. Mészáros László huszártiszt-helyettes Kecskemét. — Zachariett György mérnök Budapest. — Braun Fülöp fakereskedő és neje Kisjenő. — Jakabffy Jenő birtokos és neje Pusztacség. — Löwy Zsigmond birtokos Makó. — Gittinger Imre tisztviselő Becskerek. — Székely Béla lapszerkesztő és neje Békéscsaba. — Brand Lajos kereskedő Hatvan. — Lisauer Adolf kereskedő Budapest. — Grosz Lipót kereskedő Budapest. — Medveczky Árpád erdész Kevermes. — Gruber József kereskedő Petrozsény. — Pollák Sándor kereskedő Budapest. — Benzur Jenő tisztviselő Elek. — Basch Béla gazdákodó Bagyon. — Süsser Ottó gazdálkodó Petrozsény. — Reitter Manó kereskedő Petrozsény. — Baranga Costa ezredes Crajova. — Coslanidi I. őrnagy Crajova. — Budurescu I. főállatorvos Crajova.

NAPIREND.

Január 1. Kedd Róm. kath. naptár: Újesztendő. — Protestáns naptár: Újesztendő. — Görög-keleti naptár (december 10.): Bonifác vértanú. — A nap két 7 óra 50 perckor, nyugszik 4 óra 17 perckor.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-intézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor János délelőtt 8—9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órákor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Hideg, semmi vagy kevés csapadék.

Január 5. Az aradi turista egyesület közgyűlése este 6 órákor (Vass szálló.)

CSARNOK.

Rejtélyes lélek.

Irta: Vértessy Gyula.

Mig élt is rejtély volt előttem és a halála sem fejtette meg lelke nagy rejtélyét.

Egész rövid életén át, melyet minden rövidsége mellett is úgy megunt: ennek az ő szegény, beteg lelke rejtélyének volt az akaratlan eszköze.

Ez bajtotta, ez űzte őt tova a szeszélyek, a szenvedélyes, a tulregényes s a bűnös érzések, a légién tisztá s az idegtépően érzéki szerelmek sejtelmes, agybomlasztó utjára.

Rejtély volt az ő egész lényé, senki sem jött vele soha tisztába s ő maga volt legkevésebb tisztában magával.

Gizinek hívták. Husz éves sem volt még, mikor először találkoztunk. S második találkozásra már tudtam, hogy az ajkai mily édesen tudnak csókolni. Mikor pedig harmadszor találkoztunk, azt sem engedte meg, hogy a kezéhez érjek. Sokszor azt hittem, hogy hajléktalanul bolygó kárhozát szállt be ebbe a csodaszép testbe, máskor pedig mintha Bellini legszebbébb Madonnáját láttam volna magam előtt.

Nem volt nála emelkedés a tisztaságban, fokozatosság a bukásban. Egyszerre szállt a fejünk felé elérhetetlen magasságra és egyszerre bukott alá a sárba.

Bolyongott a lelke az ég s a pokol között, kergette az eszményeket s a bűnöket.

— Magam sem tudom, mi kerget? — írja egyik levelében, — de úgy érzem, mintha a bolygó zsidó lelke élne bennem. Rohanok a szerelem mámorára után, pedig csak a mámor hangulatai után vágyódom, a szerelmet tisztán, fehéren öhajítja a lelkem. S e kettő között küzdök folytonosan. Csak vége lenne már ennek a küzdelemnek! De szépen akarok meghalni. Rózsák között, tárcák között. Irjanak rólam mindnyájan. Maguk mindnyájan, akik között szétosztottam a csókjaimat, a lelkemet.

Es irtunk is mindnyájan. Szépen, úgy, a hogy ő kívánta. A szép öngyilkost rózsák és tárcák kísérték a sírjába.

Mi mindnyájan, akkor még fiatal bohó legények, az irodalom bojtárjai, mi mindnyájan hálások voltunk iránta.

Meg is érdemelte hálánkat, hiszen annyiszor gyönyörködtünk szelleme frissességében, melanchóliája csöndes bájoságában, forró ajaka csókjában, lángoló tekintetű szeme könnyében; kitörő örömben, vad fájdalomában; jóságában és kárhozatos bűnösségében, egész csodálatos, megfajthetetlen lényében.

Majd mindegyik fiatal író irt róla. Intimitásokat, bizalmassá okat. S először ez véréig sértett. Hát mindenkit szeretett ez az asszony? Hát úgy szedte ki a szívekből a szerelmeket, mint ahogy a kölcsönkönyvtárból szedjük ki a könyveket, csak hogy magánál tartotta a könyveket a kiolvasás után is.

Az én szerelmem is csak egy kölcsönkönyvtári könyv volt, az enyém is, meg a tizediké, a huszadiké is?

Es ha az volt is? Meg kellett volna utálonom, gyűlölnöm a halála után, ahelyett akkor kezdtem el igazán szeretni.

S mennél régebben ott porlad a kerepesi temetőben, annál erősebbnek érzem azt a kapcsolatot, amely hozzákötött ehhez a beteg lelkű teremtettséghez.

Tegnap volt a halálának az évfordulója. Évek óta pihen már odakint. Minden évben

ezen a napon telehíntem a sírját fehér szegfűkkel, a kedvenc virágaival. S ennek a szomorú évfordulónak az estéjén mindig rendre előszedem a leveleit. A színes kis halottakat, a vékony, ideges betűkkel irt levélkéket, amelyekből mintha csak ő szólna hozzám hosszú, hosszú idő múlva az ő lágy, suttagó hangján:

— Szerelem? Mi az? Vagy üres szó, vagy a legnagyobb bűn? Vagy frázis, vagy örültség? Szeressük mi egymást annyira, hogy a szerelemről ne is írjunk, ne is beszéljünk. Más-kép szeressük mi egymást, mint a többiek. Felejtsük el a multkori csók mómorát. Kezdjünk egy új, tiszta életet. Csak a lelkeink szeressék egymást. Hadd legyen én magának édes anyja, nővére egy személyben. Tartson maga engem jobbnak minden nőnél, ahogy én magat jobbnak tartom minden férfinél. Emlékedjünk ki a vér hatalma alól, próbáljunk felszállni a lelki szerelem fehér országába.

Nincs is szerelem, csak szerelmi hangulat. Egy kis édes borzongás, egy kis forró tuss és vége! Később, ha ez a szerelem szentimentális szerelem volt, az emlékezések arányos ködéből csillan elő, ha pedig érzéki szerelem volt, úgy gondolunk rá, mint valami mámoros, vad tivornyára a katzenjammeres napokban.

Azt kérdezi mi kell nekem? Tudom is én? Néha semmi, néha minden. Néha úgy szeretném magamhoz öl lni ezt az egész, napfényes, virágos földet, máskor pedig úgy szeretnék már belebujni a síromba. Ismeri annak a beteg királyfinak a regéjét, aki mindig vágyott valami után, de maga sem tudta, hogy mi után, Végre is belehalt ebbe a meddő vágyakozásba. Néha azt hiszem, hogy így járok én is.

(Vége következik.)

Elveszett

karácsony másodnapján, 26-án éjjel Temesvárról Aradra jövet, a vonat II-ik osztályának nem dohányzó szakaszában egy női aranyóra H. J. monogrammal. Ezuton kérem meg az akkor velem együtt utazott aradi hivatalnokot és nejét, hogy ha netalán valamit tudna az óráról, engem értesíteni sziveskedne. Hálás lennék érte. Nevem megtudható a kiadóhivatalban. 3193

Nemzeti Színház.

Kedden, 1907. évi január hó 1-én:

Bérletszűnet. Bérletszűnet.

Délután 3 1/2 órákor, fél helyárrakkal:

Az ördög cimborája.

Dráma 3 felvonásban. Irta: Schaw Bernát. Fordította: Mikos Lajos.

S Z E M É L Y E K:

Dudgeonné	Bácsné.	Judit, neje	Kápolnai J.
Richard, fia	Keszt'er Ede.	Hawkins	Kulcsár L.
Kristóf, fia	Borbély S.	Burgoyne	Varnai Jenő.
Eszter	Körössy Juci.	Swindon	Szathmári A.
Andersohn	Hunyadi J.	Örme-ster	Ladislai J.

Kezdete délután 3 és fél órákor.

C) bérletszűnet C) bérletszűnet.

Este 7 1/2 órákor, rendes helyárrakkal:

Gül-Baba.

zenekes színjáték 3 felvonásban, 4 képen. Irta: Martos Ferenc. Zenéjét szerzette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

Gül Baba	Honyadi J.	Zulejka	Benkőné P.
Leila, leánya	Zsigmondi A.	Mujkóné	Zalai Margit
Kucsuk Ali	Ladislai J.	Lüfikár	Kulcsár L.
Gábor diák	Rontai B.	A budai bíró	Szathmári A.
Mujkó, cigány	Faludi K.	Főzarándok	Palóczy Pál.

Kezdete este 7 és fél órákor.

A Tabajdi-család szomorodott szívvel tudatja, hogy szeretett sógornőjük

özv. Tabajdi Károlyné,

szül. Lippert Antónia,

f. évi december hó 31-én, délelőtt 10 órákor, életének 66-ik évében, a halotti szent-ségek ájtatos felvétele után csendesen elhunyt.

Az Istenben boldogultnak földi maradványai 1907. január hó 2-án délelőtt 10 órákor fognak Perényi-utca 6. számú saját házból a felső temetőben levő családi sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmeáldozat az elhunytnak lelki üdvéért 1907. január hó 3-án, délelőtt 10 órákor fog a helyi előt. Minorita-tyúk szentegyházában az egek urának bemutatni.

Aldás és béke poraira!

Arad, 1906. december hó 31-én.

Csutak Károly és Fla első temetés-rendező Intézete
Arad, Szabadság-tér 20. sz.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvényeinek

17-ik számú szelvényei

1907. január 2-től

30 koronával beávitatnak

Aradon a társulat pénztáránál.

Makón

Pécskán

Nagyszentmiklóson

a társulat fiókjinté-
zeteinél.

T. c. helybeli és vidéki vendégeimnek, üzletfeleimnek, jóbarátainknak, koll. gáim-nak és ismerőseimnek

boldog újévet kívánok

Arad, 1907. január 1.

Nagy Lajos,
szállodás.

FERENCZ JOZSEF KESZT'ER

Összes vevőinknek, ismerőseinknek és barátainknak

boldog új évet

kívánunk

Martics és Pák.

COGNAC

Gróf Keglevich István utódai

Külföldön is a legnagyobb elismerésben részesülnek a cég gyártmányai s mint minden nagyobb kiállításra, így az utóbbi **bukarestin** is a legmagasabb kitüntetést **diplomaklevelet** nyertek. 1882. év óta forgalomban levő gyártmányaink mindenütt kaphatók. — **Központi Iroda:**

3374 **BUDAFOK (Promontor.)**

Megérkeztek

a legújabb mintájú

LÉGSZESZCSILLÁROK.

Legújabb világítás!

Valódi „Auer-féle” függőizzófény

100 gyertyafényerő egy órára 3 fillér!

Alkalmi ajándékok:

Alpacca-ezüstök.

Disztárgyak

témből, porcellánból, üvegből.

Gyönyörű képkeret-minták.

Gebhart Testvérek

ARAD, Andrásy-tér 4.

Porcellán, üveg, tükör, képkeret és csillár üzlet, áruvezetési vállalat: (Pannónia-szálloda.)

Férfel és nőgyógy. telefon: 451.

3308

Boldog új évet

kíván az összes vendégeinek

Zajonskowsky János,
a „Baross“ kávéház tulajdonosa.

Wittmann Károly **Boldog újévet kíván**

összes vendégeinek.

Szilágyi Márton

műhórák

Vörösmarty-utca 3. sz. (A színházzal szemben.)
összes vevőinek

Boldog újévet kíván.

Boldog újévet kívánunk

mélyen tisztelt vevőinknek, jóbarátainknak és ismerőseinknek.

Schäffer Lipót. Schäffer Henrik.

Boldog újévet kíván

összes vendégeinek

Kánya Géza,
a színházi sörccsarnok ténlője.

Boldog újévet

kíván az összes vevőinek

Albrecht Ágoston
keztyüs.

Boldog új évet

kívánok az összes vevőimnek

Kádár István

férfi-szabó

— Arad, Salacz-utca. —

Mindazon t. vevőim és megbízóimnak, a kik a múlt év folyamán nagybecsü bizalmukkal megtiszteltek, ez nton is

Boldog új évet kívánok
és kérve kérem, hogy jó akaratu támogatásukat a jövőben se vonják meg tőlem.

Varga József asztalos
3212 Arad, Kápolna utca 6.

Boldog új évet kívánok

összes vevőimnek és barátainknak

Holtzer József
ruhakereskedő

Arad, Petőfi-utca sarak. (A színház épülettel szemben.)

Boldog új évet kíván

összes rendelő- és vevőközönységének

Bolezny Antal
cipész, Salacz-utca.

Boldog új évet kíván

összes helybeli és vidéki vevőinek és megrendelőinek

Deutsch Mihály
köszer-készítő

Boldog új évet kívánok

helybeli és vidéki

összes vendégeimnek és barátainknak

Braun Gusztáv
a „Fehér Kereszt“ szálloda bérője.

Igen tisztelt helybeli és vidéki vevőinek

Boldog új évet kíván

Kneffel Károly és fia
vaskoreskedő cég.

Összes vevőimnek, ismerőseimnek és jóbarátainknak

Boldog új évet kívánok

Fehér Gyula
fűszerkereskedő.

Boldog új évet

kívánok

ugy a helybeli, valamint vidéki vevőimnek

Moskovitz Izidor,
Andrássy tér 8. (A Minorita templommal szemben.)

Boldog új évet kíván

összes vevőinek, ismerőseinek és jó barátainak

Seelinger M. A.
cipész
Arad, Szabadság-tér.

Boldog új évet kíván

az összes vevőinek

Wolf János

ari és hölgy cipész

Arad, Minorita-palota.

Boldog újévet kíván

helybeli és vidéki vevőközönségének

Zimmermann és Eisele
a Zöld papagályhoz.

Boldog új évet kívánok

összes szállodai és kávéházi vendégeimnek

özv. Duffnerné
a „Vas-szálloda“ tulajdonosa Arad.

Boldog új évet kívánok

ugy a helybeli, valamint vidéki vevőimnek

Dürr Gusztáv

csemege, fűszer, pezsgő, bor és ásványvíz kereskedése Arad,

(A városházzal szemben.)

Telefon 118. szám.

Boldog új évet kíván

összes üzletfeleinek és barátainak

Kalmár József
villany műszerész
Arad, a „Központi szállodával“ szemben.

Boldog új évet kívánok

helybeli és vidéki

összes vendégeimnek és barátainknak

Schuch Ferenc
„Millenium“ sörccsarnoka.

Boldog új évet kívánunk

kedves vendégeink, ismerőseink és jó barátainknak

Szabó Lajos és neje
Dományi-pince vezetője.

Boldog új évet kívánok

az összes vendégeimnek és jó barátainknak

Lukács Sándor
vendéglős.

Boldog új évet kíván

ugy a helybeli valamint vidéki vevőinek

Lázár Gyula

fűszerkereskedő.

Boldog új évet kívánok

az összes vendégeimnek, ismerőseimnek és jó barátainknak

Sütő István

vendéglős.

Boldog új évet kívánok

ugy a helybeli valamint a vidéki vevőimnek

Rauch Raimund

üveg-kereskedő.

Boldog új évet kívánok

az összes megrendelőimnek és jó barátaimnak

Spanlang János

lakatos.

Boldog új évet kívánok

az összes megrendelőimnek, ismerőseimnek és jóbarátaimnak

Karpelesz Zsigmond

szabó.

Boldog új évet kíván

az összes vendégeinek, ismerőseinek és jóbarátainak

Porczán Lajos

vendéglős.

Boldog új évet kívánok

az összes megrendelőimnek, ismerőseimnek és jóbarátaimnak

Mártonffy Viktor

bádogos.

Összes kedves vendégeimnek és ismerőseimnek

Boldog új évet kívánok

Kovács Arthur

Arad, Abbázia kávéház tulajdonosa.

Boldog új évet kívánok

igen tisztelt vendégeimnek, jó barátaimnak és ismerőseimnek

Kiváló. tisztelettel

Répássy Pál,

8. 8. 8. vendéglős.

Boldog új évet kíván

tisztelt vevőinek, jó barátainak és ismerőseinek

Szuppi Lajos

keztűs és sérvkötész.

Boldog új évet kívánunk

az összes vendégeinknek és jó barátainknak

Láng Testvérek

vendéglősök.

JÓKAI MÓR
ÖSSZES MUNKÁI
 100 kötet
 Nemzeti kiadás.

MŰVELTSÉG
KÖNYVTÁRA
KÉPES NAGY VILÁGTÖRTÉNET
GRÁTZ: ZSIDÓK TÖRTÉNETE
 és más új nagyobb és kisebb munkák

antiquarice
 kaphatók.

Teljes könyvtárat
 egyletek részére
 előnyös
 feltétellel
 szállítunk.

2571

Ingusz I. és fia

könyvkereskedése Aradon.

Nagy raktár párisi különlegességekben!

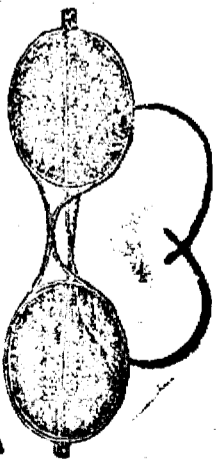
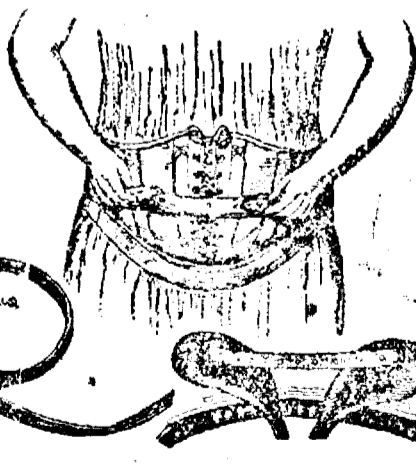
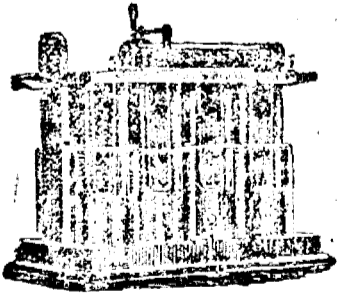

ÚJ!

ÚJ!

ÚJ!

ÚJ!

A nagyérdemű közönség tudomására hozom, hogy Aradon, Andrassy-tér 22. szám alatt a mai kor igényeinek megfelelő Orvosi műszerek, saját műhelyemben készített kötszerek, valamint: sérv, háskötők, szuszpenzoriumok, valamint látászerezési eszközök, valamint: színházi és tábori látósövek, mindennemű szemüvegek

nagy raktárát megnyitottam.

1871

Szíves pártfogását kérve, maradtam alázatos szolgája **Deutsch Mihály.**

Nagy raktár párisi különlegességekben!

Hajdu tea

mel- és tüdőbetegeknek számtalan esetben kipróbált szer.

Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, számarhurut, elnyálkásodás, minden mellbaj, a légszó, a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szájköveltség, asthma stb. ellen.

Ára 50 fillér.

Kapható Aradon,
Földes Kelemen
gyógyszerésznél. 3871

Minden aránzat vagy utányomás büntetve lesz.

Egyedül valódi Thierry Balsam

csakis a zöld apácza védjegyével. Törvényileg védve. Kiválóan bírja és feltűnőhatatlanul szor emésztési zavarok, gyomorgörccsök, kolika, katarrus, mellfájás, influenza stb. ellen. 12 kis vagy 6 dupla üveg, avagy egy nagy különleges parantzával ellátott üveg ára 5 korona bermentve.

Thierry Centifolia kenőcs közismert mint non plus ultra minden még oly régi seb, gyaladás, sebesülés avagy mindenféle daganat ellen. 2 tegely ára 3 kor. 60 fill. bermentve szállítva a pénz előleges beküldése avagy utánvét ellenében kiold.

Thierry A. gyógytára Pregreda, Rohits Sauerbrunn mellett. Fűzetek több ezer köszönetnyilvánítással ingyen és bermentve.

Raktárak a következő gyógytárakban: G. Földes Kelemen és Hatos Árpádnál Aradon.

MEZSNÁI ÜNK

FILONA TELEFON 46

SZILVÉN BIRKETEJ FELŐRUSÍTÓ **ALTMANNÉDE** WESSELENY UTCA 48

KOSSUTH-utca 67. sz.

CZERNÓCZKY MIHÁLY
cipész-mester folteltében

a legjobb anyagból készült **férfi, női és gyermek cipők** nagyva asztéka. — Megrendeléseknél színes bőrök nagy választéka.

Szát készítés!
709 **Olcsó ár!**
Pontos kiszolgálás!

Van szerencsém a nagyerdemi közönségnek tudomására adni, hogy **Fischer Samu**

pék- és sütőde
üzletét

átvettem és saját nevem alatt vezetem. — Minden nap friss fehér sütemény, fehér kenyér, barna és rozskenyér és valódi gracham kenyér, déuáni sütemény és házi kenyér szépen és ízletesen lesz készítve. 2891

Kérem a nagyerdemi közönség becses pártfogását.

Tisztelettel
Leicher Frigyes,
Deák Ferencz-utca 16.

Guttman és Berger
uri divat üzlet 3124

Arad, Andrassy-tér 21. sz.
a megyeházzal szemben.

Városi és megyei telefon 285. sz.

Kalap és nyakkendő
ujdonságok megérkeztek.

Guttman és Berger.

Uj házban!
Flórián-utca 6c. alatt

kiadó az emeleten egy alkoves lakás butorozva, esetleg üresen, légszesz csillárokkal ellátva. Kiadó a földszinten egy 4 szobás lakás előszobával és mellékhelyiségekkel. Bővebbet:

Brunner Bélánál
Szabadság-tér 20. 3204

Alapított 1850.
ZONGORA

A családi élet kellemességéhez mindenestre a zongora is tartozik, mely dús raktáramban teljesen új állapotban 700 koronától felfelé és használt zongorák 200 koronától felfelé állanak a nagyerdemi közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés
havonként 8 koronától felfelé.
— Zongora hangolásokat helyben és vidéken szakképzett segédem által végeztetem. 300

Nyilvános kölcsönkönyvtáramban, melyben magyar, német és francia nyelvű szépirodalmi művek igen nagy választékban vannak raktáron. Olvasási díj havonként 1 korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József
ARAD,
Deák Ferencz-utca 28 sz.
Telefon szám 25.

Permetező javítások elfogadtatnak.
M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk
és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyárakban.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztálanságok azonnal továbbítottatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem renthatja, a gépezet jó működése miatt 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők
Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabbak, mert homokos és sáros viz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működése miatt 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beil gummirögzített kendercsövek legolcsóbb árban.

Kutak
a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto
M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 374
Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak figyelmét felhívni, hogy addig, míg készítek tart ez évi szőlőoltvány-termeszemből kiváló szép, dús gyökérezetű

bor és csemege-fajú szőlőoltványok
kerülnek eladásra,

A nagy szárazság következtében kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlható a dús gyökérezetű szőlőoltványaimat, továbbá gyökeres Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola veszölmet.

Az oltványokkal való sikeres pótlási eljárásról t. vevőimnek kívánna szívesen szolgálni.

A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF
szőlőoltványtermelő
Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.

Cipész üzlet megnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség nagybecsű tudomására juttatni, miszerint

Aradon, Deák Ferencz-utca 2. sz.
alatt cipész üzletet nyitottam.

Amidőn ezt a mélyen t. közönség b. tudomására hozom, egyben bátor vagyok b. figyelmébe ajánlani, hogy e téren mint önálló 18 évet eltöltöttem, mely körülmény felbátorít arra, hogy magamat mint olyan szakképzett cipészt ajánlhatom, ki képes a legérzékenyebb lábára jól álló, kényelmes cipőt készíteni.

Szíves pártfogásukat kérve maradtam kiváló tisztelettel

WEISZ SÁMUEL
cipész mester. 2501

Fekete József

épület és műbutor
... asztalos ...

Fő-utca 33. sz.

... Gyárváros ...

* **Temesvár** *

RAUCH RAIMUND

Üveg, porcellán,
lámpa és képkeret
raktár.

Villany, gáz és
Benoid felszerelé-
sek legjutányosabb
árban.

Pontos kiszolgálás.
Olcso árak.

**ERDELYI
BODEGA**

— ARAD —
HUNYADI-UTCZA.

Hideg ételek, halak,
konzervek, sajtok.

Kitünó és mindennemű
italok, erdélyi és hegyi
borok.

**EGÉSZ ÉJJEL
NYITVA !**

Albert Lajos

műbutor-asztalos
Batthyányi-u. 23.

Elvállalok mindennemű
butorberendezéseket a
legszebb kivitelben, úgy
bolti berendezéseket
jutányos árak mellett.

Tisztelettel

ALBERT LAJOS,
műbutor-asztalos.

Várnai Mariska

angol és francia

női ruha

szabászati iskola

... Arad, ...

Perényi-utca 1. sz.

Előrendő
kőhányai sör
 poharankintí kímérése
 1 korsó 12. 1 pohár 8 kr.

LUKÁCS SÁNDOR

étterme és sörcsarnoka
Arad, Szabadság-tér 11.

Állandó czigányzene.

Szolid kiszolgálás méré-
kelt árakkal.

A n. é. közönség szíven
pártfogásáért eszedez
alázatos tisztelettel

LUKÁCS S
vendéglős.

Férfi divat újdonságok.

Kalapok. Színes ingek.
— Nyakkendők.
Kostyuk stb. nagy va-
lasztékban.

Guttmann és Berger

férfi divatru bűtőben

Arad, Andrássy-tér 21. sz.

Városi és megyei telefon 288.
Postai megbízások a legna-
gyobb pontossággal intéző-
nek el.

Varga János

kárpitos és díszítő ezete
Arad, Deák Ferencz-utca 7.

Elvállal kárpitos és
díszítő munkákat a leg-
jutányosabb árakon.
Nagy raktár salon,
férfiszoba és ebédő gar-
niturából háló és ebédő
divánokból a lefinomabb
kiállításból a legolcsóbb
kivitelig.

Papp Sándor

uri és női czipész

Arad, Hállér 12.

Kotecki Jakab

szék és asztal gyára,
műbutor
és
épület asztalos
ARAD,
Batthyányi-u 4. sz.

Dávid Péter

kőműves és
cement munka
vállalkozó
Hona-u. 23. sz.
saját ház

**HUGYECZ
RÓZA**

női
divatterme
Kápolna-utca 4.

**VERES
FERENCZ**

mű kosárfonodája
Arad, József főh.-ut 2. sz.
(városnázzal szemben Victoria ép.)
Elvállal, készít és rak-
táron tart minden-
féle utazó, fatartó,
gyümölcs és piac
kosarakat

Tisztelettel értesí-
tem a n. é. közön-
séget, hogy a For-
ray-utczában levő
vált Marx-léle
**hentes- és
delikatessz-**
lizletet átvettem, hol
felvágott, sertéshus,
szalonna és elsőren-
dű zsir kapható
Stojakovic J.

Bauer Antal

malom és malom-
résztetek beren-
dezése és gazda-
sági gépraktár.
Boros Béni-tér
17. szám.

Köszegi Sándor

épület és műbádogas
Boros Béni-tér 10. sz.
Elvállal minden e
szakmába vágó mun-
kakat a legdíszesebb
kivitelben. Vidéki
megrendelések pon-
tosan eszközöztetnek

Tischler Vazul

kövező mester
és
cementmunka
vállalkozó
... Arad, ...
Radnai-ut 24. sz.

A temesvár-józsef-
városi városi bérpa-
lotában levő volt (Spa-
cil)-féle vendéglőt át
vettem, azt díszesen és
ujjonnan minden kénye-
lemmel rendeztem be
Dreher féle elsőrangú
sör, valamint szilási
murci, gyoroki, mènesi
és világosi borok. Iz-
letes magyar konyha.
Tisztelettel Gombás
József vendéglős.

Fock József

szállodás
... Arad, ...
Arany Csillaghoz
Boczkó-utca 8.

**KOTSIS
FERENCZNÉ**

női ruhakészítési
MŰTERME
Arad, Bocskay-tér 3. sz.
A legdivatosabb
konstrukciók
kiszittetnek.

WOLF J.

uri- és hölgy czipész
Weitzer János-utca
Minorita-palota.

Nagy Rózi

angol és francia
női ruha-terme
Minorita-palota
... I. Emelet. ...

**VONIKA
DEMETER**

TÖKÖLY-TÉR 6.
Turó, szalonna,
szalámi és zsir
nagy raktár.
Nagy és kis mérték-
ben eladás.

**SCHWARCZ *
* * IGNÁTZ**

**POLGÁRI
KÁVÉHÁZ**
Szt. Pál-utca 13.

Málics J.

szobrász és
műbutor asztalos
Közép-utca 16

1906. évi budapesti kiállítások-
levéllel kitüntetve.

Nádor Tódor

parketta, mozaik, fénymáz és per-
mentesítő más készítő

(Saját ház.) 1301

Ajánlja saját találmányu évek óta
használatban levő kitűnőnek bizonyult
parketta fénymázat, mely szép és
tartos színe mellett olcsósága és könnyű
kezelhetőségével tünt ki. A tisztelt
közönség figyelmét felhívja, fénymáz-
használatát előtt szívesen ad mindenkinek
utasítást a kezelésre nézve. Parketták
beeresztését a legutányosabb elvállalja
egy helyben mint vidéken. Egyszeri próba
mindenkit meggyőz, hogy ne a külföldi
rossz fénymázokat használjuk padlok be-
eresztésére, hanem aradi gyártmány, a
Nádor Tódor-féle találmány a legjobb. A
Nádor-féle parkett fénymáz bolti ára 2
korona 90 fillér. Ismételdék kedvezmény-
ben részesülnek. Hozzávaló kitűnő kefék
a legolcsóbb áron kaphatók. Kezelést
személyesen bemutatnom teljesen díjmen-
tesen egy helyben mint vidéken.

Van szerencsém a n. é. közön-
ségnek tudomására adni, hogy a
mai kornak megfelelő

szobrász-műtermet

nyitottam és elvállalok ebben a
szakmában a legújabb stílus, úgy-
mint: ornament figura, ugy-
szintén Consul- és oltar-
munkákat a legdiszesebb
kivitelben készítem.

Kiváló tisztelettel 1554

Abrahám József,

ARAD, Határ-utca 9. sz.

Mikor csalódik a hölgyközönség legjobban?

Akkor, ha házaló nők által rendelt
fűzőt. Mert legtöbb esetben nem
jó. Tessék hozzám fáradni, nálam
a legdivatosabb és legkényelmesebb
fűzők készülnek.

Kész fűzőket, egyenes tartókat,
mell-tartókat rendkívül olcsó árban
árusítok. Kérem a hölgyközönség
teljes bizalmát. 1656

Tisztelettel

PILCZ IRMA

fűző készítő

Arad, Deák Ferencz-utca 2. sz.

Rosenberg József Szabadság-téri bazára

(Póliá kávéház mellett.)

Értesítem az igen tiszteit vevő
közönséget, hogy

Szabadság-téri bazárom

ujévi

tárlata

a mai napon megnyílt.

Árúim jó minőségéről és olcsó
ságáról mindenki személyesen meg-
győződhetik.

Tisztelettel 2709

Rosenberg József.

Ujévi és alkalmi ajándékok
nagy választékban.

Szőlőoltványok.

Fajtisza riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, dus-
gyökérzetű, bor és csemegefajja

fásoltványokat

bármily mennyiségben szállit:

Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen
szolgál Deák Ferenc-utca 3. sz. a. 2761

Telefon 229.

Telefon 229.

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely szívtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREMET gyorsan és bizt. an ható
ártalmatlan szer szepítők, májtoltók, bőrártók, patt-
mások, kiütések s mindennemű bőrbeállel. A világ
legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után
erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 3881

Török József gyógyszerésznel Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Hölgyek és uraknak igen fontos!

Hajós-féle

Hajregenerator

az ősz haj eredeti színét és ifjúkori szépségét rövid idő
alatt visszaadja. Sem a fejbőrt, sem a fehéremut nem piszkítja.

Ára 1 kor. 20 fillér.

Hajós-féle

Goldelse

aranyzókére fest minden haját. Meglepő eredmény.
Teljesen ártalmatlan. A hajbőrt erősíti, a korosképződést meg-
szünteti. Ára egy üvegnek 2 kor.

Hajós-féle

Depilatorium

kitűnő a maga nemében, páratlan szőrvesztő szer.
Kezelése a legegyszerűbb. 5 perc alatt a haját bármely helyről
eltávolítja. Ára 1 kor.

Pentli szerek kaphatók a készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában 3861

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Egyedül az országban!

Kitüntetve a tanítás terén szerzett ér-
demekért érmekkel és oklevelekkel.

Soha ily kedvező alkalom!

Van szerencsém a nagydíjű kö-
zönséget értesíteni, hogy **budapesti**
el-5 felőbb szabás-tanítási intézet
tulajdonosa itt Aradon, Kőlcsey-utca 9.
szám alatt 6 hetes tanfolyamot nyitott
ferfi és női szabók, valamint házi kisasz-
szonyok részére. Kerem az érdekeltek
mielőbbi jelentkezését. Ugyan itt kapható
a saját kladasu tankönyv 6 koronáért és
szabászatú minták, felelősségre jutányo-
sai egy nő, mint férfi ruhákhoz min-
denféle szabásminták mérték szerint,
ugyanitt kaphatók jó tás mellett. Ha
5-6 házi kisaszony együtt jelentkeznek,
egy kedvezményes 30 korona tandíjért
taníttatnak. 3180

Becses pártfogását kéri:

Mehr Sámuel

okl. műszabász tanár, Kőlcsey-utca 9. szám.

Aki fázik,

fűtsön

porosz téglá-szénnel

egyedül kapható

Berta Testvérek

vaakereskedésében

Arad, Andrassy-tér 3. Telefon 386.

Ugyanott egyedüli raktár a VENUS-
ezüst kályhafőnynek. 2812

Nagy raktár korcsolyákban.

Lakás kiadó!

Boros Béni-tér (Fő-ut) 15. számú
házban, egy II. od emeleti 3 szo-
bas nagy lakás vízvezetékekkel
azonnal kiadó.

Ugyanott I. e. sjtó 12.

Egy szobaclosett

(Leibstuh) 3201

egészten új még használatlan, **rend-**
kívül diszes kiállítású, saját
vízellátással jutányos áron eladó.

Köhögés!

Aki ezt meg nem figyel, az ön-
magának ellensége!

Kaiser-féle

mell-karamellák.

A három fenyővel. Orvosilag
ajánlja és megvizsgálva köhö-
gés, rekedtség vagy kata-
rus és elnyálkásodás ellen.
5120 közjegyzőileg hitelesít-
telt bizonyítvány igaz-
szóij., hogy amit ígér, meg is
tartja.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen, Ha-
jós Árpád és Rozanyay Mátyás gyógy-
szertárában Aradon, Zombory János
gyógyszertárában Uj-Szent-Annán és
Szokoly Sándor „Iris” gyógyszertárá-
ban Lippa. 2779

Saendler Áladár

mindennemű puha és keményfa

termelése és kivitele.

3186

- Központ:** Budapest, V. Nádor-utca 17.
- Gőzfűrészek:** Arad, Breznóbánya, Kisjenő, Polonka és Szcurovicze. (Galiczia.)
- Erdőkezelőségek:** Beél, Nowostawce. (Galiczia.)
- Kádártelepek:** Magyarországon, Slavoniában, Németországban.
- Képviseletek:** London, Páris, Brüsszel, Milánó és Stuttgart.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy

műtermemmet

Szabadság-tér 21. szám alá

Lengyel Testvérek házba helyeztem át.

HUPPERT H.

angol szabó.

Aradon,

Szabadság-tér 21. sz.

Építési szándékozók figyelmébe!

Vollák József
és Társa

építési vállalkozók, építési iroda és fatelep

Arad,

Iroda: Radnai-ut 9.

Fatelep: Nagy-körút 3.

Városi és megyei telefont 65.

Elvállalunk mindennemű

kőműves munkát,

ugymint bérházak, magán épületek, nyaralók, stb. felépítését, bármely stílus szerint; helyben és vidéken; továbbá amerikai és más rendszerű jégvermek, elevátorok, magtáruk, istállók, stb. felépítését és szakszerű berendezését, valamint régi épületek átalakítását, új homlokzatok készítését és homlokzatok beszínezését, nedves falak szárazzá tételét, stb.

Cementmunkákat ugymint: cementburkolatok, beton alapok, lépcsők, boltozatok, cement-jászlok és itatóvájuk, beton csatornák, aknák stb. készítését.

Ácsmunkákat, ugymint: fedelek és fedélszerkezetek, pajt k, színek, és egyéb gazdasági férőhelyek készítését több évi jótállás mellett.

Facement fedelek készítését a légjutányosabb áron.

Elvállaljuk továbbá mindennemű Rabciz-munkák szakszerű elkészítését.

Épületek felmérését és becslését gyorsan és pontosan eszközöljük.

Költségvetéseket kívánatra ingyen szolgálunk.

Eddigi ügyfeleink bizalmaért köszönetet mondva, kérjük azt irányunkban a jövőre nézve is fenntartani.

Kiváló tisztelettel

3098

Vollák József és Társa.

Nagyban és kicsinyben.

Braun Ignác

KUBINA BÉLA

üzletvezető papírkereskedése

ARAD, Deák Ferenc-utca 2. sz. (Sebesi-ház)

Volt Krausz Paulin-féle üzlethelyisében megnyit.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, a legolcsóbb árak mellett nagyban és kicsinyben. **Szivarka hüvelyek gyári raktára.** 1 doboz 100 darab 8 krtól 30 krig, 10 doboz 1000 darab 70 krtól 2 frtig. **Képes levelező lapok nagy választékban.** Darabja 1 krtól 10 krig, 100 darabonként 80 krtól 7 frtig. Azonkívül minden szakmába vágó árak, író- és levélpapírok, üzleti könyvek, iskolai írószerek, füzetek; szóval mindennemű cikkek a legolcsóbb árban kaphatók. **Pontos és gyors kiszolgálás.**

A nagyérdemű közönség becses pártfogásáért eszedzik

Kubina Béla,

üzletvezető

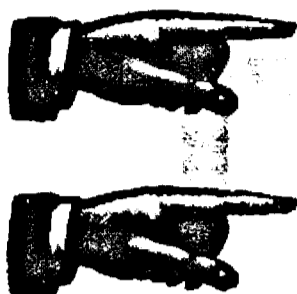
3131

Hallatlan olcsó árak.

Arad és vidéke legolcsóbb bevásárlási forrása.

Arad és vidéke legolcsóbb bevásárlási forrása

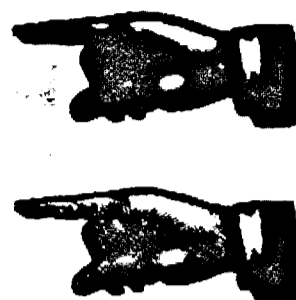

Wolf János

uri és női cipész

ARAD, Weitzer János-utca
(Minorita-palota.)

3067

SZÁLLASY L.

harisnya-kötődéje

ARADON, Forray-u. (Kristyóry-ház.)

Elfogad mindennemű

harisnyák kötését és fejelését.

Női-harisnyák 80—1.60, férfi-harisnyák 60—1.20, női és férfi-harisnya fejelés 50—70, gyermek-harisnya fejelés 40—50 fill., valamint keztyük, kamáslik, alsó-szoknyák, alsó-ingek

és minden e szakmába vágó javítások.

Bátorkodom az igen tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy az eddig még városunkban nem létezett

harisnyakötő-gépet

hozattam, s ezzel a tisztelt közönség kényelmét, igényeit minden tekintetben kielégíthetem, minthogy azon helyzetben vagyok, hogy a legvékonyabttól a legvastagabb hildező selyem, pamut, cérna harisnyákat készíthetem.

3066

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Magamat a t. közönség szives figyelmébe ajánlva és becses pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Szállasy L.

Szemüvegek és orrszorítók 3 koronától.

Arad és vidéke legnagyobb látszer
különlegességek nagy raktára.

KÚN JÓZSEF

ékszerész, látszerész és zsebóra szállító

ARAD, Andrássy-tér 17. szám.

Városi és megyei telefon 202. szám.

3084

Nagy raktár saját műhelyemben készült
brilláns, gyémánt, arany, ezüst foglalatu
ékszerekben.

Ezüst disztárgyak és étszerek
szolid olcsó szabott áron.

Elsőrendü ékszer és óra
javítási és készitési műhely.

Tömör jegygyűrűk 6 koronától.

LICHTIG IRMA UTÓDA

női-kalap divatterme

ARAD, (Szabó Albert-féle ház) Andrassy-tér 16. szám.

az udvarban balra.

A nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására van szerencsém hozni, hogy

női-kalap divat-termemet

volt Gebhart, jelenleg Szabó Albert-féle házban, Andrassy-tér 16. szám alatt **az udvarba, balra** helyeztem át.

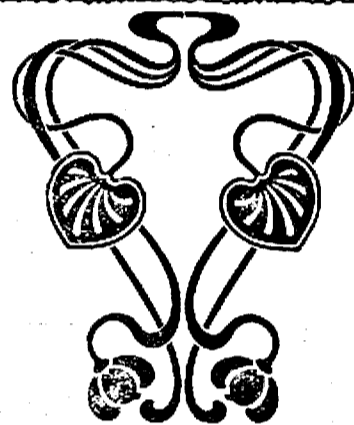
Ezzel kapcsolatban bátor vagyok felemlíteni, miszerint abban a helyzetben vagyok, hogy a legfinomabb kalapokat is meglepő olcsó árban adhatom.

Kérem a n. é. helybeli és vidéki hölgyközönség becses látogatását és szives pártfogását

mély tisztelettel

3061

Lichtig Irma
UTÓDA.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására adni, hogy Béla-tér I. sz. Mittelmann-féle szeszgyár udvarában egy

tűzifa-raktárt

nyitottam, hol 'a legkedvezőbb árszámítás szerint adok

1-ső osztályu cserhasábfát

2-ik osztályu bükkhasábfát

1-ső osztályu bükkhasábfát

2-ik osztályu cserhasábfát

3038

ugyszintén dorongfát,

ölenkint, félölenkint és negyedölenkint, valamint vaggonszámra is.

Kérem a n. é. közönséget becses pártfogásában részesíteni méltóztassék.

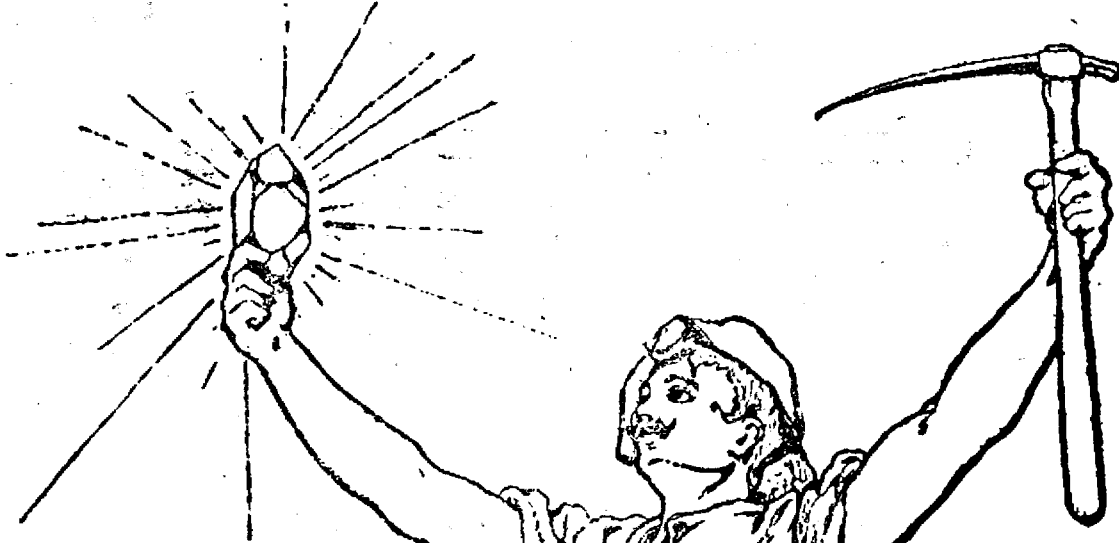
Teljes tisztelettel

BRAUN EDE, fakeskedő.

MEGJELENT A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA

4-dik
kötete**A FÖLD**

302
szöveg-
képpel
és 53
szines
és fekete
műmel-
léklettal

A Műveltség
Könyvtára
megrendel-
hető bár-
mely Könyv-
árusnál
vagy a
Kiadótársu-
latnál.

A Műveltség
Könyvtára
kötetei fél-
évenként
jelennek
meg.

*A Föld című kötet
tartalma:*

- I. rész. A Föld anyaga.**
IRTA: PAPP KÁROLY.
- II. rész. A Föld története**
IRTA: PAPP KÁROLY.
- III. rész. A termőtalaj.**
IRTA: TREITZ PÉTER.
- IV. rész. A Föld felfede-
zése.** IRTA: LITKE A.
- V. rész. A Föld hegyei
és vizei.**
IRTA: CHOLNOKY JENŐ.
- Betűrendes név- és tárgymutató.

*A Műveltség
Könyvtára*

két sorozatban jelenik meg, min-
den sorozat HAT-HAT kötetből
áll. Több ezer szöveggéppel, szí-
nes és fekete műmellékletekkel.

I. sorozat

Természet-
tudományi,
technikai és
társadalom-
tudományi
ismeretek.

Egy-egysorozat
ára 6 kötetben

144 K

II. sorozat

Irodalmi, tör-
ténelmi és
művészeti
ismeretek.

A tizenkét kö-
tetből álló tel-
jes munka ára

288 K

HÁROM KORONÁS HAVI
RÉSZLETFIZETÉSRE IS MEG-
RENDELHETŐ.

EGY-EGY KÖ-
TET ÁRA . . . **24 K**

Kérjen az egyes kötetekről,
vagy az egész munkáról
külön prospektust
bármely könyvárusnál vagy
a kiadó társulatnál

ATHENAEUM IRODALMI ÉS
NYOMDAI R.-T.
BUDAPEST VII. KERÜLET,
RÁKÓCZI-ÚT 54.

A Műveltség Könyvtára érési sikere páratlan a magyar könyvpiacra. A vállalat páratlan kelendőse legjobban bizonyítja, hogy a Műveltség Könyvtára a magyar közönség szükségletének teljesen megfelel.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁBÓL eddig 40.000 kötet adatott el.

Erdélyi szürposztó raktár!

Pokróczok a téli időnyre!

Gazdasági ló
 Agytakaró
 Futó
 Kórházi
 Ablakelő

pokróczok
pokróczok
pokróczok
pokróczok
pokróczok

Vasaló
 Kocsi
 Brassói hosszuszőrü
 Fürdő
 Beszegett finom

pokróczok
pokróczok
pokróczok
pokróczok
pokróczok

Kárpitos kellékek
 saját készítményű
tiszta fonott lószőr.

Mindennemű kötélárúk, zsinogek és zsinórok, hevederek és kendertömlők, gerebenezett kender és kender-kóc.

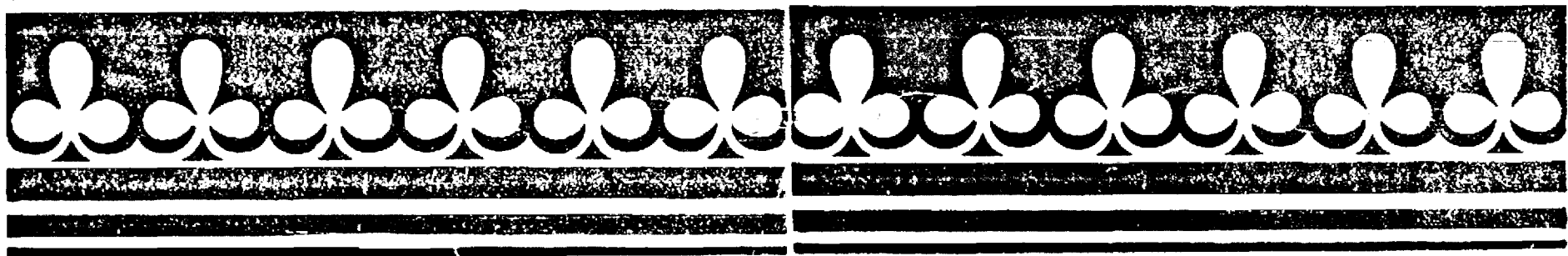
Ponyvák, gabonaszákok, szalmaszákok, borseprű zsákok.

Legjutányosabban kaphatók az

Erdélyi és bácskai iparú raktár:

Reich B. Károly Fia és Társa cégnél

ARADON, Andrassy-tér 6. sz. (Verbos-ház.)

3092

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

1591

kastélyok villák, uradalmak, sanatóriumok, kórházak, hotellek, vendéglők, gyárak, laboratóriumok, állomások, kassárnyák templomok, iskolák, községek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

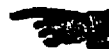
Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécskaí-ut 13/14.

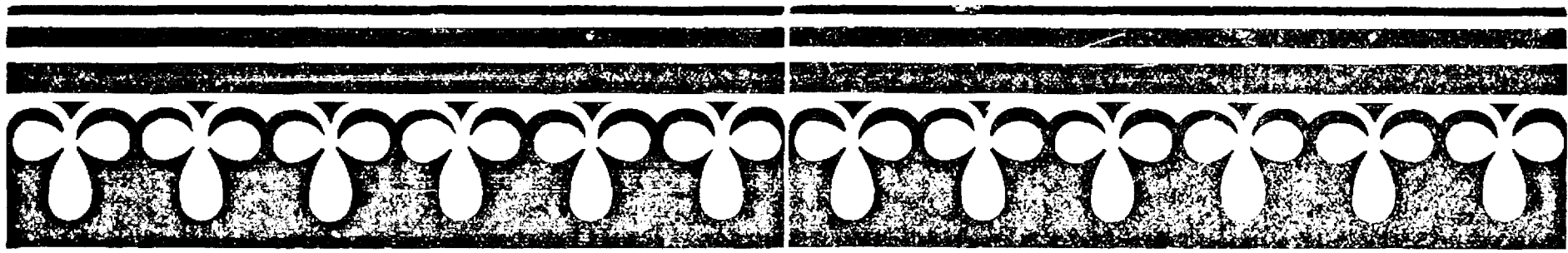
Telefonszám: 561.

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

Városi és megyei telefon 242. szám.

Uj és használt

KERÉKPÁROK

kedvező havi részletfizetésre legolcsóbban kaphatók

KALMÁR JÓZSEF

ARAD, Salacz-utca 2. sz. műszerésznél ARAD, Salacz-utca 2. sz.

Villanycsengő és telefon berendezések, ezeknek szakszerű javítása jutányosan eszközöltetik. — Nagy javító műhely.

Városi és megyei telefon 242. szám

Kedvező havi részletfizetések!

Kedvező havi részletfizetések!

Nemcsak a honi, hanem a helyi ipart is pártoljuk!

Spanlang János

épület-, mű-lakatos és mérleg-készítő műhelye

Arad, Flórián-utca 66. szám,

(Saját házában.)

Ajánlja a n. é. helybeli és vidéki közönség figyelmébe szakszerűen és kitűnő munkaerővel berendezett

épület-, műlakatos és mérleg-készítő műhelyét.

Elvállal minden a szakmájába vágó munkákat, u. m.: épületek felvasalását, takaréktűzhelyek, kapuk, erkélyek, folyosók, lépcsőzetek, sárrácszatok, verendák, óvtetők és ezimtáblák elkészítését modern minták és izléses kivitelben. — Ugyasintán elvállalja mindennemű Meidlinger-féle kályhák és szivattyus kutak szerelését, továbbá

tizedes-, százados- és hid-mérlegek elkészítését

bármely nagyságban a legjutányosabb árak mellett.

Javítások mérsékelt árak mellett eszközöltetnek. Minden munkáért kezesség vállalatik. — Minden munka személyes felügyeletem alatt készül. Kitűnő munka, pontos és szolid kiszolgálás. A n. é. közönség szives megbízásait kérve, kiváló tisztelettel

Spanlang János,

épület-, műlakatos és mérlegkészítő Flórián-utca 66. sz.

3137

Tervrajz és költségvetés díjmentesen készítettik.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a mai
 ————— or igényeinek megfelelőleg berendezett —————

zongora-készítő

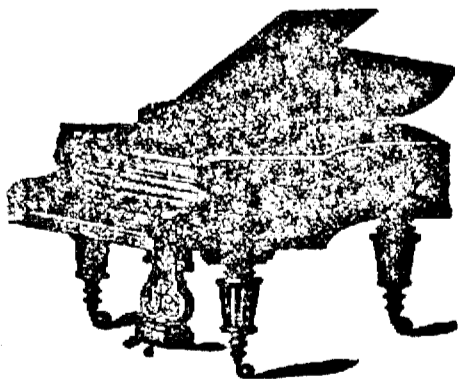
... műhelyemben ...

szakszerűen eszközök zongorák ujtását, átalakítását és
 ugyasintán tiszta hangolást, jótállás és jutányos ár mellett.

Vidéki megbízásokat személyesen és a legrövi-
 ————— debb idő alatt teljesítek. —————

Kiváló tisztelettel **Neumann Antal,**

zongora-készítő Arad, Deák Ferencz-utca 36. 3087

ARADI KÖZLÖNY ÉS MEGJELENÉSEI. 1907. JANUÁR 1. ARAD.

Telefon 451. sz

Ujdonság a légszeszvilágításban.

Legújabb gázgyújtók!

Egy nyomás a gombra és rögtön gyújt.

Előnyei:

Nagy légszesz-megtakarítás.

Az Auer izzótestek kimélése.

Azonnali világítás.

3092

A gyújtásnál nem okoz gázszagot.

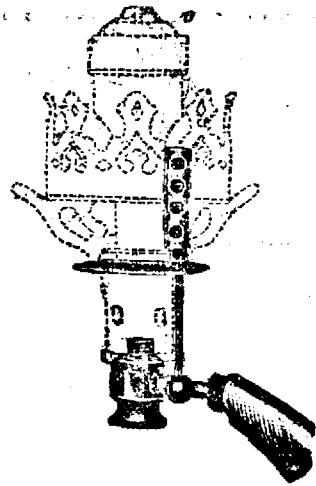
Egy darab felszereléssel együtt:

K. 1.50 f.

Évekig eltart cserélés nélkül.

Egyedül kaphatók

és telefonon is megrendelhetők

Gebhart Testvérek

székhely

Aradon, Andrassy-tér 4. szám (Nádor-szálloda.)

Telefon 451. sz.

Az Aradi légszeszvilágítási társulat városi képviselője.

Ugyanott rendkívül jutányos áron beszerezhetők légszesz, villanyos és benold gáz-esillárak. Főzőkészülékek. Dús választék porcellán-üveg- és lévárakban. Legelőnyösebb forrás menya-szonyi kelengyék beszerzésére. Legkiterjedtebb képkeret készítés. Üvegezési vállalat.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására nozni, hogy helyben, a Weitzer János-utca 19. szám alatt özv. dr. Petkóné urnő házában egy, a mai sornak teljesen megfelelő

kárpitos és diszitő műhelyt nyitottam.

Sok évi tapasztalat, melyet a főváros ilyenmű üzleteiben szereztem, valamint a legelső gyárakkal való összeköttetésem azon kellemes helyzetbe juttat, hogy a n. é. közönség legmagasabb igényeit minden tekintetben kielégítek.

Elvállalok úgy lakás, mint szálloda, vendéglő, vagy bármely e szakmába vágó teljes berendezéseket, a legújabb divat szerint, a leggyorsabb és legjutányosabb árak mellett, valamint azok helyreállítását és javítását, továbbá tekeasztalok behuzását.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Szilvásy István,
kárpitos és diszitő. 3039

Aradi és csanádi egyesült vasutak

Gurahonczai cementszövetgyárából.

Sürgönczim: Cementszövetgyár Gurahoncz.

Gurahonczai portlandcementet, mely a magyar mérnök és építész-egylet által megszabott normáliákat 60—70%-kal felülmúlja, lassan vagy gyorsan kötő minőségben, rendkívül finoman őrölve, felelősség mellett szállit az

aradi és csanádi egyesült vasutak

gurahonczai cementszövetgyára.

TELJES**KIÁRUSÍTÁS****Hatóságilag engedélyezett****VÉGFELADÁS****MASZTIG PÁL****vászon-, női- és férfi-divat áruházában**

3114

Arad, Andrássy-tér 22. szám alatt.

Hová menjünk az ünnepek alatt

Sörözni?

Polgári Sörcsarnokba

Szabadság-tér, (Glück mézárszék mellett)

Ahol izletes magyar konyhát és kitünő frissen csapolt **elsőrendű kőbányai sört** kapunk. I pohár 18, I korsó 28 fillér. Minden pénteken halászlé, I adag 80 fill. — Hegyi borok kimérése.

A. n. é. közönség b. pártfogásáért esedezik

tisztelettel

Elsőrendű cigányzene.

Lukács Sándor,

vendéglős.

3090

Sirkőraktár és kőfaragóipartelep Arad Kossuth-u. 4.

Van szerencsém a tisztelt vevőközönségnek és építővállalkozó uraknak b. tudomására hozni, hogy **Aradon, Kossuth-u. 4. sz. házamban**

sirkőraktárt és kőfaragó fiókipartelepét

létesítettem, a melyben a legszebb kivitelű és legjobb minőségű márvány, gránit-, syenit-, labrador- és homokkőből készített

sir- és emlékköveket, építési-, disz- és lapkőfaragómunkákat készítek és elárusítok. Mindennemű e szakmába vágó munkákat, utándolgozásokat és csiszolásokat a legjutányosabb árak mellett végzek.

Fióktelepem a borossebes-menyházaai ipargyártelepeim **kőfaragó munkáira, égetett mészgyártmányaira és tűzfára** is a megrendeléseket közvetíti és készséggel, jutányosan számított ár- és költségjegyzéssel szolgál.

A n. é. közönség pártfogását kéri

teljes tisztelettel

Mairovitz Emil.

Menyasszonyokat

érdekel elsősorban is, hogy az

Aradi bútorkészítő iparosok szövetsége

mint az országos központi hitelszövetség tagja

butorcsarnokában

ARADON, Atzél Péter-utca 3-ik szám,

(a színházzal szemben)

ebédlő-, hálószoba-, szalon- és úri szoba-berendezések,

továbbá **szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők**, stb. a leg-
egyszerűbbtől a legdiszesebbig **óriási választékban kaphatók.**

Költségvetéssel és rajzokkal kívánatra készséggel szolgálunk. Vidékre meghi-
vásra kiküldjük egyik szakemberünket gazdag mintagyűjteményünkkel a rendelmény
felvétele végett.

Az Aradi bútorkészítő iparosok szövetsége

mint az országos központi hitelszövetség tagja.

Jó, tiszta buza-szalmát meg-
.. felelő ár mellett vesz a ..

Magyar szalmaanyag-gyár
részvénytársaság Aradon.

Ugyanott szén salak
és trágya kapható.

Háziasszonyok figyelmébe!

Szerezze be

zemáncozott lemezedény

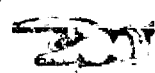
szükségletét

HARTMANN SAMU

Magyarországi cégről / rad, Poros Béni-tér 1. sz.,
aki tulajdonozott raktár miatt kűlönbe célra az udvarban felállított

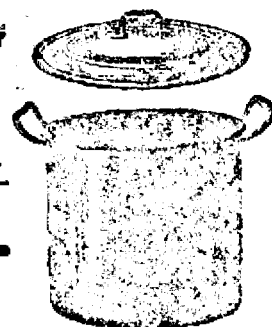
sátorban gyári áron árusítja.

M. kir. löporvisele!

Nagy választék vadász-fegyver és revolverekből.

Várasi és megyei telefon 373. szám.

PÉNZ!

amortizációra

legolcsóbban és leggyorsabban szerez

Klein József

Radnai-ut. = Telefon 551.

8078

Ugyanott a következő házak előnyös feltételek mellett eladók:

Lipót-u. 12/a, 13. és Lövész-utcza 3/a., Lehel-utcza 14., 19.

Uj Mikalacán a motoros mentén 440. szám 3—4 esetleg 5 szoba, konyha, kamara és fürdőszobának alkalmas teljesen új ház eladó.

Czirkál Gyula

épület- és butor-asztalos

ARAD, Boros Béni-tér 23. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat.

3068

Tervekkel és költségvetésekkel szívesen szolgál.

OZIGLERI.

épület, műlakatos és
gazdasági gépjavitó műhelye

3184 ARAD,
Deák Ferenc-utca 38.

Rauch Raimund

üveg- és porcellán kereskedése
a Japán kávéház mellett ARAD, József főherceg-ut 9. sz.

Gáz izzótest.

Villany izzólámpa.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

u j é v i c z i k k e k b e n .

— Nagy választék —

alpacca és chinaezüst tárgyakban

Majolika, porcellán, lámpa és üvegneműekben.

Magasfoku denaturált lámpa-szesz. — Mindennemű lámpajavításokat elfogadok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve

3041

Tisztelettel

RAUCH RAIMUND.

Karácsonyfa Diszítések.

Mindennemű gyermekjáték.

Rendkívüli árleszállítás! Szenzációs olcsó árak! Rendkívüli árleszállítás!

Tulkövetelés kizárva!

A vásárlás nem kötelező,

de saját érdekében kérem, tekintse meg dusan felszerelt raktáromat, a tett utat bőven kárpótolja az, amit üzletembe lát és tapasztal

Csoda árak

Még nem létezett olcsó ár

Nagy választékban

mosó áruk

ezer meg ezer mintákban

már 11 krtól.

Luisin selymek

minden színben

65 krajcár.

Versenyen kívüli árak!

**Női angol blous
és costüm**

kelmék

már 21 krtól

tizezer mintákban

A vaci harisnya gyár lerakatából nagy választékban

kötöttárúk

gyermek és patent harisnyák, női fekete és divat csikos férfi harisnyák

már 15 krtól.

Ágygarnitúrák, csipke és szövet függönyök, butorszövetek, vászon, chiffon és damast áru, női és férfi ernyők mélyen leszállított árakban.

3070

Reiners Sándor

alkalmi áruháza

Arad, Szabadság-tér 15. szám.

Mindennemű diszek.

Nagy választékban

diszlelőpapírok, írószerek, mindennemű papíráruk, üzleti
könyvek, teljes irodai felszerelések, iskolai szerek, képes
levelező-lapok nagy választékban és olcsó árak mellett

kaphatók.

Roth Testvéreknél Aradon

a Sat.-Háromság szoborral szemben.

3096

Azeredeti **AIDA** szivarkahelyi főraktára.

„Indiai pörkölt kávé keverék“

a legjobb, legzamatosabb, legkiadóbb és mégis a legolcsóbb az összes eddig
hirdetett kávénál, egyedül kapható Aradon

ROTHSTEIN MÓR

fűszer- és csemegekereskedésében

a „Fekete macskához“, Szabadság-tér 3.

Telefon 850.

Az igen tisztelt kávéfogyasztó közönséggel, eddigi nagyra becsült véleményem tudatán, hogy ezen és az is
NYUGAT-INDIAI neves kávéfajokból összeállított keverék utalva személyesen a jelenlegi híreimre,
az e célra felállított gőzpörítőben bevált módszer szerint lesz előkészítve, és a kész kávé mindenféle
igen tisztelt aradi és környékbeli kávéfogyasztó közönséghez, mely a legelőnyösebb módokon a legelőnyösebb
cséltetni, állításomról meggyőződést szerezni. — Az **INDIAI** pörkölt kávé keverék következő árakban és ma-
golásban kapható: $\frac{1}{8}$ kiló 50 fillér, $\frac{1}{4}$ kiló 1.000, $\frac{1}{2}$ kiló 2.000.

Magyar és francia pezsgőborok, valamint legfinomabb és legköltségteljesítőbb, új-
szintén legjobb mindennemű fűszerárak nagyraktára.

3179

Asztalosok figyelmébe!

Van szerencsém b. tudomására adni, hogy
Aradon, Ujterem-utca 11. szám alatt
a mai kornak megfelelő

szobrász-műtermet nyitottam.

Bárminemű faragások a legrövidebb idő alatt és a leg-
olcsóbb árban készíttetnek.

Kiváló tisztelettel

TESCHNER JÓZSEF.

Feltűnő előnyös árak!

Utazó bundák

Városi bundák

Rövid és félhosszu téli kabátok

Fiu és gyermek öltönyök.

Telefon 537.

Telefon 537.

Legujabb, legdivatosabb kivitelben

Frank Leó ruhaárúházában

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 9. SZÁM, (az új Minorita-templommal szemben)

kaphatók.

8159

Mérték szerinti megrendelések saját műhelyemben eszközöltetnek.

Feltűnő előnyös árak!

Moskovitz Izidor

férfi-, fiu- és gyermekruha raktárát,

a legszolidabb és legolcsóbb árak mellett.

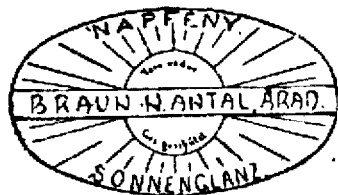
A nagyérdemű közönség figyelmét batorkodom erre felhívni.

Andrássy-tér 8., a Minorita-templommal szemben!

8125

Maradok teljes tisztelettel

Moskovitz Izidor.

Ezen védjegyre ügyeljünk, mert a cikk több oldalról hamiltásnak van kitéve.

A „NAPFÉNY” kályhafesték feltalálója és egyedüli készítője:

„NAPFÉNY” ezüstszinű kályhafesték

az egyedüli tökéletes kályhatisztítószer, mely az egész continensen elerjedt és mindenütt a legnagyobb kedveltségnek örvend.

BRAUN N. A. ARADON.

A „Napfény”

használata feleslegessé teszi a vaskályhák fárasztó kefélését, mert egyszerű, ecsettel való befestésre a kályha azonnal vakító ezüsthényt nyer.

A „Napfény”

festékkel festett kályha fényét a legerősebb tüzelés mellett is megtartja, amellet a fűtés által sem füst, sem szag nem támad.

A „Napfény”

dobozonkénti ára 80 fill., mely összeg előleges beküldése után bárhová bérmentve küldetik. Ismétlődik a legnagyobb árkedvezményt élvezik.

Rendelések általam közvetlenül teljesítetnek.

Kapható Aradon: Andrássy Károly és Fiai, Daimel Lajos, Éles Armin Weitzer János-utcai üzletében, Dürr Gusztáv, Fejér Gyula, Pollák József, Weisz David uraknál.

UJ ÜZLET!

Az újévi ünnepekre megérkeztek a legizlésebb nyakkendő-ujdonságok
I koronától feljebb.

MEISL és ADLER

Legdivatosabb gallérok és kezelők.
Színes kézelő 3 pár 2 kor.

Legújabb mintájú batiszt-zsebkendők
3 darab 95 kr.

uridivat, fehérnemű és kalap üzlete

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 14. SZ.

(VOJTEK ÉS WEISZ CZÉG MELLETT.)

2547

Remek uri ingek kitűnő minőségben.
Legszébb és legújabb kalapok.
Egerősebb kötésű harisnyák.

Feltétlenül megbízható versenyképes olcsó árak!

KLOHS ADOLF

üveg, porcellán, lámpaáru és képkeretezési nagyvállalat.

ARADON, Szabadság-tér 21. szám.

Ajánlja

ujonnan felszerelt raktárát

a legelső hazai gyárakból beszerzett árukból.

Izzótetek a legjobb minőségben, olcsó árban. Házi szükségleti kellékek, mint konyhaberendezések a legfinomabbtól a legegyszerűbb kivitelig. **Alkalmi ajándéktárgyak** modern kivitelben. Képket minták nagy választékban. Keretezések a legrövidebb idő alatt történnek. Vendéglői és kávéházi üveg, porcellán és alpacca berendezések.

2825

Pontos kiszolgálás.

Vidékre a leggondosabb csomagolásban naponta szétküldés. Üzletemben csakis jó árut tartok. Főelvem jót olcsón.

INGUSZ I. ÉS FIA

KÖNYVKERESKEDÉSE ARAD.

Nagy könyvtár vételek által
Szépirodalmi könyvek (regények és
verskötetek) filozófiai munkák.

Gazdasági szakmunkák.

(Gyümölcsészeti, állattenyésztés, állat-
gyógyászat, mezeti gazdaság stb.)

Jogi könyvek és törvények.

Német nyelven:

600 kötet { ENGELHORNS Roman bibliothek, teljesen új ál-
lapotban vörös vászon kötésben **50 fillér.**

200 kötet { ÜBER LAND u. MEER Deutsche Roman bibliothek
eredeti barna vászon diszkötésben, kötetenként 2 K.

(Egy-egy kötet 7—8 jónévű író regényét és vagy
30 elbeszélést tartalmaz igen szép illusztrációkkal)

3132

Megtekinthetők:

INGUSZ I. és FIA könyvkereskedésében

Arad, Weitzer János-utcza.

Városi és megyei telefon 517.

Pontos kiszolgálás. Jutányos árak.

KITÜNŐ MINŐSÉGŰ SZÖVETEK.

Janiga A. és Társa

egyenruha és uri szabó üzlete

ARAD, Andrásy-tér 8. sz.

Minorita palotával szemben.

Elvállal és készít mindennemű egyenruha és uri öltönyöket a legjobb divat szerint a legkitünőbb minőségű szövetekből. Igen tisztelt megrendelőinknek irányunkban történt eddigi szives pártfogásukat továbbra is kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

Janiga A. és Társa

egyenruha és uri szabók.

3155

ELSŐ ARADI

HORNYOLT CEMENT-FEDÉLCSERÉP GYÁR

RÉTHÁTI KÖVÉR ÉS TÁRSA

Iroda: **ARAD, KISS-UTCA 6.**

AJÁNLJÁK NAGY KÉSZLETBEN LEVŐ

HORNYOLT CEMENT CSEREPEKET,

MELY MINDEN MÁS HASONNEMŰ CSERÉPPEL SZEMBEN A

3165

LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB

FEDŐANYAGNAK BIZONYULT, MELY EZENKIVÜL AZ ÁCSMUNKÁNÁL, MIUTÁN A LÉCEZÉS 38 cm. TÁVOLSÁGBAN SZEGEZENDŐ, EGYÉBB CSEREPEKKEL SZEMBEN 40% MEGTAKARÍTÁST ESZKÖZÖL.

SZÁMOS ELISMERŐ LEVÉL KIVÁNATRA EREDETIBEN BEMUTATHATÓ.

Van szerencsém a n. é., hö'gy közönséget értesítek, hogy

Széchenyi-utca 5. szám alatt

felső 'női-ruha szabászati iskolát nyitottam.

Elvállalok minden a szakmáta vágó oktatást, a **női szabászat** u. m.: alj. derek, kabát, s. b. teljes ruha-ésat szűk mértékű dívatlap után bármely fazon mértékű **kiszabását és lerajzolását.**

Budapest egyik legelső iskolájában a legujabban szerzett tapasztalatim azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy a n. é. hö'gyközönség legmodernebb ízlését is kielégíteni képes vagyok.

Számos pártfogásért eredezik

8115

VÁRNAI MARISKA

női-ruha varrónő és szabászati iskolája

Arad, Széchenyi-utca 5. szám.

Tápértékben leggazdagabb,

Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

3861

Fagydagamatok elmulasztására

Fagyviszketenség biztos megszüntetésére

kiváló hatású szer a Hajós-féle

Fagybalsam.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!

Igy kiáltanak ezen, most ezen, akik a Hajós-féle

ANAGALLINT

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ilolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobailatok, üvege 70 fill.

„NEVER” amerikai gummi, a legjobb, 6 db. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-ter 22. sz., a megyeházzal szembe.

Telefonszám 10.

OCCASSIÓ

vásárlás kezdetét vette s a következő cikkek igen előnyös árak mellett lesznek árusítva:

Francia flanellek blousokra, ezelőtt 90 kr., most 80 kr. métere.

Dupla széles szövetek nagy választékban 35, 50, 75, 90 kr. métere és

feljebb, néhány ezer méter maradék 33 százalékkal olcsóbban, mint ezelőtti ára, ugy, hogy egy teljes

blousera már 1 koronáért kapható, mig a készlet tart,

Téli keztyük igen jó minőség 25 krajczár párja.

HOFFMANN SÁNDOR

SZÍNHÁZ-ÉPÜLET.

872

Telefonszám 10.

PILCZ IRMA
 derékfűző üzlete
ARAD,
 Deák Ferenc-utca 20.
 Ajánlja saját készítményű fűzőit, melyek kivétel nélkül egy próbarendelés után mindenki meggyőződhet.

Fischer Károly
 fodronyszövet, kerítés fonat és szita Áru készítő üzlete
ARAD, József főberceget-ut 8. Ajánlja kész árukat és elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legjutányosabb árak mellett.

BICKEL JÓZSEF
 férfi, női-divat és rövidáru üzlete
Forray-utca 2.
 Olcsó árak jótékedés és téli exkzekción.

KOSZILKOV JÓZSEF
BLOUS-ÁRUHÁZ
 és női ruha készítői műterme, valamint megrendelése bármilyen műtőljes toalettkészítésre.
 (Arad, Széchenyi-tér 20. sz. 1. kávézó-palota.)

Papp Péter
 uri és női
 cipész
Atila-tér.

Grán H. A.
 Festék raktára
ARAD
 Boros Béni-tér 8.
 Pótló üzlet Forray-utca 7.
 Legelősebb forrás és a „Napfény” kávéhá ezüsttő készítője.

Hönig Frigyes
 harangyárca
Arad, Rákóczi-utca 28.
 Szabadalmazott harangok, vas harang állványok, forgatható vasharang szerelések. Régi harangoknak vasszerelésre való átalakítása.

Radó Sándor
 polgári divatruházat Forray-utca Lukácsy-ház. Női és férfi divatcikkek nagy raktára. A legelősebb bevásárlási forrás!

Czavari Dániel
 mű. és kerékhedelmek készítője
Arad, Honyadi-utca 8.
 Ajánlja kész árukat mindenféle alkalmakra. Állandó nagy raktára és művirágokból.

Stár Máté
 hajszőrzés
 Wolfner János-utca 10. (Arad, Minorita-palota.)

Reck József
 ruhák, eszkalinda és dollyó készítője
 (Arad, Forray-utca 10. szám.)

Petroczy Lajos
 Lajosné
 fodronyszövetek bejuttatott műtőljes-ecsalók és ezimbalom készítő
Mal-tér 10. sz.

Erk András
 csont- és diszid-esztergályos Tökölly-utca Tökölly-ház.

Telephon 87.
Schaefer Richard Géza
 épület-műlakatos, csatornázás- és vízvezeték-berendező
ARAD,
 Batthyány-utca 17.

LÁZAR CZ.
 Arad, Andrásy-tér, Minorita-épületben. Állandó nagy raktár a legújabb divatu Párisi női és gyermek kalapokban. Alakítások a legjutányosabb árak mellett valamint gyári kalapok állandó raktára.

Blum Györgyné
 női szabó divatterme
 Arad, Andrásy-tér (Minorita-palota) ahol a legújabb divatok szerint mindenféle női, bazi, háli és gyászruhákat teljesen, jutányosan és gyorsan készítenek legújabb divat szerint.

Kiss Lajos
 szobrász és mázós
 Kossuth-utca 14.

Miklós Testvérek
 uri és női cipész
 (Arad, Kossuth-utca 10. sz.)
 (Arad, Forray-utca 10. sz.)

Goppert János
 férfi szabó
 Batthyány-utca 10.

Ropka Adolf
 uri és női ruhák készítője
 Kápolna-u. 14. sz.
 14 év óta fennálló üzlete elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legelősebb és díszes hívtelben.

MAYER... ANTAL
 épület és diszid bádigos
 Forray-u. 3. sz.

A. V. szíttője.
Kintzler Zoltán
 művészi és ékszerkészítés most lehet a legalkalmasabb ajánlatokat venni
ARAD,
 Andrásy-tér 10.

Schumann H.
ARAD, Tökölly-tér,
 (saját épület.)
 Ajánlja a nagy választékú női divat ruhák és férfi divat és női konfekció raktárát. Olcsó árak, pontos kiszolgálás.

Millnavits M.
 fedrász, borbély- és hajvágó-terme
 Páblán-utca 9. sz.
ARADON.
 Előre fizetendő. Mindenféle hajmunkák elfogadtnak.

SOÓS PÁL
 épület és diszid bádigos
 Tökölly-tér 7. szám.
 Elvállal e szakmába vágó mindenféle diszid munkákat.

Kovács Lajos
 Koztyós, ARAD
 St.-Péter-tér 3. szám.

Wolfschmidt Agoston
 saját házában épület, műlakatos és gépijavító műhely.

Karpelesz Zsigmond
 uri szabó
 Wolfner János-u. 5
 Nagy választék valódi angol szövetek ben.

Szkorezár György
 végzett patkoló és kocsikovács
ARAD,
 Fejze-u. 2. sz. (Saját ház.)

VÉGH GYULA
 uri és női cipész
 Forray-utca 8. szám
 Román épület

SOMOGYI FRIGYES
 uri és női cipész
 Vécsey-utca 10. szám.

Ungermann Józsefné
 Arad legelősebb és legizlesebb koszarú és eszkalinda készítő üzlet hiányában a piacon és lakásban Pöltenberg-u. 2. alatt rendeléseket elfogad.

Horváth.... György
 férfi- és gyermek szabó-üzlete és javító műhelye Kosuth-utca 14. a honvéd laktanyával szemben.

Reményi Agoston
 kosárfonódája
FORRAY-UTCZA 5
 Készáru raktár ATZÉL PÉTER-U. 3.
 Raktáron tart mindenféle kosarakat, kerti bútorok, utazó kosarakat.

Drittrich M. Albert
 műbutorasz aloe
 Fácán-utca 1. sz. saját házában.
 Elvállal minden e szakmába vágó munkákat saját terve után.

Rothen Péter
 borbély és fodrász
 Arad, Vörösmarthy-utca 1. szám.

Mányutcz János
 kalapos mester és raktára
 Honyady-utca 1. sz.
 Elvállal minden e szakmába vágó kalaptisztítást, javítást és festést.

KRISER TESTVÉREK
TEMESVÁR JV.
 Uri-utca 8. szám
 Telefon 745 az Acetylen világítás a vízvezeték berendezés vállalkozás. Állandó lak. Galina Carbid raktár. Mindennemű gazdasági célok, szellemi és anyagi előrelépés az üzlet stb. eladása.

Scharle Ferenc
 urasági cipész-üzlete és javító műhelye.
Sina-utca 1.

Ezüst oklevéllel kitüntetve.
GÖNCZŐ és KATONA
 épület és diszid bádigosok
 Elvállalunk mindenféle épület és diszid munkákat a legelősebb és legelősebb hívtelben.
 Üzlet: Kossuth-utca 3. sz. Műhely: Schwelczel u. 8.
 Raktáron tartunk mindenféle bádigos árukat.

Dermencsin Antal
 uri szabó
 Deák Ferenc utca 23.

Kolet János
 uri és női cipész
 Csernovits Péter-u. 6. szám.

Étterer Lajos
 aranyműves
ARAD,
 Széchenyi-u. 1. szám.

Szuszán Sándor
 épület és bútorasztalos
 Sina-utca 1d. szám.

Krebsz Józsefné
 női ruha és konfekció terme
 Bocskay-tér 3. nagy Tökölly-ház.

KRISTOF GYÖRGY
 fodrász és borbély
 Boros Béni-tér 1. sz.
 Haját veszek és árusítok.

Strändel József
 uri szabó
 Alsó Molnár-utca 13. (sarok.)
 Bejárás a Hátar-utczában.

FIUME KÁVÉHÁZ
 fényesen renoválva saját vezetésem alatt. Minden este zenestély.
GELLER S.

Egy pohár **udvari sör** 8 kr.
Egy korsó 13 kr.

Egy pohár **udvari sör** 8 kr.
Egy korsó 13 kr.

Egy pohár **udvari sör** 8 kr.
Egy korsó 13 kr.

Tisztelettel bátorkodom a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a **színház-épületben lévő**

városi sörcsarnokot

megnyitottam és Gyurkovits András zenekara személyes vezetése alatt

hangversenyt rendez.

Egyben bátorkodom a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy vendéglőmet a mostani modern kor-
nak teljesen megfelelőleg újonnan berendeztem és az
Első magyar kőbányai részvénytársaság
legkiválóbb sörét az ugynevezett

udvari sört

bevezettem, azonkívül a legkiválóbb minőségű arad-
hegyaljai borokat fogom kimérni.

Konyhám is olcsó árak mellett a legfinomabb igé-
nyeket is ki fogja elégíteni.

Teljes tisztelettel

Kánya Géza.

2790

Egy pohár **udvari sör** 8 kr.
Egy korsó 13 kr.

Ajánlja a n. é. hölgyközönségnek saját készítésű és szabású fűző különlegességeit u. m. egyenes francia szabásu, komot-, gummi- és leányka-fűzőket, ugyszintén női és férfi egyenes tartókat s ezeket legjobb minőségben tartja. Méretek szerint készítik és a legjutányosabb árak mellett árusítom. Minden e szakmába vágó javításokat és tisztításokat pontosan és jutányosan eszközölök. A nagyérdemű hölgyközönség b. pártfogását kérve kiváló tisztelettel

FOCK MÁRIA,
fűzőkészítő 3143
Aradon, Weitzer János-utca 6. szám.
A FŐPOSTA MELLETT.

Funkelstein József

3072

ARADON,

Petőfi-utca Bing-ház.

Vásárol magyar veres lóheremagot és luczernát nagy és kis mennyiségben. Ugyanott kapható ARANKAMENTES magyar here- és luczernamag, mely a budapesti m. kir. magvizsgáló állomás által felülvizsgáltatott s ólomzárral ellátott, valamint muharmag is

Van szerencsém a nagyérd. férfi közönség becses figyelmét felhívni

Fulich D. Sajos-utca 2. szám alatti

== szabó üzletemre, ==

melyben bel- és külföldi szöveteket nagy mennyiségben tartok raktáron.

A legujabb szabászat és legjobb kivitelért felelősséget vállalok, miért is a n. é. helybeli és vidéki közönség pártfogásáért esedezem.

3112

Kiváló tisztelettel

Schneider János férfisabó

WEITZER JÁNOS

gép, waggongyár és vasöntőde
 .. részvénytársaság ..

Aradon.

GYÁRTÁSI ÁGAK:

Vasuti kocsiosztály:

a legkülönfélébb fővonulatszámú személy, teher és különleges kocsik, szesz, kóolaj- és melasse-tartánykocsik. — Ipari, erdei és gazdasági vasutak járművei. *De Dion Bouton rendszerű benzin és elektromos kocsik.*

Hid- és vasszerkezeti-osztály:

vasuti és közuti hidak, átjárók, épületi vasszerkezetek, tornyok, fedél és födémszerkezetek, szegecselt oszlopok és tartók, növényházak, esarnokok stb.

Kazán-osztály:

minden rendszerű nagy gőzterű kazánok (Cornwall, Tischenbein, Fairbairn stb). Különlegesség: *szab. Dürr Gehe rendszerű vízcsöves kazánok és Kausch-féle gőztulhevitők.* Tartányok minden alak és nagyságban, szesz, víz, kóolaj, benzin, stb. részére.

Vas- és fémöntőde: 3215

mindennemű gép- és épületöntvények, víz- és gázvezetékcsövek, oszlopok és fémöntvények.

Kitűnő horgasajtók három nagyságban.

==== Fióktelep: =====

Faipargyárok Borosjenőn.

Készít tömören hajlitott fabutorokat, amerikai parkettát és fűrészelt árukat.

Alapított 1869
Megyei és városi telefon 389.

Agyagáru és kályhagyár

Arad, Halász-utca.

Boldog új évet

kívánok
n. érd. vevőimnek, jóbarátaimnak
és ismerőseimnek

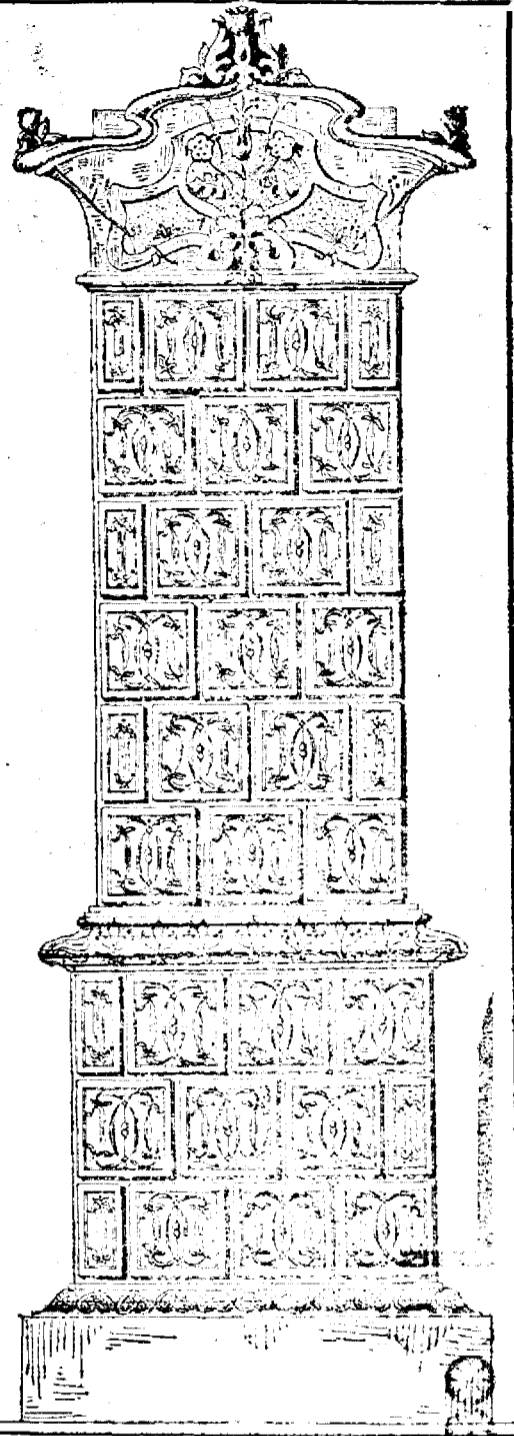
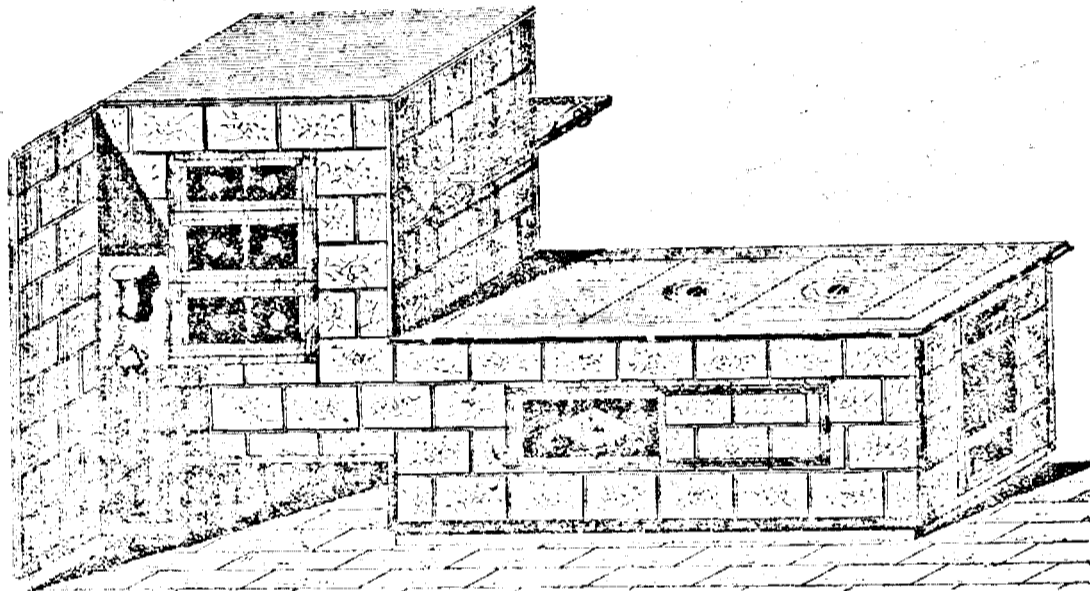
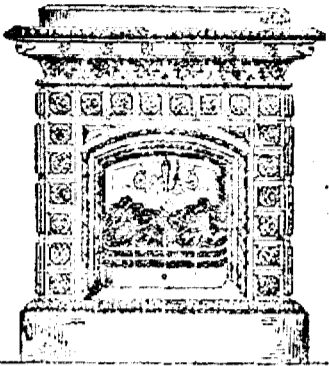
2657

kiváló tisztelettel

BALOGH DÁVID

kályhás-mester.

Képes mintakönyv kívánatra bárkinek bérmentve megküldetik

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete

Boros Béni-tér, saját ház.

Ajánlja tagjainak és nem tagjainak és raktáron tartja a legolcsóbb árakon; Szalonnák, szalonna sőt, különféle kenőolajakat, kocsik-kenőcsöket, ló- és egyéb takarókat, pokrócokat, seprűket, ponyvák, zsákok, tejgazdasági gépeket, edényeket és ólomzárakat

gazdasági gépeket

és vasanyagokat, kevécsköszenet.

Takarmányfélékből és vetőmagvakból Derby és Zöldmellast, elsőrendű morzsolt tengerit különként is, takarmány meszet, lucerna, lóhere, köles, tavaszbükköny és takarmány repamagvak. — Itt fel nem sorolt árukat kívánság szerint legjobb minőségben és olcsó áron rövid idő alatt beszerez.

Dus választék kész gyermekkalapokban, vagy azok megrendelés szerint is készíttetnek.

Minden e szakmába vago javítás, átalakítás úgy helyben mint vidékre pontosan és jutányosan eszközölhető.

Aradon, az Andrássy-téren, a Minorita-palota épületben földszint és igen tágas Mezzanin helyiségekben a legnagyobb és legteljesebben berendezett, igen ártan felszerelt

ŐÖK MŰ-DIVAT, Kalaptermek

Van szerencsém a n. é. t. hölgyközönség b. tudomására hozni, miszerint *fióktermet* 3043 banerben rendeztem be, hogy az a kor igéyeinek minden tekintetben a legmesszebbmenőleg megfeleljen, és így állandóan a legmesszebbmenőleg megfelel. amelyek eredeti *piárist és bécsi modellek, de egyösszesmind saját készítményemet is képezte.*

Nagy *ruktár (Mirtus) menyasszonyi kosoru és fűtyol, művirág és exobrokan.* 2052 Midőn üzletem több év; fenállása alkalmából az igen tisztelt helybeli és vidéki hölgyközönség eddigi szives támogatásáért hálas köszönetemet nyilvánítom, egyben további b. pártfogásaikat kérve, vagyok mely tisztelettel

Lázár C. Z.

Andrássy-tér, Minorita-palota.

Minden e szakmába vago javítás, átalakítás úgy helyben mint vidékre pontosan és jutányosan eszközölhető.

NAGY VÁLASZTÉK KÉSZ GYÁSKALAPOKBAN, VAGY AZOK MEGRENDELÉS ESETÉN 24 ÓRA LEFÖRGÉS ALATT KÉSZÍTTENEK EL.

ALAPITTATOTT 1887. ÉVBEN.

Victoriana

takarék és hitelintézet mint részvénytársaság

Arad, József főherceg-ut 2. (saját házában.)

Befizetett részvénytőke K. 1,200.000		Betétek ... .. K. 5,500.000
Tartalékalap ... .. K. 830.000		Évi forgalom ... 100 millió korona.

Üzletröe:

Átvesz betéteket betéti könyvecskékre kamatozás végett és azok után, amelyek legalább 3 hónapig vannak az intézetnél elhelyezve, **4 1/2%-ot**, oly betétek után, melyek három hónál rövidebb ideig vannak elhelyezve **4%-ot** fizet.

A 10%-os betétkamatadót az összes betétek után kivétel nélkül az intézet fizeti meg.

A pénztár állásához képest betétek felmondás nélkül is visszafizettetnek.

Leszámitol

v á l t ó k a t.

Előlegeket nyújt
értékpapirokra.

Jeizalog kölcsönök t engedélyez

ház-és földbirtokokra.

Az igazgatóság.

2972

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Farsangi Ujdonságok megérkeztek!

Báli ruháknak legújabb csipke kelmék batiszt és selyem.

Ruhák confectionalva kaphatók.

Báli-legyezők, harisnyák, belépők.

Nagy választék: keztyűkből, egész hosszú glacé, selyem és csipkéből.

3811

Rosenblüh H. és Társa.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Szönyegmaradékok meglepő olcsón!

Szönyegmaradékok meglepő olcsón!

6927—1906. sz.

Földhasznóbérleti hirdetmény.

Az aradi gör. kel. román egyházmegye tulajdonát képező következő földbirtokok: Temesvárhoz közel fekvő Románszentmihály községben a 397 ösz. sz. ház és beltelek, azután ezen belsőség mellett fekvő 9 hold 659 □-öl szántó- és kaszáló; ugyanezen község határában „Palkó” nevű dűllőbeli 56 kat. hold; ugyanezen dűllőben külön tagban 398 kat. hold 725 □-öl; ugyanebben a határban „Szelesteantza” nevű földbirtok 604 kat. hold 941 □-öl; ezan pusztával mesgyés „Belerit” nevű pusztá 491 kat. hold 668 □-öl; végre Temesvárhoz közel fekvő Kisoda község határában 435 kat. holdnyi földbirtok 1907. évi október hó 1-től 1919 évi szeptember hó végéig terjedő 12 évi időtartamra 1907. évi január hó 5-én d. e. 9 órakor Aradon az egyházmegyei hivatalos helyiségben zárt írásbeli ajánlattal és nyilvános szóbeli verseny útján hasznóbérbe adatnak.

A hasznóbéri feltételek Aradon a szentszéki irodában, Temesvárott alólirott ügyvédnél, Románszentmihály, Gyirok, Temes-Ság, Parácz községekben a román lelkészi hivataloknál és a községi előljáróságoknál, Szakálház, Uj-Pécs és Szabadfalu községekben pedig a községi előljáróságoknál betekintheők.

Temesvárott, 1906. évi december 19-éa.

Ungurianu Manó,

szentszéki kiküldött ügyvéd.

Névjegyek

Báli meghívók

Esküvői meghívók

Belépti jegyek

nagy választékban és mérsékelt árban kaphatók az

Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

3208

Üzlet:

Andrássy-tér 13. szám

Minorita-palota

Telefon 333. szám.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Kohn József

Gyári-műhely:

Batthyány-utca 32. sz.

saját ház.

Telefon 321. szám.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

ARAD.

Fémáru gyár és játék áruk nagy raktára.

Electro Chemiai galvanisáló, ezüstöző, nikelező, rezesítő és fémesiszoló intézet. Avult edények ujbolí cinezése.

Saját készítményű nikkelezett üveg és majolika tálcák.

Nagy raktár mindennemű háztartási és konyhaberendezési cikkekből, úgy mint bádóg és zománcozott főző edényekből, asztali és függő lámpákból. — Fürdőkádák, ülő-, fürdő- és gyermekkádák, zuhanyok, úgy a közönséges háztartásban, valamint vízvezetékhez alkalmazhatók a legizlésesebb és díszes kivitelben mindig készen raktáron kaphatók. Nagy választék felvevő és visszaadó reklam Pfonografokban meglepő olcsó árban.

Egyedül csak nálam kaphatók.

Nagy választéku ujévi ajándékok

minden mechanikai játék-árakban.

3012

Nincs drágaság!

Elég bajuk van a háziasszonyoknak az általános drágaságokkal, nem akarunk tehát nekik mi is kelemetlenséget okozni.

Tudatjuk ennek folytán, hogy bár a beszerzéseknél nekünk magasabb árakat kellett fizetnünk, — az előbbi évekhez képest — mi mindezáltal

TEA és RUM

árainkat, de különösen, általánosan ismert és eddig nyújtott minőségeinket változatlanul fenntartjuk.

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése 253

ARADON.

Lantos József

női- és férfi-divat s rövidáru üzlete
Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota.)

Üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Lengyel Testvérek aradi női-divat üzletéből, hol 15 éven keresztül voltam alkalmazva, kitéptem s helyben, **Andrassy-tér 20. szám alatt**

Lantos József cég alatt

női- és férfi divat és rövidáru üzletet
~~is~~ nyitottam.

E szakmába vágó áruraktáramat, különös tekintettel a hazai gyártmányokra, a legújabb divatu és legjobb minőségű czikkével, különösen vásznakkal, chiffon-, mosó- és seym-árak-, mindenféle ruhadiszek, férfi- és női fehérneműek- és divatczikkével, mindennemű belések, szövött-, kötött- és rövidárakkal szereltem fel.

Ezen üzletágban eltöltött hosszú idő alatt szerzett bő tapasztalataim és szakképzettségem feljogosítanak azon reményre, hogy a nagybecsült vevőközönség legkényesebb igényeit is teljes mértékben kielégíthetem.

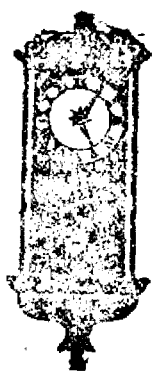
Legfőbb üzleti elvem a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás és a leghozzávaló árak mellett való árusítás.

Magamat a nagybecsült közönség szíves jóindulatába ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel. 1369

(Lichtenstein) Lantos József.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Arad legnagyobb órajavitó műhelye. Szilágyi Márton

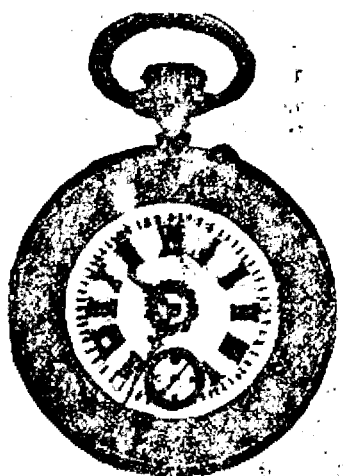
a színház hátsó oldalával szemben.

Minden órajavitás csak 90 kr.

Óraüveg 10 kr., mutató 5 kr.

↔ Gyorsan és pontosan egy évi jótállás mellett. ↔

Tört arany, vagy ezüst a legmagasabb árrban megvétetik, vagy más tárgyra becseréltetnek.

Raktáron mindennemű zseb- és fali inga, fali ébresztő órák bámulatos olcsón. Vidéki megbízások gyorsan és lelkiismeretesen intéztetnek el.

Tanoncok fizetéssel azonnal felvétetnek.

Uj fodrász-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy

Deák Ferencz-utca 1. szám
Vass-szálloda épületben, a volt U. sz. féle
fodrász-üzletet

megvettem 2528

és újonnan berendeztem és kérem a nagy-
érdemű közönség becses társogatását.

Tisztelettel

Busch György,
fodrász.

Személyhitel!

zsebe és kezese nélkül katonatisztek, pa-
pok, állami, megyei és magántisztviselők, taní-
tók, kereskedők, iparosok, nyugdíjosok, hől-
gyek és magánosoknak egynevetű 20 évig
terjedő tőkekamat törlesztéssel!

Különlegesség: A páris-bécsi enqueté
értelmében tőkésítjük a jövedelmet.

4% 4% 4% 4%

Jelzálog-hitel!

300 kocentól feljebb I. II. és III. helyre
földek, városi és vidéki házak, nyaralók, gyá-
rak, fürdő épületek, malmok, ásványvíz és
egyéb források és kőbányákra, a becsérték há-
romnegyed részéig. 2898

Építési-hitel!

építéssel levő ingatlanokra 2-3 részletben
oly arányban, a mily arányban az építkezés
előrehaladt.

Bank és magánadósok konvertálása. Elő-
nyben! Solíd alapon és gyorsan elsőrangú in-
tézetek által! — Elsőrendű ajánlatok! — Kérjen
prospectust! — Válaszbélyeg mellékelendő!

MELLER L. EGYED,

Budapest, V. Koháry-utca 19.

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fiu
tanulónak
felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

29089—1806.

Hirdetmény.

Az 1906. évi november hónap-
ban engedélyezett italmérések vár-
ható forgalmáról az aradi m. kir.
pénzügyi biztosság által küldött
összeírású jegyzék 8. drb. tvét az
áll. mi jövedékről szóló 1899. évi
XXV. t. c. 17. § a és az erre vo-
natkozó utasítás 17. § a értelmé-
ben 1906 évi december hó 22-től
számítandó 8 napra a városi fo-
gyasztási adófelügyelőségél köz-
szemlére azzal tesszük ki, hogy
azokat az érdekeltek névszerint:
őzv. Szabados Imréné, Vonika De-
meter, őzv. Braun Mihályné, Gar-
ner Hermanné, Havancsák József,
Schvartz Dávid és őzv. Póshpisi
Imréné, kik italmérései engedélyt
kaptak, nemcsak megtekinthetik,
hanem az szokásban kitüntetett for-
galmi adatokra nézve úgy neve-
zettek, mint az aradi kereskedelmi
testület és az ipartestület is nyújt-
hatnak be a fentebb jelzett idő
alatt a városi fogyasztási adó fel-
ügyelőségél észrevételeket.

Arad, 1906. évi december hó 10.

A városi tanács.

Feltűnő újdonság!
DELICE || Minden hirdetés felesleges, a donanyzo
egyszer veszi és többé mást nem szivhat.
legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Azon urral, ki

ezen lapra figyelme-
zetett holnap d. u.
5—6 óra közt talál-
kozhatom a Forray-
utca Néd-sdy-palotá-
ban levő **Zinner
Vilmos** mű órás
és ékszerész kirakata
előtt.

Férjhez mennék

azon urhoz, a ki ar-
ról biztosít, hogy a
karika gyűrűt **Zin-
ner Vilmos** ék-
szerésznél veszi meg,
ahol jól és olcsón le-
her vásáro'ni.

2956

Hálás leszek

azon nemesszívű
hölgynek ki, hogy a
hivatalból el ne kés-
sek megveszi azon
szép és olcsó zsebórá-
t, a melyet **Zinner
Vilmos** mű órás
Forray-utcai kirakata-
ba láttam.

Magyarnak Pécs — Németnek Bécs.

Ne küldjük pénzünket külföldre.

Kockázat kizárva!

Nem tetsző tárgyak kicseréltetnek vagy a pénz visszaadatik.

1372. szám.

Legszebb, legdivatosabb japán gyűrű, va-
lódí szerencse crisopras kővel 24 kor.

Szerencse opálgűrű, gyönyörű kivitelben,
14 kar. tiszta aranyból.

Duplafedelű finom 14 kar. női aranyóra,
gyönyörű kivitelben, igen finom szerke-
zettel 33 kor. Erősebb minőségben 40
korona.

1537 szám.

Gazdagon kirakott brilliánt gyűrű, a kő-
zépén smaragd vagy rubin 300 korona.

696/1404. szám.

Legkedvesebb emlékgűrű, valódi arany
3 opálkőves lógóval 18 korona.

1534. szám.

Művészi kivitelű brilliánt rubin vagy
safir gyűrű 280 korona.

1532. szám.

Gyönyörű művi és legszebb ragyogású
brilliáns gyűrű 4 nagyobb és 9 kisebb
kővel 250 korona.

Hazánk első és legnagyobb ékszer-, óra-, látszer- és iparmű-
vészeti tárgyak telepe

SCHÖNWALD IMRE

magyar órásmester, ékszergyáros és látszerész P.t.C.S.

5165—906. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir város törvény-
hatóságánál megüresedett évi 2400
korona törzsfizetéssel és annak
20% át tevő lakbér illetményvel
javalmazott asszisztens állásra
Arad vármegye és Arad szab. kir.
város főispánjának 1010/1906. sz.
alatt kelt megbízása folytán pá-
lyázatot hirdetek és felhívom azo-
kat, kik az 1883. évi 1. t. cz.
17. § ában meghatározott minősíté-
ssel rendelkeznek és az állást
elnyerni óhajtják, szabályszerűen
felszerelt pályázati kérvényeket
mélt. gr. Károlyi Gyula ur Arad-
vármegye és Arad szab. kir. város
főispánjához czimezve hivatalom-
ban legkésőbb 1907. évi január hó
5 ig bezárólag nyújtsák be, mert
az elkésve érkező pályázatok fi-
gyelembbe vételni nem fognak.

Aradon, 1906. évi december
hó 22 én.

Institoris,
kir. tanácsos,
polgármester.

Főraktár Aradon: 3023
Földes Kelemen gyógytárában.

Riedl Ödön

fésű áru készítő
nagy raktára fésűből, va-
lamint fésű- és hajdiszkekből.
Optikusoknak való
fésű-árak

minden fajtában, szivacsok,
szappanok és toilette cikkek a
legnagyobb választékban.

Javitások elfogadtatnak és mér-
sékelt áron számittatnak.

Üzlethelyiség:
Arad, József főherceg-ut 9. sz.
Gróf Porcia-ház. 3044

LEGSZEBB KÁVÉHÁZ ARADON AZ

„ABBAZIA”

KÁVÉHÁZ, SZABADSÁG-TÉR
A VÉRTANU SZOBORRAL SZEMBEN.

Legkitünőbb honi italok és legelőzékenyebb kiszolgálás által t. vendégeim meglegedését állandó törekvésem mindenkor kielégíteni. A n. é. közönség szives pártfogását kéri

KOVÁCS ARTHUR. 8071

Naponta kitűnő cigányzene!

Reggelig nyitva!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy
Széchenyi-utca 5. szám alatt
egy

épület- és műlakatos műhelyt

nyitottunk

Elvállalunk minden e szakmába vágó műlakatos munkákat, sűrűkerítések készítését, pénzszekrények javítását, továbbá készítünk tizedes és százados hid-mérlegeket, pontosan és gyorsan a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szives támogatását kéri

Tisztelettel

Benkő és Pfeil.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám Telefon szám: 181.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozóknak kérjük a hirdetés előtt levő számokra hivatkozni.

Am apró hirdetések előre szótlanok.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: József főherceg-ut 22. szám. Telefon szám: 181.

Ezen rovatban minden sor egyeztetésért 4 fillér, vastagabb betűkért 6 fillér. — Családok kereső vagy családok ajánlására apró hirdetés 20 sorig 50 fillér, minden további sor 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérről és 1 koronáról kaphatók lapunk aláírt helyein.

AKINEK

Ismeretség híján

házasárra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvtelőre, segédre, leányra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellérre, kertészre. kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

AKI

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát. űzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászföldet, halászatot, telket, kocsi, lovat.

AKI

mind Ezeket vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér célját, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatát használja.

Kiadó üzlethelyiségek.

A Salacz-utca sarkán lévő Solymos féle házban kényelmes üzlethelyiségek jutányos áron azonnal kiadó. Bővebbet ugyanott. 2976

Kiadó

kényelmes emeleti urilakás, 4 nagy szobával, mellékhelyiségekkel, vízvezetékekkel, 1907. május elsejétől. Belváros Szent László u'ca 5. 8164

Eladók.

8 és 6 lóerejű cséplő készletek, egy külön 8 lóerejű használt Robey kazán (locomobil), egy 8 lóerejű fekvő gép (stabil) álló kazánnal, 8 légköri nyomású, 4 kovácsolt vas cséplőkerék, egy használt cséplődob, egy vasasztóhenger, két herefejű. Gerőcs Benjáminnál Aradon, Nr. Választó u. 12. 8161

A kovaszinczi

tégla- és cserépegyártás gyár bérbe vagy részre is kiadó, esetleg eladó. Felvilágosítással szolgál Ifj. Bogár György tulajdonos Kovaszinc. 8194

Irodahelyiség

azonnal kiadó, tágas, világos, gazdabevezetéssel a főtéren közepén legforgalmasabb helyen. — Cim a kiadóhivatalban. 3209

Veszek könyvtárakat,

egy-egy könyvet és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izó könyv-, papír- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsönháza, Aradon. 2685

Szalonna

68, tiszta sertés zsír 70, friss sertés hus 72, füstölt husok, kolbászok és minden hentes áru a legjutányosabb áron kapható Garai Károly hentes-üzletében Aradon, Boczkó-utca 2. Hál érről szemben. 3200

Lombfűrész minták

eredeti új olasz modellek darabja 80 fillér **Inguusz I. és Fia** könyvkereskedésében Aradon, Weitzer János u.csa. 235

Sarok-üzlethelyiség

melyben eddig szatocszűzlet volt, alkalmas lakással, kiadó. Bővebbet Aranykő-utca 20. sz.

Üzlet és korcsmahelyiség

a legforgalmasabb helyen, mely 50 éve már fennáll; Boczkó-utca 6. sz. alatt 1907. május hó 1-től kiadó, esetleg házsal együtt eladó. — Felvilágosítással szolgál Rothstein Mór Arad, Szabadság-tér 8 szám. 8218

A miniszter, vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy fal

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára 10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászorra huzva 7 korona,

vászorra huzva lécczel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

Kávépörkölő,

használt, de jó karban 5 kilogr. űrtartalmu eladó. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 8219

Leiningen-utca

12. szám alatt egy jó menetű vendéglő táncsteremmel és kerthelyiséggel együtt elutazás miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3216

Correpetitort

keresek,

felsőbb reáliskolai tanulót, hegedüléshez

értő előnyben részesül.

Cim a kiadóhivatalban

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

5238—906 fm.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város területén robamosan felépett kataró betegség járvány jellegét az 1876. évi XIV. t. cz 157. §-ának c. pontja alapján megállapítottam s a járvány tovább terjedésének megállítására a következő óvintézkedések fogantatását rendeltem el.

1. A fertőző kórokozó betegre az orvosok kötelessége. A meghívott orvosok eljárásához tartozik azután minden esetben a betegbejelentést az orvosi hivatalhoz eszközölni.

2. Az orvosi hivatal egészségügyi biztosa a bejelentett betegség esetén rögtön kivonul, felragasztja az illető helyen a fertőző lapot, mely a látogatók megállítására szolgál. Ugyanakkor figyelmezteti a családot a beteg elküldetésére, a tisztaság követelméire, a szennyezett ruhaneműk kezelésére s a fertőtlenítésre; egyidejűleg mindön a szomszédságot óvatosságra buzdította volna, azok körében netán lappangó betegek iránt tudakozódik s olyanokat az orvosi hivatalban bejelenteni kötelező.

3. A tisztá orvos, smennyben nem saját betegéről van szó — színté megjelen a beteg háznál, ellenőrzi a beteg kelő elküldetését s mindazon óvintézkedéseket, melyek előírva vannak; olyan esetben pedig, a hol a viszonyok megkövetelik, a betegnek gyógyintézetbe szállítása iránt intézkedik. A beteg felgyógyulása után a lakás tisztogatását, fertőtlenítését fogantatosítja, fertőző tárgyak elmozdítását megakadályozza.

4. A beteg családjaéhoz tartozó tanuló gyermekek az iskolázástól távol tartandók, s ugy ezek, mint a felgyógyult beteg ha talán szintén iskolás lenne, az iskolába csak orvosi igazolvánnyal fogadható vissza.

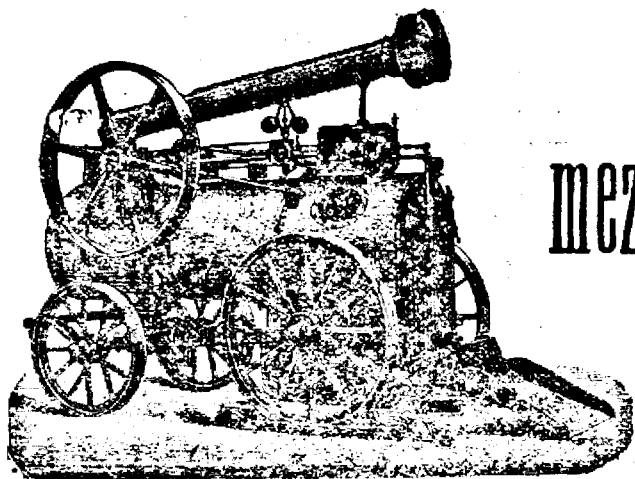
Felhívom a város községét, hogy ezen rendelkezésemet a legnagyobb szigorúsággal a törvényes jogkövetkezmények terén a tényleges betartásra és ahhoz alkalmazkodásra kötelezzem. Aradon, 1906. évi december hó 29-én.

Varjassy, h. polgármester.

DRÖSSLER KÁROLY

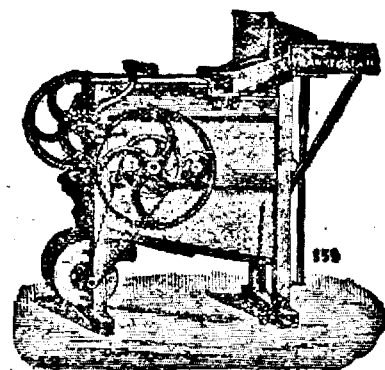
cs. és kir. szab.

mezőgazdasági gépgyár, vas és fémöntődéje.

Főképviseelő **Bauer Antal** Boros Bani-tér 17. szám által a legjutányosab árak mellett ajánltatik.

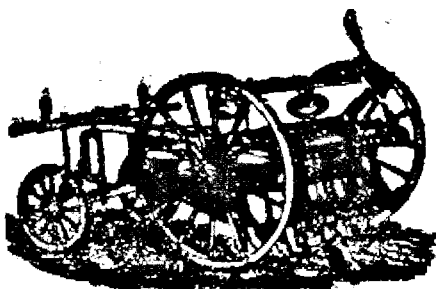
kedvező fizetési feltételek

Locomobil és
gőzcséplőgépek

szalmakazalók, járgánycséplőgépek, lóherecséplők, tisztító rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Plánet kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes aczélekék, 2 és 3 vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1162

Főképviselet:

BAUER ANTAL

Boros Bani-tér 17. szám, ARAD.

„FEHÉR KERESZT” SZÁLLODA

Aradon, 1907. év január hó 1-ső (ujév) napján
a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekarának

HANGVERSENYE,

Karmester: ZELLNER SÁNDOR.

***

MŰSOR:

1. „Boldog újévet” induló ... .. Zellner A.
2. Nyitány „Dragoni villard” c. operához ... Maillart A.
3. „Bálszirének”, keringő a „Vig özvegy”
c. operettből ... .. Lehár F.
4. Ábránd a „Bajazzók” c. operából ... .. Leoncavallo R.
5. Magyar változás az „Ilka” c. operából ... F. Doppler.
6. Részletek a „Cigánybáró” c. operettből Strauss J.
7. „Népszerű hangok” egyveleg ... .. Zellner S.
8. Kar (Oh! égura kérünk) és Ária „Bánk-Bán”
c. operából ... .. Erkel F.
9. „Toréador et Andalouse” aus „Bal costume” Rubinstein A.
10. „Mondschein-Serenade” ... .. Moret N.

Legközelebbi hangverseny jövő vasárnap, január 6-án.

3130

Braun Gusztáv,
szállodás.

5151—906 pm.

Pályázati hirdetés.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál megüresedett és választás útján betöltendő évi 1600

korona törzsfizetéssel es megfelelő 20 % os lakbértulajdonnyal java dalmozott adóügyi számtisztít állásra pályázatot hirdetek és felhívom azokat, kik az 1888 évi I t.c. 19. §-ában előirt képesítéssel rendelkeznek es a jelzett állást elnyerni kívánják, hogy pályázati kerve nyelket hivatalomban 1907. évi január hó 5-ig bezárólag a mind

si ésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelve nyujtsák be. Az elkészett pályázatok nem fognak figyelembe vétetni. Aradon, 1906. évi december hó 20-án.

Insitoris,
kir. tanácsos,
polgármester.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

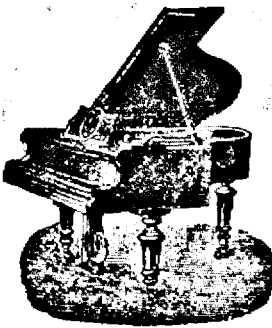
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Faix Jacques

zongoraterme
és készítési műterme

Aradon,

Batthyány-utca 35.

Raktáron tartja: Ibach, Dörr, Lyra, Oeser, Wirth, Rössler elsőrendű gyárosok kitűnő készítményeit,

valamint

3116

saját gyártmányu zongoráit.

Nagy raktár új Grammophonokból. — Új zongorák 300 frttól 850 frtig.

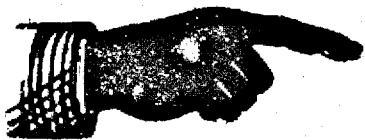
Javítások, hangolások, ugyszintén havi kölcsön-zongorák jutányos árak mellett.

Legújabb divatu női felöltők

Telefon 238.

Női bundák

Leány felöltők

mélyen leszállított árban.

Radó Gyula

női felöltő áruháza
az új Minorita-
templommal szemben.

Alkalmi vétel

Perzsa szőnyegekben!

Tisztelettel tudatom, hogy

68 darab

szép válogatott régi

perzsa

szőnyeget

vettem és azt igen kedvező áron adhatom el.

Az árak 55 és 70 korona közt váltakoznak és így az

karácsonyi és ujévi ajándékul

igen alkalmas.

3086

Domán Sándor

szőnyeg-árúháza ARADON.